

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงาน
โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.)

Office of the Royal Development Projects Board

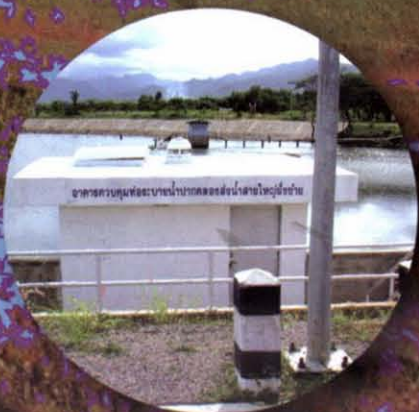
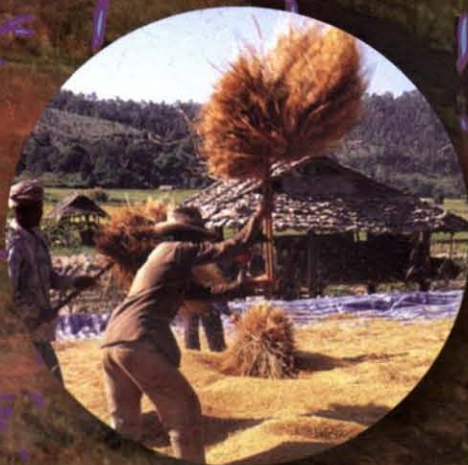

THAI NATIONAL ASSEMBLY LIBRARY

3961181950

พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

พระราชทานแก่ข้าราชการพลเรือน

เนื่องในโอกาสวันข้าราชการพลเรือน ปีพุทธศักราช ๒๕๕๒

การปฏิบัติงานทุกอย่างของข้าราชการ มีผลเกี่ยวเนื่องถึงประโยชน์ส่วนรวมของบ้านเมือง และประชาชนทุกคน. ข้าราชการทุกฝ่ายทุกระดับจึงต้องทำความเข้าใจในความสำคัญข้อนี้ให้ถ่องแท้ แล้วเพียรพยายามปฏิบัติงานของตนด้วยความตั้งใจ จริงใจ และด้วยความรับผิดชอบอย่างสูง เพื่อให้งานที่ทำบังเกิดผลเป็นประโยชน์เป็นความเจริญมั่นคงแก่ประเทศชาติและประชาชนอย่างแท้จริง.

พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันที่ ๓๑ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๒

สารจากเลขาธิการ กปร.

ปีงบประมาณ ๒๕๕๒ สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) ได้กำหนดทิศทางการดำเนินงานตามภารกิจหลักของสำนักงานให้สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล แผนบริหารราชการแผ่นดิน มติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องและตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ โดยมียุทธศาสตร์การดำเนินงาน ๔ ประการ คือ การพัฒนาระบบบริหารจัดการโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ การเสริมสร้างการเรียนรู้และขยายผลการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ การพัฒนาโครงสร้างระบบงานและระบบสารสนเทศ และการพัฒนาการเรียนรู้และเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติราชการ

สำนักงาน กปร. ดำเนินภารกิจในการสนองพระราชดำริ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและพระบรมวงศ์ โดยการประสาน สนับสนุน หน่วยงาน องค์กรที่ดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อช่วยเหลือราษฎรให้มีคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีมีความสุขตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยในปี ๒๕๕๒ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้มีพระราชดำริที่สำคัญในการแก้ไขปัญหาและจัดการเรื่องน้ำทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ อาทิ การแก้ไขปัญหาน้ำท่วม ปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งที่จังหวัดปัตตานีและจังหวัดนราธิวาส รวมทั้งพระราชดำริเกี่ยวกับการพัฒนาและรณรงค์การใช้หญ้าแฝก

การดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมา สำนักงาน กปร. ได้พิจารณาอนุมัติงบประมาณดำเนินการรวมทั้งสิ้น ๒๒๙ โครงการ/กิจกรรม โดยเป็นโครงการพัฒนาด้านแหล่งน้ำมากที่สุด ๙๑ โครงการ คิดเป็นร้อยละ ๓๙.๗๔ รองลงมาเป็นการพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม ร้อยละ ๒๗.๐๗ การพัฒนาด้านอื่น ๆ ร้อยละ ๑๓.๐๓ นอกจากนั้นเป็นการพัฒนาด้านการเกษตร การพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ การพัฒนาด้านสาธารณสุข และการพัฒนาด้านการคมนาคม/สื่อสารตามลำดับ

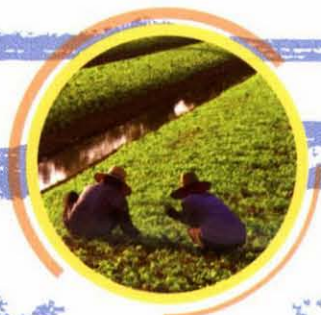
นอกจากนี้ ในการสนองพระราชดำริด้านเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงาน กปร. ได้จัดการประกวดผลงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยนำผลสำเร็จของบุคคล หน่วยงาน องค์กรที่ประสบความสำเร็จจากการนำแนวทางของเศรษฐกิจพอเพียงไปเผยแพร่ ขยายผลให้เป็นที่รู้จัก เพื่อให้ผู้ที่สนใจได้ศึกษาดูงานอย่างกว้างขวาง

การดำเนินงานของสำนักงาน กปร. จะยังคงมุ่งประสานการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและพระบรมวงศ์ด้วยความมุ่งมั่น และมีส่วนร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ เอกชน ในการสนองพระราชดำริเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

(นายเฉลิมเกียรติ แสนวิเศษ)
เลขาธิการคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงาน
โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

สารบัญ

พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว.....	๓
สารจากเลขาธิการ กปร.....	๕
ภาพรวมของสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงาน.....	๙
โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	
❖ ยุทธศาสตร์การดำเนินงานสำนักงานคณะกรรมการพิเศษ.....	๑๐
เพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	
■ วิสัยทัศน์.....	๑๐
■ พันธกิจ.....	๑๐
■ ผลการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๕๑ - ๒๕๕๒.....	๑๔
❖ ข้อมูลพื้นฐานสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงาน.....	๑๗
โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	
■ โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการ สำนักงาน กปร.	๑๘
■ คณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (กปร.).....	๑๙
■ คณะผู้บริหารสำนักงาน กปร.	๒๐
■ อัตรากำลังสำนักงาน กปร.	๒๔
■ งบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๒.....	๒๕
- งบปกติ.....	๒๕
- งบกลาง.....	๒๗
■ ผลการปฏิบัติราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ สำนักงาน กปร.	๓๐

ผลการดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงาน.....	๓๓
โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ประจำปี ๒๕๕๒	
❖ การตามเสด็จ.....	๓๔
❖ พระราชดำริที่สำคัญปี ๒๕๕๒.....	๔๗
❖ การบริหารจัดการโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ.....	๖๔
❖ โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่สำคัญ.....	๖๗
■ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ.....	๖๘
■ โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่สำคัญในแต่ละภูมิภาค.....	๘๙
❖ การติดตามประเมินผลการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ.....	๑๐๗
■ การตรวจเยี่ยมและติดตามผลการดำเนินงานโครงการขององคมนตรี.....	๑๐๘
■ การติดตามผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาลุ่มน้ำก้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริ.....	๑๑๑
จังหวัดสกลนคร-จังหวัดนครพนม	
■ การประเมินผลงานขยายผลศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ.....	๑๑๕
❖ งานฎีกา.....	๑๑๘
❖ การเผยแพร่การดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ.....	๑๒๐
■ การติดตามความก้าวหน้าโครงการประกวดผลงานตามปรัชญาของ.....	๑๒๐
เศรษฐกิจพอเพียง ครั้งที่ ๒	
■ การดำเนินงานด้านประชาสัมพันธ์.....	๑๒๓
■ การดำเนินงานด้านวิเทศสัมพันธ์.....	๑๒๙
❖ การดำเนินงานด้านสารสนเทศ.....	๑๓๔
❖ การเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านการบริหารและพัฒนากฎหมายบุคคล.....	๑๔๑
❖ คณะผู้จัดทำ.....	๑๔๔

**ภาพรวมของสำนักงานคณะกรรมการพิเศษ
เพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ**

❖ ยุทธศาสตร์การดำเนินงานสำนักงานคณะกรรมการพิเศษ
เพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

- วิสัยทัศน์
- พันธกิจ
- การดำเนินงาน

❖ ยุทธศาสตร์การดำเนินงานสำนักงานคณะกรรมการพิเศษ เพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

■ วิสัยทัศน์

เป็นหน่วยงานหลักในการประสาน สนับสนุน ดำเนินงาน และติดตามประเมินผลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อให้องค์กรภาครัฐและภาคเอกชนสามารถสนองพระราชดำริได้อย่างมีประสิทธิภาพสูง และสัมฤทธิ์ผลเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน

■ พันธกิจ

๑. ตามเสด็จเพื่อรับและประมวลพระราชดำริ สํารวจ ศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำแผนงานหรือโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ รวมทั้งพิจารณาและเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดสรรเงินงบประมาณเพื่อดำเนินงานตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
๒. ประสานงานกับส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และเอกชนทั้งในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
๓. ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
๔. ปฏิบัติงานเลขานุการของคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
๕. ปฏิบัติงานด้านวิชาการ การจัดระบบสารสนเทศ และการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ที่เกี่ยวข้องกับโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
๖. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับพระราชกระแส หรือตามที่คณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริมอบหมาย หรือตามที่ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
๗. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ หรือตามที่นายกรัฐมนตรี หรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ยุทธศาสตร์การดำเนินงาน มี ๔ ยุทธศาสตร์ ได้แก่

๑. ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบบริหารจัดการโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

๑.๑ กลยุทธ์

๑.๑.๑ การตามเสด็จและรับสนองพระราชดำริ

๑.๑.๒ การใช้แผนเป็นเครื่องมือดำเนินงาน

๑.๑.๓ การลดขั้นตอนและเร่งรัดการทำงาน

๑.๑.๔ การทบทวนแก้ไขกฎระเบียบต่าง ๆ

๑.๒ เป้าประสงค์

๑.๒.๑ การปฏิบัติงานสนองพระราชดำริและการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริสัมฤทธิ์ผลและมีประสิทธิภาพสูง

๒. ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างการเรียนรู้และขยายผลการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

๒.๑ กลยุทธ์

๒.๑.๑ การเร่งส่งเสริมขยายผลการพัฒนาตามแนวพระราชดำริให้กว้างขวาง

๒.๑.๒ การประชาสัมพันธ์เชิงรุกเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ

๒.๑.๓ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมและสร้างเครือข่ายการดำเนินงาน

๒.๑.๔ การบริการและถ่ายทอดประสบการณ์องค์ความรู้เกี่ยวกับโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

๒.๒ เป้าประสงค์

๒.๒.๑ ขยายผลการดำเนินงานโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริไปสู่ประชาชนกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ มากขึ้น

๒.๒.๒ หน่วยงานภาครัฐบาล ภาคเอกชน และประชาชนกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ ได้รับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริมากขึ้น

๒.๒.๓ ประชาชนกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้เข้ามา มีบทบาทและมีส่วนร่วมในการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

๒.๒.๔ มีเครือข่ายพันธมิตรในการสร้างการเรียนรู้และขยายผลการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริทั้งในระดับประเทศและต่างประเทศ

๓. ยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างระบบงานและระบบสารสนเทศ

๓.๑ กลยุทธ์

๓.๑.๑ การจัดกลุ่มการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับภารกิจ

๓.๑.๒ การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

๓.๑.๓ การพัฒนาระบบข้อมูลและเครื่องชี้วัดเพื่อติดตามประเมินผล

๓.๒ เป้าประสงค์

๓.๒.๑ ปรับปรุงโครงสร้างการบริหารงานภายในสำนักงานให้สอดคล้องกับภารกิจ

๓.๒.๒ ทบทวน กฎ ระเบียบต่าง ๆ ภายในสำนักงานที่เกี่ยวข้องให้เอื้อต่อการ

ปฏิบัติงาน

๓.๒.๓ มีแผนแม่บทการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

๓.๒.๔ พัฒนาระบบข้อมูลและเครื่องชี้วัดการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริด้านต่าง ๆ ให้เป็นมาตรฐานถูกต้องแม่นยำ เป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย

๓.๒.๕ พัฒนาระบบการติดตามประเมินผลการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

๔. ยุทธศาสตร์การพัฒนาการเรียนรู้และเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติราชการ

๔.๑ กลยุทธ์

๔.๑.๑ การเพิ่มศักยภาพบุคลากรปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาไปสู่องค์การเรียนรู้

๔.๑.๒ การสร้างกระบวนการทำงานเป็นทีม

๔.๑.๓ การพัฒนาและปรับปรุงระบบบริหารงานบุคคล

๔.๒ เป้าประสงค์

๔.๒.๑ การปฏิบัติงานเพื่อสนองพระราชดำริและดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริสามารถดำเนินงานได้ถูกต้อง ครบถ้วนสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพสูง

๔.๒.๒ บุคลากรสำนักงาน กปร. ได้รับการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความรู้ในลักษณะวิทยาการ และสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน

๔.๒.๓ การทำงานเป็นทีมงานในลักษณะบูรณาการ

๔.๒.๔ บุคลากรของสำนักงาน กปร. มีคุณภาพและความรู้ความสามารถส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของสำนักงาน กปร. โดยรวมเพิ่มขึ้น

■ ผลการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๕๑ - ๒๕๕๒

ยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน
ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาระบบ บริหารการจัดการ โครงการอันเนื่อง มาจากพระราชดำริ	การปฏิบัติงานสนองพระ ราชดำริและการดำเนินงาน โครงการอันเนื่องมาจาก พระราชดำริสัมฤทธิ์ผลและ มีประสิทธิภาพสูง	๑. จำนวนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ที่ได้รับการสนับสนุนให้ดำเนินงาน (๑๓๐ โครงการ)	- ผลการดำเนินการสูงกว่า เป้าหมายทุกปี
		๒. ร้อยละของโครงการ/กิจกรรม ได้รับการ เสนอขออนุมัติการดำเนินงานภายในเวลา ที่กำหนด (๓๐ วัน)	- ผลการดำเนินงานเป็น ไปตามเป้าหมายทุกปี
		๓. ร้อยละของฎีกาได้รับการพิจารณาภายใน เวลาที่กำหนด (๘ วัน)	- ผลการดำเนินงานเป็น ไปตามเป้าหมายทุกปี
ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การเสริมสร้างการ เรียนรู้และขยายผล การดำเนินงาน โครงการอันเนื่อง มาจากพระราชดำริ	๒.๑ ขยายผลการดำเนินงาน ของโครงการศูนย์ศึกษา การพัฒนาอันเนื่องมาจาก พระราชดำริ ไปสู่ประชาชน กลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ มากขึ้น	๑. ร้อยละของครัวเรือนในพื้นที่หมู่บ้านรอบ โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่อง มาจากพระราชดำริที่เข้ารับการฝึกอบรม ได้นำแนวพระราชดำริไปปรับใช้ให้เกิด ประโยชน์ในการประกอบอาชีพ (ร้อยละ ๖๐)	- ผลการดำเนินงานเป็น ไปตามเป้าหมายทุกปี
		๓. ร้อยละของจำนวนโครงการ/กิจกรรม ขยายผลของศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่อง มาจากพระราชดำริ มีประชาชนและองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วม ในรูปแบบต่าง ๆ (ร้อยละ ๘๐)	- ผลการดำเนินงานเป็น ไปตามเป้าหมายทุกปี
	๒.๓ ประชาชนกลุ่มเป้าหมาย ต่าง ๆ และองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นได้เข้ามามี บทบาท และมีส่วนร่วมใน การดำเนินงานโครงการ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ	๔. จำนวนเครือข่ายในการสร้างการเรียนรู้ และขยายผลการดำเนินงานโครงการ (เพิ่มขึ้น ๑ เครือข่าย)	- ผลการดำเนินงานเป็น ไปตามเป้าหมายทุกปี
		๕. จำนวนผู้ขอรับเอกสารสิ่งพิมพ์ ภาพถ่าย วีดิทัศน์ แผ่นซีดี วีซีดี บทวิทยุ บทโทรทัศน์ ที่เผยแพร่งานประชาสัมพันธ์ในแต่ละปี (๒๐,๐๐๐ ราย/ปี)	- ผลการดำเนินงานเป็น ไปตามเป้าหมายทุกปี
		๖. ร้อยละของโครงการประชาสัมพันธ์มีการ ประเมินผลกลุ่มเป้าหมายหลังการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ (ร้อยละ ๖๐)	- ผลการดำเนินงานเป็น ไปตามเป้าหมายทุกปี
		๗. จำนวนครั้งของการใช้บริการข้อมูลผ่าน ระบบเครือข่ายสารสนเทศ (อย่างน้อย ๑๒๐,๐๐๐ ครั้ง)	- ผลการดำเนินงาน ต่ำกว่าเป้าหมาย
		๒.๔ มีเครือข่ายในการสร้าง การเรียนรู้และขยายผลการ ดำเนินงานโครงการอันเนื่อง มาจากพระราชดำริทั้งใน ระดับประเทศและต่างประเทศ	

ยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน
ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาโครงสร้างระบบงานและระบบสารสนเทศ	๓.๑ ปรับปรุงโครงสร้างการบริหารงานภายในสำนักงานให้สอดคล้องกับภารกิจ	๑. มีคณะกรรมการพิจารณาทบทวนและปรับปรุงโครงสร้างการบริหารงานภายในที่สอดคล้องกับภารกิจและเสนอผู้บริหารพิจารณา	- ผลการดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมาย
	๓.๒ ทบทวน กฎ ระเบียบต่าง ๆ ภายในสำนักงานที่เกี่ยวข้องให้เอื้อต่อการปฏิบัติงาน	๒. มีคณะกรรมการพิจารณาทบทวนและแก้ไขปรับปรุงกฎระเบียบภายในสำนักงานที่เกี่ยวข้องให้เอื้อต่อการปฏิบัติงานและเสนอผู้บริหารพิจารณา	- สำนักงาน กปร. ได้รับการยกเว้นจากสำนักงาน ก.พ.ร. ไม่ต้องดำเนินการทบทวน กฎ ระเบียบต่าง ๆ ภายในสำนักงาน
	๓.๓ มีแผนแม่บทการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	๓. มีแผนแม่บทการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสำนักงาน กปร. และได้ส่งให้กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้รับทราบ	- ผลการดำเนินงานแล้วเสร็จตามเป้าหมาย
	๓.๔ พัฒนาระบบข้อมูลและเครื่องชี้วัดการดำเนินงานโครงการด้านต่าง ๆ ให้เป็นมาตรฐานถูกต้องแม่นยำเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย	๔. มีการประเมินผลการใช้ตัวชี้วัดการพัฒนาโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	- ผลการดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมาย โดยมีการจัดทำตัวชี้วัดโครงการศูนย์ศึกษาฯ แล้วเสร็จ
	๓.๕ พัฒนาระบบการติดตามประเมินผลการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	๕. พัฒนาระบบการติดตามผลการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	- อยู่ระหว่างการศึกษาและทดลองระบบการรายงานแบบ Information System
ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การพัฒนาการเรียนรู้และเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติราชการ	๔.๑ การปฏิบัติงานเพื่อสนองพระราชดำริและดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สามารถดำเนินงานได้อย่างถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์ และมีประสิทธิภาพสูง	๑. ร้อยละของบุคลากรที่เข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรต่าง ๆ ในรอบปี มีผลการประเมินความพึงพอใจจากผู้บังคับบัญชาในการปฏิบัติงานหลังจากการฝึกอบรมแล้ว (ร้อยละ ๖๐)	- มีการดำเนินการในบางหลักสูตร
	๔.๒ บุคลากรสำนักงาน กปร. ได้รับการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความรู้ในลักษณะสหวิทยาการและสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน	๒. จำนวนบุคลากรที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้ในลักษณะสหวิทยาการ (อย่างน้อย ๓ ราย)	- ผลการดำเนินงานสูงกว่าเป้าหมาย

ยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน
	๔.๓ การทำงานเป็นทีมในลักษณะบูรณาการ	๓. จำนวนโครงการ/กิจกรรมหรือภารกิจของสำนักงานที่มีการทำงานร่วมกันเป็นทีมงาน (๑๒ โครงการ/กิจกรรม)	- ผลการดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมาย
	๔.๔ บุคลากรของสำนักงาน กปร. มีคุณภาพและความรู้ความสามารถ ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของสำนักงาน กปร. โดยรวมเพิ่มขึ้น	๔. จำนวนกรณีร้องเรียนบัตรสนเท่ห์ ซึ่งเป็นข้อขัดแย้งระหว่างบุคคลภายในสำนักงานลดลง (ร้อยละ ๒๐)	- ผลการดำเนินงานสูงกว่าเป้าหมาย เนื่องจากไม่มีข้อร้องเรียนหรือบัตรสนเท่ห์
		๕. มีแผนแม่บทการพัฒนากระบวนการทำงานบุคคลสำนักงาน กปร.	- ดำเนินการได้ตามเป้าหมาย
		๖. มีการจัดทีมงานองค์กรแห่งการเรียนรู้ภายในสำนักงาน (๑ ทีมงาน)	- ดำเนินการได้ตามเป้าหมาย
		๗. มีแผนพัฒนาสมรรถนะรายบุคคลนำร่อง (๑ แผน)	- ดำเนินการได้ตามเป้าหมาย

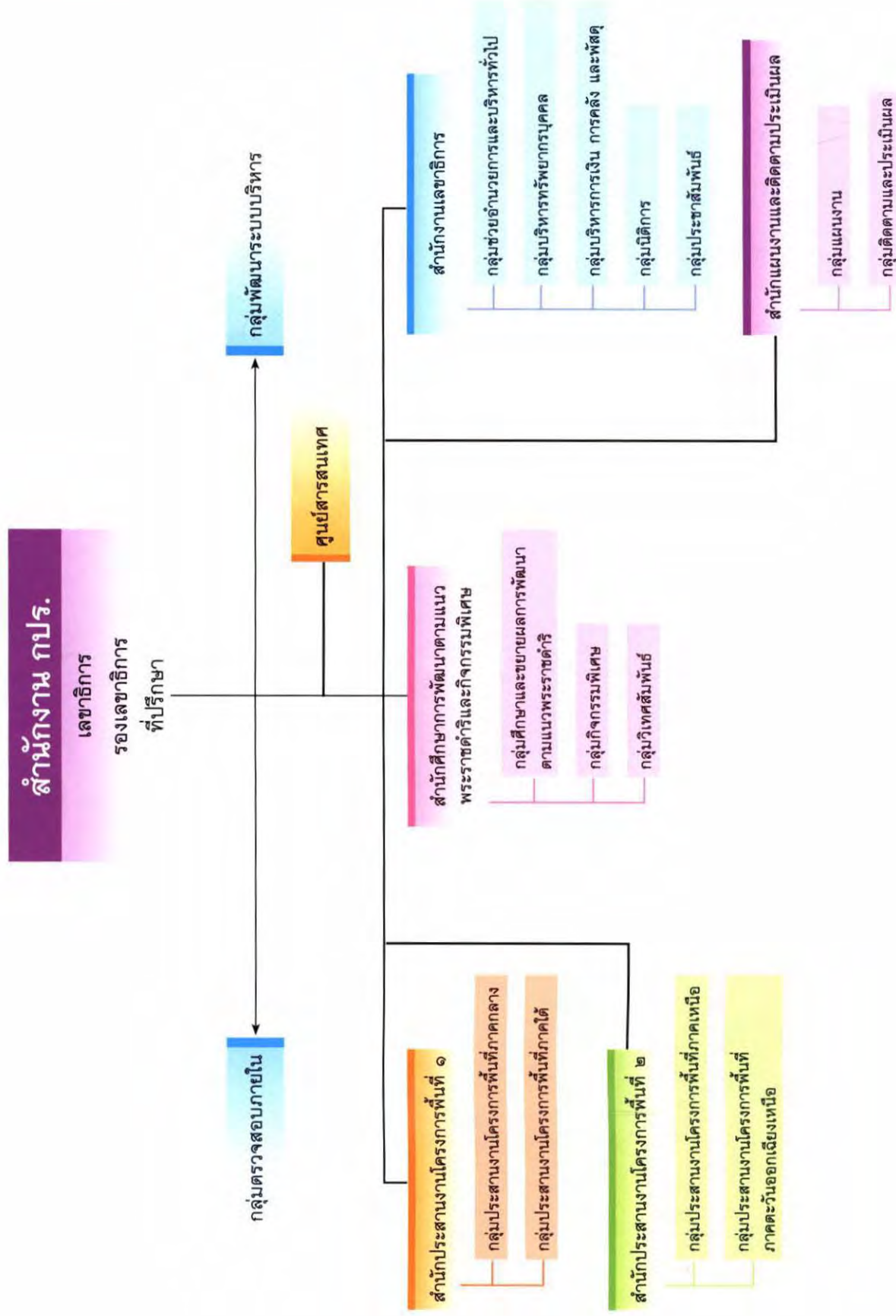
❖ ข้อมูลพื้นฐานสำนักงานคณะกรรมการพิเศษ
เพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

- โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการ สำนักงาน กปร.
- คณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (กปร.)
- คณะผู้บริหารสำนักงาน กปร.
- อัตรากำลัง สำนักงาน กปร.
- งบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๒
 - งบปกติ
 - งบกลาง
- ผลการปฏิบัติราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ สำนักงาน กปร.

โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการ

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.)

■ คณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (กปร.)

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ พ.ศ. ๒๕๒๔ ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๒๔ กำหนดให้มืองค์กระระดับชาติ ทำหน้าที่รับผิดชอบต่อการดำเนินงานของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เรียกว่า “คณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ” (กปร.) ต่อมาได้มีการแก้ไขปรับปรุงระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริมาเป็นลำดับ ปัจจุบันได้มีการประกาศใช้ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ เมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๔๖ โดยได้แก้ไขปรับปรุงองค์ประกอบของคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อให้การสนองพระราชดำริเป็นไปอย่างครบถ้วนสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังมีองค์ประกอบดังนี้

(๑) นายกรัฐมนตรี	เป็นประธานกรรมการ
(๒) ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี	เป็นกรรมการ
(๓) ปลัดกระทรวงการคลัง	เป็นกรรมการ
(๔) ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	เป็นกรรมการ
(๕) ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	เป็นกรรมการ
(๖) ปลัดกระทรวงมหาดไทย	เป็นกรรมการ
(๗) ปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	เป็นกรรมการ
(๘) ราชเลขาธิการ	เป็นกรรมการ
(๙) เลขาธิการนายกรัฐมนตรี	เป็นกรรมการ
(๑๐) เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	เป็นกรรมการ
(๑๑) ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ	เป็นกรรมการ
(๑๒) ผู้บัญชาการทหารสูงสุด	เป็นกรรมการ
(๑๓) ผู้บัญชาการทหารบก	เป็นกรรมการ
(๑๔) รองราชเลขาธิการที่ราชเลขาธิการมอบหมายจำนวนหนึ่งคน	เป็นกรรมการ
(๑๕) เลขาธิการ กปร.	เป็นกรรมการและเลขานุการ
(๑๖) รองเลขาธิการ กปร.	เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
(๑๗) ที่ปรึกษาด้านการประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สำนักงาน กปร.	เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
(๑๘) เจ้าหน้าที่สำนักราชเลขาธิการที่ราชเลขาธิการมอบหมายจำนวนหนึ่งคน	เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

โดยระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ พ.ศ. ๒๕๓๔ ข้อ ๘ กำหนดให้มืองคมนตรีหนึ่งคนเป็นที่ปรึกษาของ กปร.

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ นายอำพล เสนาณรงค์ องคมนตรี เป็นที่ปรึกษา กปร.

■ คณะผู้บริหารสำนักงาน กปร.

๑

๒

๓

๔

๕

๑ นายเฉลิมเกียรติ แสนวิเศษ
เลขาธิการ กปร.

๓ นายโกวิทย์ เฟ่งวานิชย์
รองเลขาธิการ กปร.

๕ ม.ล.จिरพันธุ์ ทวีวงศ์
ที่ปรึกษาด้านการประสานงานโครงการ
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

๒ นายสุวัฒน์ เทพอาร์ักษ์
รองเลขาธิการ กปร.

๔ นายสายเมือง วิรัชศิริ
รองเลขาธิการ กปร.

■ ผู้อำนวยการสำนัก

๑

๒

๓

๔

๕

๑ นายดอนชา สินธวานนท์

ผู้อำนวยการสำนักประสานงานโครงการพื้นที่ ๒
รักษาการในตำแหน่งที่ปรึกษาด้านการประสานงาน
โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

๓ นางสาวสุนทรี ศรีปรัชญากุล

ผู้อำนวยการสำนักงานเลขาธิการ
รักษาการในตำแหน่งที่ปรึกษาด้านการพัฒนา

๕ นางสมทรง รุ่งเรืองศิลป์

ผู้อำนวยการสำนักประสานงานโครงการพื้นที่ ๑

๒ นายลลิต ถนอมสิงห์

ผู้อำนวยการสำนักศึกษาการพัฒนาตามแนว
พระราชดำริและกิจกรรมพิเศษ

๔ นางสาวสุรรรณา พาศิริ

ผู้อำนวยการสำนักแผนงานและติดตามประเมินผล

THAI NATIONAL ASSEMBLY LIBRARY

3961181950

■ ผู้อำนวยการกลุ่ม / ศูนย์

๑

๒

๓

๔

๕

๖

๗

๘

๑ นายสมบูรณ์ วงศ์กาด

ผู้อำนวยการกลุ่มศึกษาและขยายผล
การพัฒนาตามแนวพระราชดำริ

๓ นายประสาท พาศิริ

ผู้อำนวยการกลุ่มประสานงานโครงการพื้นที่ภาคกลาง

๕ นายสิงหพงศ์ รัชนิพนธ์

ผู้อำนวยการกลุ่มประสานงานโครงการพื้นที่ภาคใต้

๗ นายสุวิทย์ ดุลยะนันท์

ผู้อำนวยการกลุ่มนิติการ

๒ นายชัชชัย ภูวิชยสัมฤทธิ์

ผู้อำนวยการกลุ่มประสานงาน
โครงการพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

๔ นายปวิตรี นวมะรัตน์

ผู้อำนวยการกลุ่มประสานงานโครงการพื้นที่ภาคเหนือ

๖ นางสาววิชรี วิฒนไกร

ผู้อำนวยการศูนย์สารสนเทศ

๘ นายอนันต์ ทองประชุม

ผู้อำนวยการกลุ่มประชาสัมพันธ์

■ ผู้อำนวยการกลุ่ม / หัวหน้ากลุ่ม

๑

๒

๓

๔

๕

๖

๗

๘

๑ นางกมลินี สุขศรีวงค์

ผู้อำนวยการกลุ่มวิเทศสัมพันธ์

๓ นางสาวถกลวรรณ ไกรสรกุล

ผู้อำนวยการกลุ่มแผนงาน

๕ นางประพิณ แก้วทอง

ผู้อำนวยการกลุ่มบริหารการเงินการคลังและพัสดุ

๗ นายวัชระ หัตถภาค

ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร

๒ นายนรินทร์ กาญจนฤกษ์

ผู้อำนวยการกลุ่มติดตามและประเมินผล

๔ นายภัททะพงศ์ เทียนศรี

ผู้อำนวยการกลุ่มบริหารทรัพยากรบุคคล

๖ นางศิริยญา ดิษฐบรรจง

หัวหน้ากลุ่มช่วยอำนวยความสะดวกและบริหารงานทั่วไป

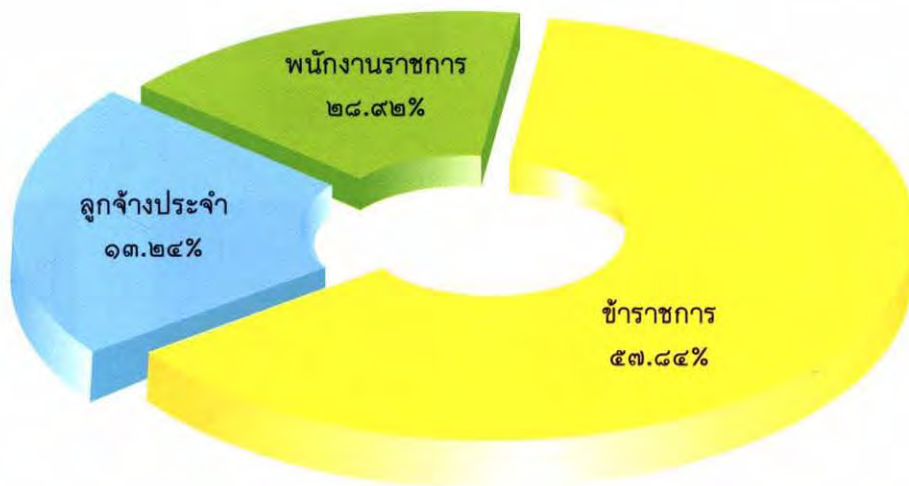
๘ นางรัตมี แสนอุบล

หัวหน้ากลุ่มตรวจสอบภายใน

■ อัตรากำลังสำนักงาน กปร.

อัตรากำลังเจ้าหน้าที่สำนักงาน กปร. ปี ๒๕๕๒ มีจำนวนทั้งสิ้น ๒๐๔ อัตรา ประกอบด้วย

- ข้าราชการ	จำนวน	๑๑๘	อัตรา	(ร้อยละ ๕๗.๘๔)
- ลูกจ้างประจำ	จำนวน	๒๗	อัตรา	(ร้อยละ ๑๓.๒๔)
- พนักงานราชการ	จำนวน	๕๙	อัตรา	(ร้อยละ ๒๘.๙๒)

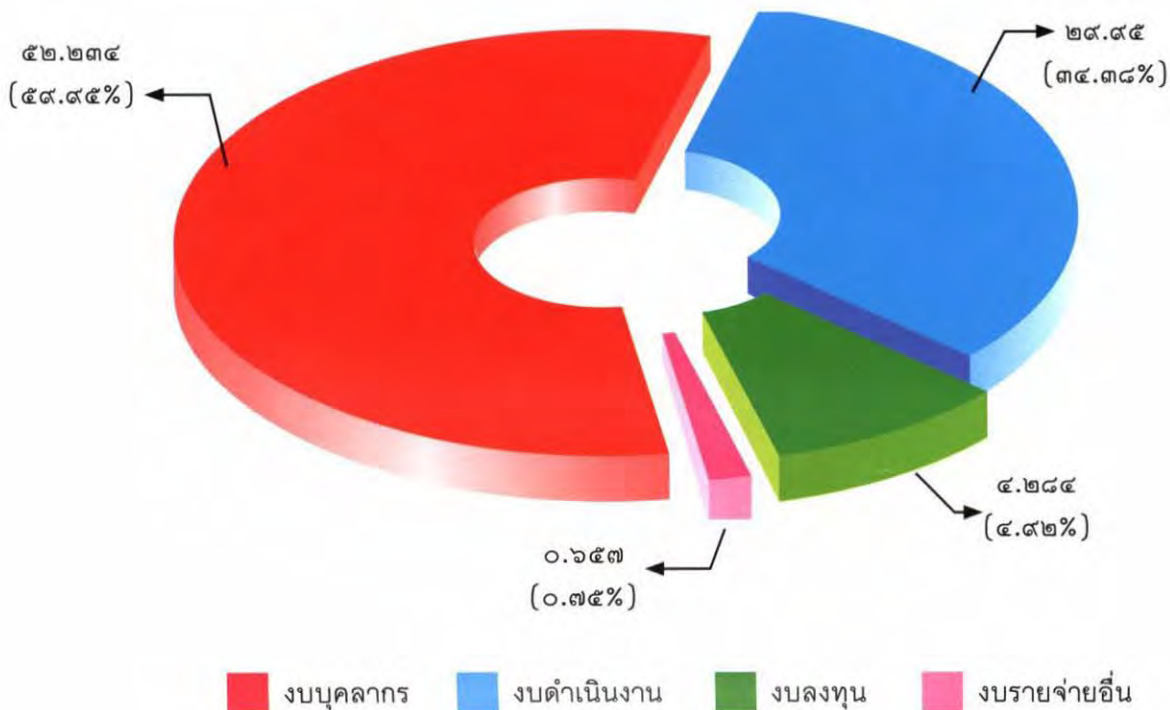
งบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๒

งบปกติ

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) ได้รับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี ๒๕๕๒ งบปกติ จำนวน ๘๗,๑๒๔,๑๐๐.๐๐ บาท แยกตามงบรายจ่าย ดังนี้

ตารางที่ ๑ งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๒

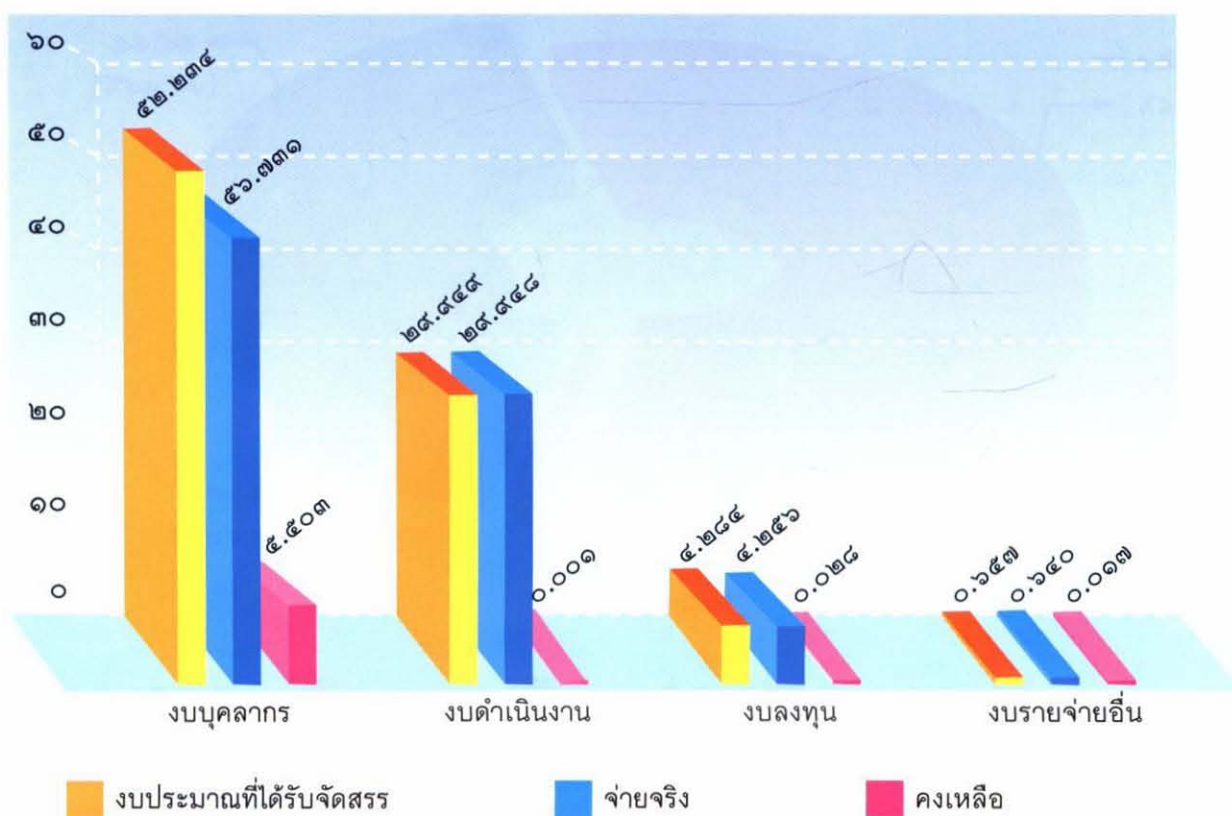
รายการ	งบประมาณที่ได้รับจัดสรร	ร้อยละ
๑. งบบุคลากร	๕๒,๒๓๓,๘๐๐.๐๐	๕๙.๙๕
๑.๑ เงินเดือนค่าจ้างประจำ	๔๒,๔๔๗,๖๐๐.๐๐	
๑.๒ ค่าตอบแทนพนักงานราชการ	๙,๗๘๖,๒๐๐.๐๐	
๒. งบดำเนินงาน	๒๙,๙๔๔,๘๐๐.๐๐	๓๔.๓๘
๒.๑ ค่าตอบแทน ใช้สอยและวัสดุ	๒๗,๕๑๓,๑๐๐.๐๐	
๒.๒ ค่าสาธารณูปโภค	๒,๔๓๑,๗๐๐.๐๐	
๓. งบลงทุน	๔,๒๘๓,๕๐๐.๐๐	๔.๙๒
๓.๑ ค่าครุภัณฑ์	๔,๒๘๓,๕๐๐.๐๐	
๔. งบรายจ่ายอื่น	๖๕๗,๐๐๐.๐๐	๐.๗๕
๔.๑ ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการต่างประเทศชั่วคราว	๖๕๗,๐๐๐.๐๐	
ยอดรวม	๘๗,๑๒๔,๑๐๐.๐๐	๑๐๐.๐๐

ผลการเบิกจ่ายงบประมาณประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๒ ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๒ เป็นเงินจำนวน ๗๒,๔๒๘,๕๑๕.๓๗ บาท คิดเป็นร้อยละ ๘๓.๑๓ กัไว้เบิกเหลือมีปี จำนวน ๙,๑๔๖,๒๙๓.๔๗ บาท คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๕๐ คงเหลือ จำนวน ๕,๕๔๙,๒๙๑.๑๖ บาท คิดเป็นร้อยละ ๖.๓๗

ตารางที่ ๒ สรุปผลการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๒ งบปกติ

ประเภทรายจ่าย	งบประมาณที่ได้รับจัดสรร	กัไว้เบิกเหลือมีปี	เบิกจ่าย	คงเหลือ
๑. งบบุคลากร	๕๒,๒๓๓,๘๐๐.๐๐	๐.๐๐	๔๖,๗๓๐,๗๕๒.๘๓	๕,๕๐๓,๐๔๗.๐๗
๑.๑ เงินเดือน	๓๘,๕๙๑,๒๐๐.๐๐	๐.๐๐	๓๕,๓๓๗,๒๗๑.๔๙	๓,๒๕๓,๙๒๘.๕๑
๑.๒ ค่าจ้างประจำ	๓,๘๕๖,๔๐๐.๐๐	๐.๐๐	๓,๘๕๐,๐๕๐.๖๘	๖,๓๕๙.๓๒
๑.๓ ค่าตอบแทนพนักงานราชการ	๙,๗๘๖,๒๐๐.๐๐	๐.๐๐	๗,๕๔๓,๔๔๐.๗๖	๒,๒๔๒,๗๕๙.๒๔
๒. งบดำเนินงาน	๒๙,๘๔๙,๘๐๐.๐๐	๘,๘๘๖,๒๙๓.๔๗	๒๑,๐๖๑,๓๔๙.๐๘	๒,๑๕๗.๔๕
๒.๑ ค่าตอบแทน ใช้สอยและวัสดุ	๒๗,๕๒๓,๑๐๐.๐๐	๘,๘๘๖,๒๙๓.๔๗	๑๘,๖๓๔,๗๒๔.๒๗	๒,๐๘๒.๒๖
๒.๒ ค่าสาธารณูปโภค	๒,๔๒๖,๗๐๐.๐๐	๐.๐๐	๒,๔๒๖,๖๒๔.๘๑	๗๕.๑๙
๓. งบลงทุน	๔,๒๘๓,๕๐๐.๐๐	๒๖๐,๐๐๐.๐๐	๓,๙๙๖,๐๑๑.๙๙	๒๗,๔๘๘.๐๑
๓.๑ ค่าครุภัณฑ์	๔,๒๘๓,๕๐๐.๐๐	๒๖๐,๐๐๐.๐๐	๓,๙๙๖,๐๑๑.๙๙	๒๗,๔๘๘.๐๑
๔. งบรายจ่ายอื่น	๖๕๗,๐๐๐.๐๐	๐.๐๐	๖๔๐,๔๐๑.๓๗	๖๖,๕๙๘.๖๓
๔.๑ ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการต่างประเทศชั่วคราว	๖๕๗,๐๐๐.๐๐	๐.๐๐	๖๔๐,๔๐๑.๓๗	๖๖,๕๙๘.๖๓
ยอดรวม	๘๗,๑๒๔,๑๐๐.๐๐	๙,๑๔๖,๒๙๓.๔๗	๗๒,๔๒๘,๕๑๕.๓๗	๕,๕๔๙,๒๙๑.๑๖
		๑๐.๕๐%	๘๓.๑๓%	๖.๓๗%

งบกลาง

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) ได้รับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี ๒๕๕๒ งบกลาง จำนวน ๖ โครงการ เป็นเงิน ๘๕,๖๓๘,๕๙๒.๐๐ บาท แยกตามโครงการ ดังนี้

ตารางที่ ๓ งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๒

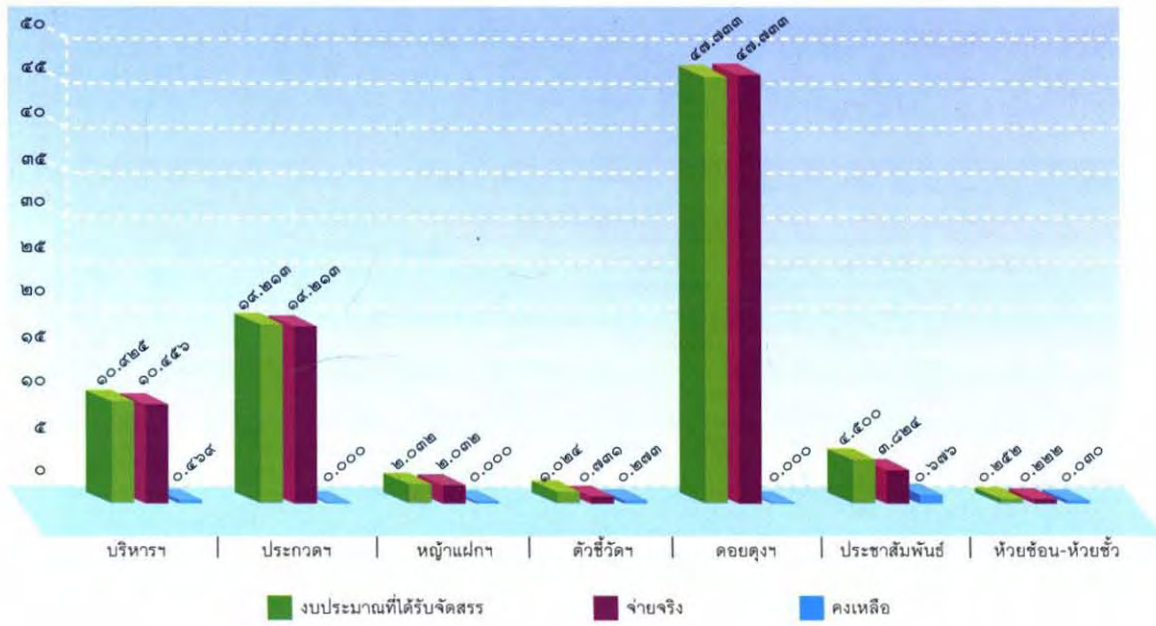
รายการ	งบประมาณที่ได้รับจัดสรร	หมายเหตุ
๑. โครงการกิจกรรมบริหารสำนักงาน กปร.	๑๐,๙๒๕,๐๐๐.๐๐	
๑.๑ งบดำเนินงาน	๙,๔๕๗,๐๐๐.๐๐	
๑.๒ งบลงทุน	๑,๔๖๘,๐๐๐.๐๐	
๒. โครงการประกวดผลงานตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ครั้งที่ ๒	๑๙,๒๑๒,๗๐๐.๐๐	
๒.๑ งบดำเนินงาน-สำนักงาน กปร.	๑๔,๒๑๒,๗๐๐.๐๐	
๒.๒ งบดำเนินงาน-สำนักงบประมาณ	๕,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	เบิกจ่ายแทนกัน
๓. โครงการพัฒนาและรณรงค์การใช้หญ้าแฝกอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	๒,๐๓๒,๐๓๐.๐๐	
๓.๑ งบเงินอุดหนุน	๒,๐๓๒,๐๓๐.๐๐	
๔. โครงการการจัดทำตัวชี้วัดโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	๑,๐๒๔,๑๕๐.๐๐	
๔.๑ งบดำเนินงาน	๑,๐๒๔,๑๕๐.๐๐	
๕. โครงการพัฒนาออดดุง (พื้นที่ทรงงาน) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ	๔๗,๗๓๒,๗๑๒.๐๐	
๕.๑ แผนงานบริหาร - งบเงินอุดหนุน	๒๕,๐๐๐,๗๑๒.๐๐	
๕.๒ แผนงานบูรณะพระตำหนัก - งบเงินอุดหนุน	๒๒,๗๓๒,๐๐๐.๐๐	
๖. โครงการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ประกวดผลงานตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ครั้งที่ ๒	๔,๕๐๐,๐๐๐.๐๐	
๖.๑ งบดำเนินงาน	๔,๕๐๐,๐๐๐.๐๐	
๗. โครงการศูนย์พัฒนาและบริการด้านการเกษตรห้วยซอน-ห้วยซั่ว (หลัก ๒๒) ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว	๒๕๒,๐๐๐.๐๐	
๗.๑ งบดำเนินงาน	๒๕๒,๐๐๐.๐๐	
ยอดรวม	๘๕,๖๓๘,๕๙๒.๐๐	

สรุปผลการเบิกจ่ายงบประมาณประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๒ งบกลาง ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๒ จำนวน ๗๑,๔๗๔,๗๔๔.๓๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๘๔.๐๑ กันไว้เบิกเหลือมปี จำนวน ๑๒,๒๒๔,๔๗๗.๑๒ บาท คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๒๗ คงเหลือ จำนวน ๑,๔๖๔,๓๒๐.๕๘ บาท คิดเป็นร้อยละ ๑.๗๒

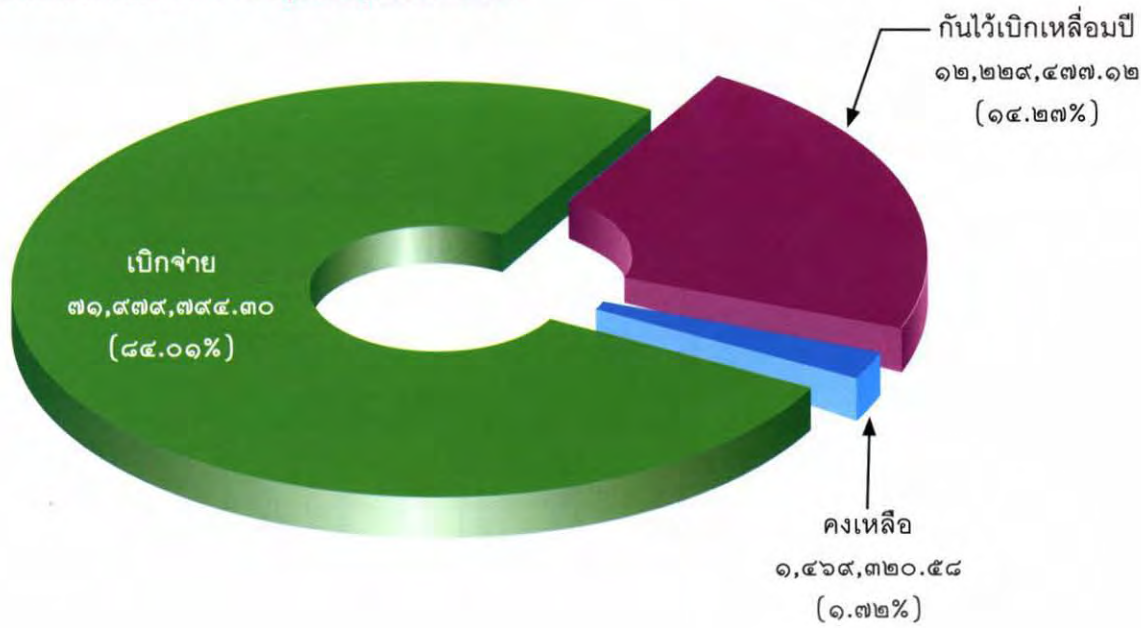
ตารางที่ ๔ สรุปผลการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๒ งบกลาง

รายการ	งบประมาณที่ได้รับจัดสรร	กันไว้เบิกเหลือมปี	เบิกจ่าย	คงเหลือ
๑. โครงการกิจกรรมบริหารสำนักงาน กปร.	๑๐,๘๒๕,๐๐๐.๐๐	๓,๘๖๕,๐๖๖.๐๐	๖,๔๕๐,๓๓๕.๐๒	๔๖๔,๕๕๘.๙๘
๒. โครงการประกวดผลงานตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ครั้งที่ ๒	๑๔,๒๑๒,๗๐๐.๐๐	๗,๕๐๐,๕๑๑.๑๒	๑๑,๗๑๒,๑๘๘.๘๘	๐.๐๐
๓. โครงการพัฒนาและรณรงค์การใช้ หญ้าแฝกอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	๒,๐๓๒,๐๓๐.๐๐	๐.๐๐	๒,๐๓๒,๐๓๐.๐๐	๐.๐๐
๔. โครงการการจัดทำตัวชี้วัดโครงการ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ	๑,๐๒๔,๑๕๐.๐๐	๐.๐๐	๗๓๐,๘๖๖.๔๐	๒๙๓,๒๘๓.๖๐
๕. โครงการพัฒนาออยตุง (พื้นที่ทรงงาน) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ	๔๗,๗๓๒,๗๑๒.๐๐	๐.๐๐	๔๗,๗๓๒,๗๑๒.๐๐	๐.๐๐
๖. โครงการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ ประกวดผลงานตามปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง ครั้งที่ ๒	๔,๕๐๐,๐๐๐.๐๐	๗๖๓,๙๐๐.๐๐	๓,๐๕๔,๖๔๒.๐๐	๖๗๖,๔๕๘.๐๐
๗. โครงการศูนย์พัฒนาและบริการ ด้านการเกษตรห้วยซอน-ห้วยซั่ว (หลัก ๒๒) ประเทศสาธารณรัฐ ประชาธิปไตยประชาชนลาว	๒๕๒,๐๐๐.๐๐	๐.๐๐	๒๒๒,๐๐๐.๐๐	๓๐,๐๐๐.๐๐
ยอดรวม	๘๕,๖๗๘,๕๕๒.๐๐	๑๒,๒๒๔,๔๗๗.๑๒ ๑๔.๒๗%	๗๑,๔๗๔,๗๔๔.๓๐ ๘๔.๐๑%	๑,๔๖๔,๓๒๐.๕๘ ๑.๗๒%

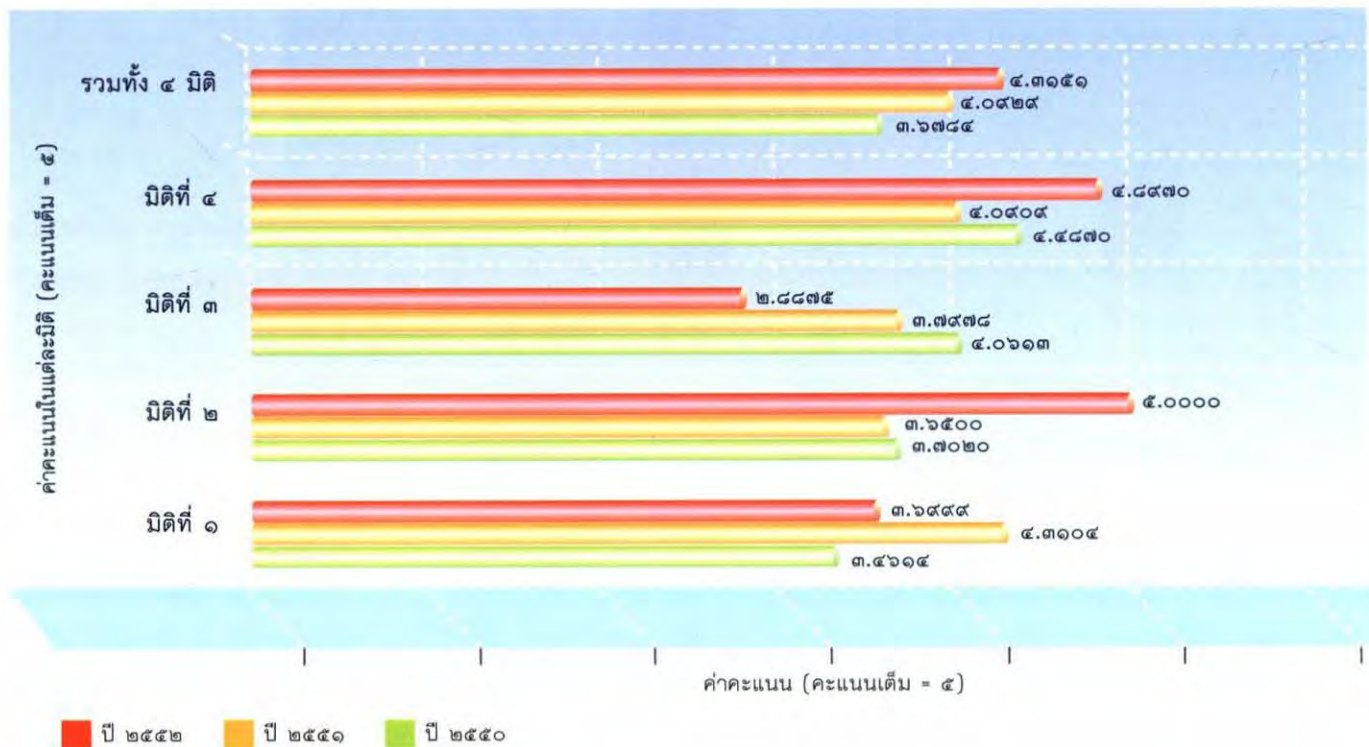

งบประมาณทั้งสิ้น ๘๕,๖๗๘,๕๕๒ บาท

■ ผลการปฏิบัติราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ สำนักงาน กปร.
(เปรียบเทียบระหว่างปี ๒๕๕๐ - ๒๕๕๒)

มิติที่ ๑ : ด้านประสิทธิผลตามแผนปฏิบัติราชการ

ตัวชี้วัด	ปี ๒๕๕๐		ปี ๒๕๕๑		ปี ๒๕๕๒	
	เกณฑ์ คะแนน ระดับ ๕	ผลการ ดำเนินงาน	เกณฑ์ คะแนน ระดับ ๕	ผลการ ดำเนินงาน	เกณฑ์ คะแนน ระดับ ๕	ผลการ ดำเนินงาน
๓.๑ ร้อยละของจำนวนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ที่สำนักงาน กปร. ได้วิเคราะห์ความเหมาะสม เมื่อเทียบกับจำนวนโครงการ/กิจกรรม ที่หน่วยงานขอรับการสนับสนุนทั้งปีงบประมาณ	ร้อยละ ๑๐๐	ร้อยละ ๑๐๐	ร้อยละ ๑๐๐	ร้อยละ ๑๐๐	ร้อยละ ๑๐๐	ร้อยละ ๑๐๐
๓.๒ ค่าเฉลี่ยของจำนวนวันทำการที่ใช้ในการวิเคราะห์ความเหมาะสมต่อหนึ่งโครงการ * {ใช้เกณฑ์ในการวัดใหม่}	-	-	-	-	๑๙ วัน	๑๘.๒๓ วัน
๓.๓ ร้อยละของโครงการที่ผลปฏิบัติการเป็นไปตามแผนเฉพาะโครงการที่ได้รับการอนุมัติโดยประธาน กปร. ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๒	ร้อยละ ๘๐	ร้อยละ ๖๖.๙๕	ร้อยละ ๘๕	ร้อยละ ๗๔.๐๕	ร้อยละ ๘๕	ร้อยละ ๘๐.๒๒
๓.๔ ระดับความสำเร็จของการประกวดผลงานตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	-	-	-	-	ระดับ ๕	n/a

ตัวชี้วัด	ปี ๒๕๕๐		ปี ๒๕๕๑		ปี ๒๕๕๒	
	เกณฑ์ คะแนน ระดับ ๕	ผลการ ดำเนินงาน	เกณฑ์ คะแนน ระดับ ๕	ผลการ ดำเนินงาน	เกณฑ์ คะแนน ระดับ ๕	ผลการ ดำเนินงาน
๓.๕ จำนวนสื่อประชาสัมพันธ์ที่เผยแพร่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	-	-	-	-	ระดับ ๕	ก/า
๓.๖ จำนวนศูนย์เรียนรู้ตัวอย่างความสำเร็จตามแนวพระราชดำริที่สามารถเผยแพร่ต่อประชาชน	-	-	-	-	๑๒๐ ตัวอย่าง	๑๒๐ ตัวอย่าง
๓.๗ ร้อยละของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่ได้รับการพิจารณา/วิเคราะห์ความเหมาะสมเพื่อขออนุมัติจากประธาน กปร. ได้ภายใน ๓๐ วัน	ร้อยละ ๕๐	ร้อยละ ๗๒.๔๗	ร้อยละ ๕๐	ร้อยละ ๕๗.๓๗	ร้อยละ ๑๐๐	ร้อยละ ๙๕.๒๐
๓.๘ ร้อยละของฎีกาขอพระราชทานความช่วยเหลือที่ได้มีการประสานตรวจสอบข้อเท็จจริงได้ภายใน ๘ วันทำการ	ร้อยละ ๘๐	ร้อยละ ๗๒.๕๕	ร้อยละ ๘๐	ร้อยละ ๙๐.๒๒	ร้อยละ ๑๐๐	ร้อยละ ๑๐๐
๓.๙ ร้อยละเฉลี่ยของระดับความพึงพอใจของหน่วยงานต่าง ๆ ที่ได้รับการประสานงานจากสำนักงาน กปร.	-	-	-	-	ร้อยละ ๑๐๐	ร้อยละ ๙๓.๘๐
๓.๑๐ ร้อยละเฉลี่ยของระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	-	-	ร้อยละ ๘๕	ร้อยละ ๙๙.๒๖	ร้อยละ ๑๐๐	ร้อยละ ๘๖.๕๐
๓.๑๑ ร้อยละของประชาชนที่ได้รับประโยชน์และความรู้จากการเยี่ยมชมศูนย์ศึกษาพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	-	-	ร้อยละ ๑๐๐	ร้อยละ ๙๙.๕๔	ร้อยละ ๑๐๐	ร้อยละ ๘๖.๓๐
๓.๑๒ ระดับความสำเร็จของร้อยละเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของความสำเร็จตามเป้าหมายผลผลิตของส่วนราชการ (ตามเอกสารงบประมาณรายจ่ายฯ)						
(๑) ประสานโครงการ	-	-	๑๗๐	๒๒๘	๑๗๒ โครงการ	๒๒๙ โครงการ
(๒) รายงานติดตาม/ประเมินผล	-	-	๓ เรื่อง	๓ เรื่อง	๓ เรื่อง	๓ เรื่อง
(๓) จำนวนผู้เยี่ยมชม Web site	๑๘๗,๐๘๓ ราย	๑๐๐,๖๔๑ ราย	๒๐๐,๐๐๐ ราย	๑๑๘,๑๖๔ ราย	๑๑๐,๐๐๐ ราย	๑๔๘,๒๐๖ ราย
(๔) ความพึงพอใจผู้รับข่าวสารประชาสัมพันธ์	-	-	-	-	ร้อยละ ๗๙	ร้อยละ ๙๖
(๕) แจกผลการอนุมัติงบประมาณภายใน ๕ วัน	-	-	ร้อยละ ๑๐๐	ร้อยละ ๑๐๐	ร้อยละ ๖๑	ร้อยละ ๑๐๐

มิติที่ ๒ : ด้านคุณภาพการให้บริการ

ตัวชี้วัด	ปี ๒๕๕๐		ปี ๒๕๕๑		ปี ๒๕๕๒	
	เกณฑ์ คะแนน ระดับ ๕	ผลการ ดำเนินงาน	เกณฑ์ คะแนน ระดับ ๕	ผลการ ดำเนินงาน	เกณฑ์ คะแนน ระดับ ๕	ผลการ ดำเนินงาน
๕. ระดับความสำเร็จในการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามา มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและร่วมติดตาม ตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน	ระดับ ๕	ระดับ ๓	ระดับ ๕	ระดับ ๓.๘๐	ระดับ ๕	ระดับ ๕
๖. ระดับความสำเร็จของการดำเนินการตามมาตรการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริต	ระดับ ๕	ระดับ ๕	ระดับ ๕	ระดับ ๓.๐๕	ระดับ ๕	ระดับ ๕
๗. ระดับความสำเร็จในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของ ราชการ	ระดับ ๕	ระดับ ๓.๓๐	ระดับ ๕	ระดับ ๔.๕๐	ระดับ ๕	ระดับ ๕

มิติที่ ๓ : ด้านประสิทธิภาพของการปฏิบัติงาน

ตัวชี้วัด	ปี ๒๕๕๐		ปี ๒๕๕๑		ปี ๒๕๕๒	
	เกณฑ์ คะแนน ระดับ ๕	ผลการ ดำเนินงาน	เกณฑ์ คะแนน ระดับ ๕	ผลการ ดำเนินงาน	เกณฑ์ คะแนน ระดับ ๕	ผลการ ดำเนินงาน
๘. ร้อยละของอัตราการเบิกจ่ายเงินงบประมาณรายจ่าย ลงทุน/รายจ่ายในภาพรวม	ร้อยละ ๙๕	ร้อยละ ๙๒.๒๗	ร้อยละ ๘๐	ร้อยละ ๖๑.๕๕	ร้อยละ ๙๖	ร้อยละ ๙๙.๓๖
๙. ระดับความสำเร็จของการตรวจสอบภายใน	-	-	-	-	ระดับ ๕	ระดับ ๕
๑๐. ระดับความสำเร็จของการจัดทำต้นทุนต่อหน่วยผลผลิต	-	-	ระดับ ๕	ระดับ ๕	ระดับ ๕	ระดับ ๕
๑๑. ระดับความสำเร็จของการดำเนินการตามมาตรการ ประหยัดพลังงานของส่วนราชการ	ระดับ ๕	ระดับ ๕	ระดับ ๕	ระดับ ๕	ระดับ ๕	ระดับ ๕
๑๒. ระดับความสำเร็จของร้อยละเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักในการ รักษามาตรฐานระยะเวลาการให้บริการ	-	-	ระดับ ๕	ระดับ ๔.๙๙	ระดับ ๕	ระดับ ๓.๕๐

มิติที่ ๔ : ด้านการพัฒนาองค์กร

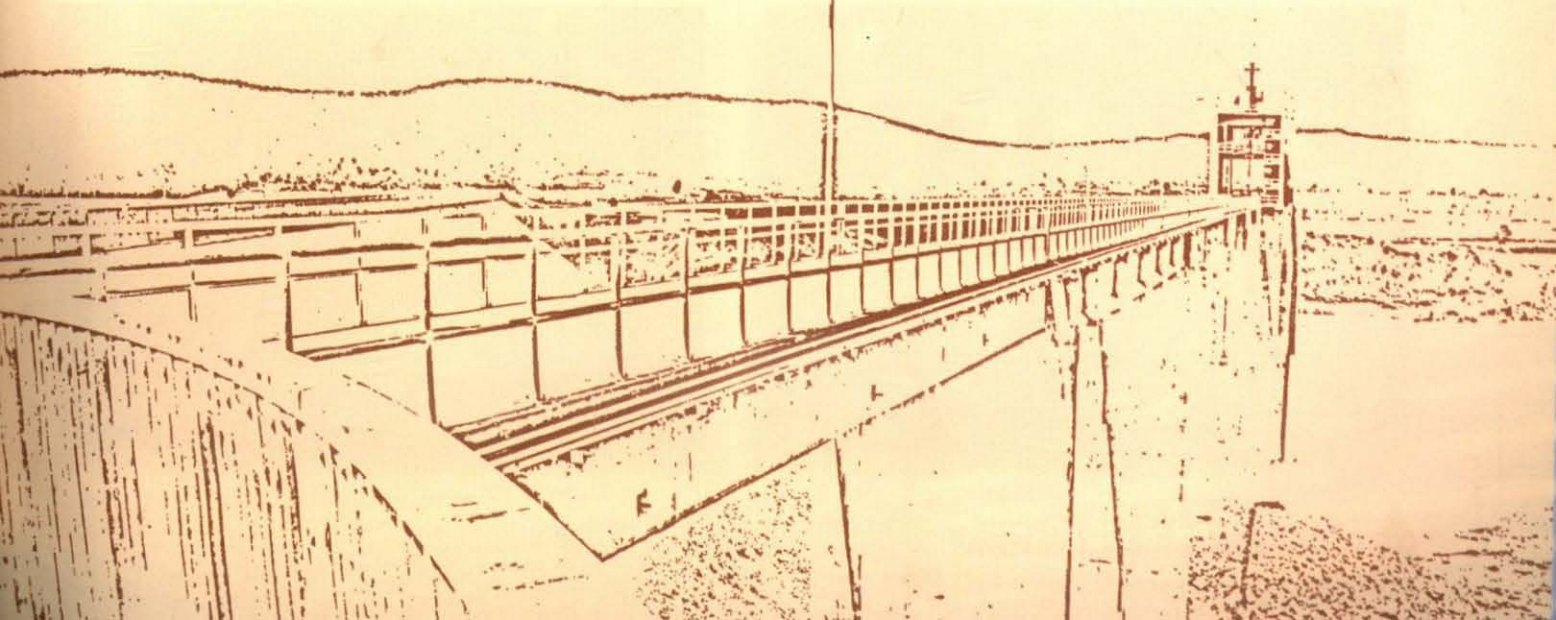
ตัวชี้วัด	ปี ๒๕๕๐		ปี ๒๕๕๑		ปี ๒๕๕๒	
	เกณฑ์ คะแนน ระดับ ๕	ผลการ ดำเนินงาน	เกณฑ์ คะแนน ระดับ ๕	ผลการ ดำเนินงาน	เกณฑ์ คะแนน ระดับ ๕	ผลการ ดำเนินงาน
๑๔. ระดับความสำเร็จของการพัฒนาคุณภาพการบริหาร จัดการภาครัฐ (PMQA)	ระดับ ๕	ระดับ ๔.๔๘	ระดับ ๕	ระดับ ๔.๐๙	ระดับ ๕	ระดับ ๔.๘๙
ค่าคะแนนรวมทั้ง ๔ มิติ		๓.๖๗๘๔		๔.๐๙๒๙		๔.๓๑๕๑

หมายเหตุ : - ข้อมูลปี ๒๕๕๒ เป็นผลการประเมินเบื้องต้น
- กรณีไม่มีข้อมูลในปี ๒๕๕๐ และ ๒๕๕๑ เนื่องจากเป็นตัวชี้วัดใหม่ในปี ๒๕๕๒

ผลการดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการพิเศษ
เพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
ประจำปี ๒๕๕๒

- ❖ การตามเสด็จ
- ❖ พระราชดำริที่สำคัญปี ๒๕๕๒
- ❖ การบริหารจัดการ
โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

❖ การตามเสด็จ

การตามเสด็จพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและพระบรมวงศ์ เป็นภารกิจหลักที่สำคัญของสำนักงาน กปร. โดยในปี พ.ศ. ๒๕๕๒ สำนักงาน กปร. ได้มีการตามเสด็จ และรับสนองพระราชดำริในการตามเสด็จในพื้นที่ต่าง ๆ ดังนี้

๑. ตามเสด็จ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในการเสด็จพระราชดำเนินไปทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจในพื้นที่ภาคกลาง พื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พื้นที่ภาคเหนือ และพื้นที่ภาคใต้ ดังนี้

■ พื้นที่ภาคกลาง

วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒

- โครงการอุทยานธรรมชาติวิทยาตามพระราชดำริ ตำบลสวนผึ้ง อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี
- โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านตะโกปิดทอง หมู่ที่ ๘ บ้านตะโกบน ตำบลสวนผึ้ง อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี
- โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านถ้ำหิน หมู่ที่ ๕ ตำบลสวนผึ้ง อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี

วันที่ ๑๔ - ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๒

- โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนมิตรมวลชน ๒ บ้านดินตง หมู่ที่ ๑ ตำบลเขาโจด อำเภอศรีสวัสดิ์ จังหวัดกาญจนบุรี
- โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านเรดาร์ หมู่ที่ ๔ ตำบลปรังเผล อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี
- โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนสุนทรเวช บ้านสะเนพ่อง หมู่ที่ ๑ ตำบลไลโว่ อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี
- โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนวิจิตรวิทยาคาร บ้านอีปู่ หมู่ที่ ๑ ตำบลปิล็อก อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี
- โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านแม่ให้น้อย หมู่ที่ ๕ ตำบลไทรโยค อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี
- โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนวัดสุทธาสินี สาขาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเฮงเคิลไทย บ้านลำสมอ หมู่ที่ ๔ ตำบลบ้องตี้ อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี

พื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

วันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๑

- โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ บ้านน่านกเค้า ตำบลห้วยยาง อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร

- อ่างเก็บน้ำห้วยปู้ อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร
- โครงการฟาร์มตัวอย่างหนองหมากเฒ่าตามพระราชดำริบ้านนาคำ ตำบลห้วยยาง อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร
- ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงของ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลห้วยยาง อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร

วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒

- ศูนย์การเรียนรู้ตำรวจตระเวนชายแดนชุมชนป่าหญาคา ตำบลโนนก่อ อำเภอสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี
- โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านแก่งศรีโคตร หมู่ที่ ๓ ตำบลโนนก่อ อำเภอสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี

วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒

- โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านนาแวง หมู่ที่ ๘ ตำบลนาสวรรค์ อำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย
- โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านหนองตะไก้ หมู่ที่ ๗ ตำบลโป่งเปือย อำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย

วันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๒

- โครงการศูนย์พัฒนาและบริการด้านการเกษตรห้วยซอน-ห้วยซั่ว (หลัก ๒๒) นครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
- ฝ่ายห้วยซั่ว โครงการความร่วมมือด้านชลประทานระหว่างไทย-ลาว สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

วันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๕๒

- โรงเรียนวัฒนธรรมชนเผ่าเด็กกำพร้า (หลัก ๖๗) นครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

วันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๒

- โรงงานหลวงอาหารสำเร็จรูปที่ ๓ (เต่างอย) จังหวัดสกลนคร
- อ่างเก็บน้ำห้วยหวด ตำบลจันทร์เพ็ญ อำเภอเต่างอย จังหวัดสกลนคร

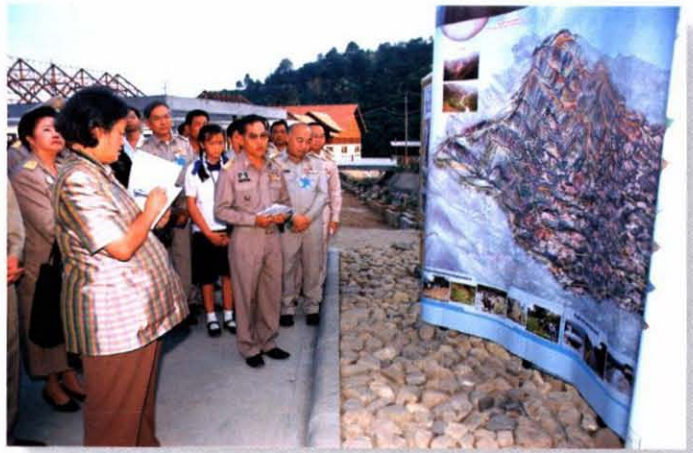
วันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๒

- โรงเรียนบ้านโพนแพง ตำบลโพธิ์โพศาล อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร
- โรงเรียนบ้านสนามบิน ตำบลอุ่มจาน อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร

วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๒

- โรงเรียนกุดทานสามัคคี อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู
- โรงเรียนบ้านวังหินชา อำเภอสุวรรณคูหา จังหวัดหนองบัวลำภู

พื้นที่ภาคเหนือ

วันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๕๒

- พื้นที่โครงการความร่วมมือระหว่างมูลนิธิชัยพัฒนา - สาธารณรัฐประชาชนจีน ศูนย์บริการวิชาการด้านพืชและปัจจัยการผลิตเชียงใหม่ อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่
- พิพิธภัณฑสถานหลวงที่ ๑ (ฝาง) บ้านยาง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่
- โรงเรียนบ้านแม่อนขี้เหล็ก ตำบลแม่อน อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

วันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๕๒

- โรงเรียนเซนต์โยเซฟแม่แจ่ม อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่
- โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๑ อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่
- โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนโลออนสัมหาจักร ๕ หมู่ที่ ๗ บ้านป่าข้าวหลาม ตำบลกีดช้าง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่
- โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนรับป่าปอर्ट บ้านป่าเกี๊ยะ ใน ตำบลบ่อแก้ว อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่

วันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒

- โรงเรียนชุมชนบ้านข้าวต้มหลวง ตำบลแม่ข้าวต้ม อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย
- มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ตำบลท่าสุด อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย
- โรงเรียนเวียงชัยพระปริยัติธรรม หมู่ที่ ๑๑ บ้านพนาลัย ตำบลเวียงเหนือ อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย
- โรงงานหลวงอาหารสำเร็จรูปแห่งที่ ๒ (แม่จัน) ตำบลป่าซาง อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย

วันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒

- โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนสมถวิลจินตมัย บ้านห้วยแล้ง หมู่ที่ ๒ ตำบลปอ อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย
- โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนชนันต์ปิยะอูย บ้านเจดีย์ทอง หมู่ที่ ๓ ตำบลปอ อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย
- โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเบ็ดดีดูแมน บ้านปางพริก หมู่ที่ ๓ ตำบลผาซางน้อย อำเภอปง จังหวัดพะเยา
- โครงการอ่างเก็บน้ำห้วยไฟ หมู่ที่ ๑๑ บ้านทุ่งกระเทียม ตำบลภูซาง อำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา

วันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒

- โรงเรียนปางมะหัน ตำบลเทอดไทย อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย
- โครงการศึกษาและพัฒนาการปลูกชาน้ำมันมูลนิธิชัยพัฒนา บ้านปางมะหัน ตำบลเทอดไทย อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย

วันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒

- โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านดอยล้าน หมู่ที่ ๔ ตำบลวาวี อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย
- โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๓ ตำบลแม่สลองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย

- โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน บำรุงที่ ๘๓ บ้านอาโก้ หมู่ที่ ๓ ตำบลเทอดไทย อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย
- โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน บำรุงที่ ๑๑๒ หมู่ที่ ๒๑ ตำบลแม่สลองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย

วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒

- โครงการพัฒนาดอยตุง (พื้นที่ทรงงาน) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย

วันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒

- โรงเรียนสตรีศรีน่าน อำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน
- โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์น่าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน
- องค์การบริหารส่วนตำบลน้ำเกี๋ยน อำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน

วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒

- โครงการรณรงค์พัฒนาตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จังหวัดน่าน

วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒

- โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดราษฎร์บำรุง อำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน
- โรงเรียนบ้านบ่อหยวก อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน
- ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” ห้วยปุด อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดน่าน

วันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒

- โรงเรียนข้าวพระราชทาน อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน
- โรงเรียนท่าวังผาพิทยาคม อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน
- โรงเรียนชุมชนบ้านดอนตัน อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน

พื้นที่ภาคใต้

วันที่ ๕ มกราคม ๒๕๕๒

- มหาวิทยาลัยทักษิณ จังหวัดสงขลา
- สถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำสงขลา จังหวัดสงขลา
- มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
- มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

วันที่ ๖ มกราคม ๒๕๕๒

- โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านหินจอก หมู่ที่ ๖ ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง
- โรงเรียนชุมชนบ้านขาว หมู่ที่ ๓ ตำบลบ้านขาว อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา
- ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชนตำบลบ้านขาว หมู่ที่ ๑ ตำบลบ้านขาว อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา

วันที่ ๗ มกราคม ๒๕๕๒

- โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนพิระยานุเคราะห์ ๔ บ้านป่าละเมาะ หมู่ที่ ๔ ตำบลปะโต อำเภอมายอ จังหวัดปัตตานี
- โรงเรียนสายบุรี “แจ้งประชาคาร” อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี
- โรงเรียนตรุณศาสน์วิทยา ตำบลตะลุบัน อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี

วันที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๒

- วัดโต๊ะโมะ ตำบลภูเขาทอง อำเภอสุคิริน จังหวัดนราธิวาส
- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโต๊ะโมะ ตำบลภูเขาทอง อำเภอสุคิริน จังหวัดนราธิวาส
- บ้านนายสวน อัดตะสาระ ตำบลภูเขาทอง อำเภอสุคิริน จังหวัดนราธิวาส
- โครงการพัฒนาพื้นที่ดินเปรี้ยวบ้านโคกอิฐ-โคกโน อำเภอดากใบ จังหวัดนราธิวาส
- โรงเรียนอัสดร์กียะห์ อิสลามมียะห์ ตำบลบางนาค อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส

วันที่ ๙ มกราคม ๒๕๕๒

- ห้องสมุดประชาชนนราธิวาสราชนครินทร์ อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส

วันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๕๒

- โรงเรียนพิบูลทอง หมู่ที่ ๑ บ้านปูยู ตำบลเกาะสะทอน อำเภอดากใบ จังหวัดนราธิวาส
- แปลงขยายผลทางการเกษตรและโครงการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมตำบลเกาะสะทอน อำเภอดากใบ จังหวัดนราธิวาส
- อาคารศูนย์เรียนรู้ด้านสุขภาพพิบูลทอง ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิบูลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส

วันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๕๒

- สถาบันศึกษาปอเนาะเด็กกำพร้าและยากจนปัตตานี ตำบลบานา อำเภอเมืองปัตตานี จังหวัดปัตตานี
- ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนค่ายสิรินธร ตำบลเขาตุม อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี
- โรงเรียนอุดมศาสตร์วิทยา ตำบลนุดี อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา
- โรงเรียนศรีฟ้ารดาบารูวิทยา ตำบลโกตาบารู อำเภอรามัน จังหวัดยะลา

วันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๕๒

- สวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติ ๖ รอบพระชนมพรรษา อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส
- โรงเรียนร่มเกล้า ตำบลจอบาะ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส

๒. ตามเสด็จ สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี ในการเสด็จพระราชดำเนินไปทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังนี้

■ พื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

วันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๑

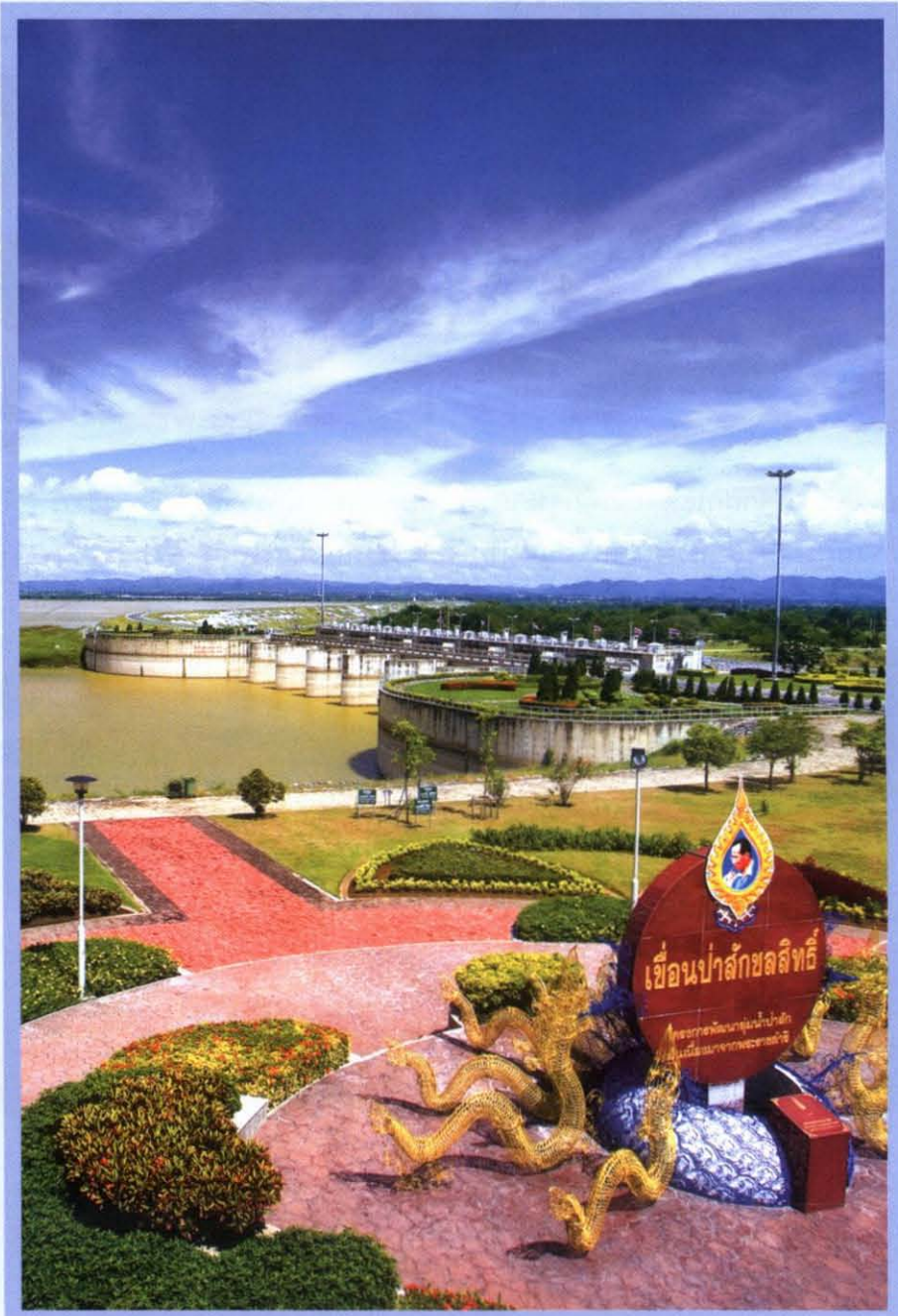
- โรงเรียนบ้านหัวโนน ตำบลธวัชบุรี อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

วันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๕๑

- โรงเรียนบ้านเด่าพัฒนา ตำบลขามเด่าพัฒนา อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม

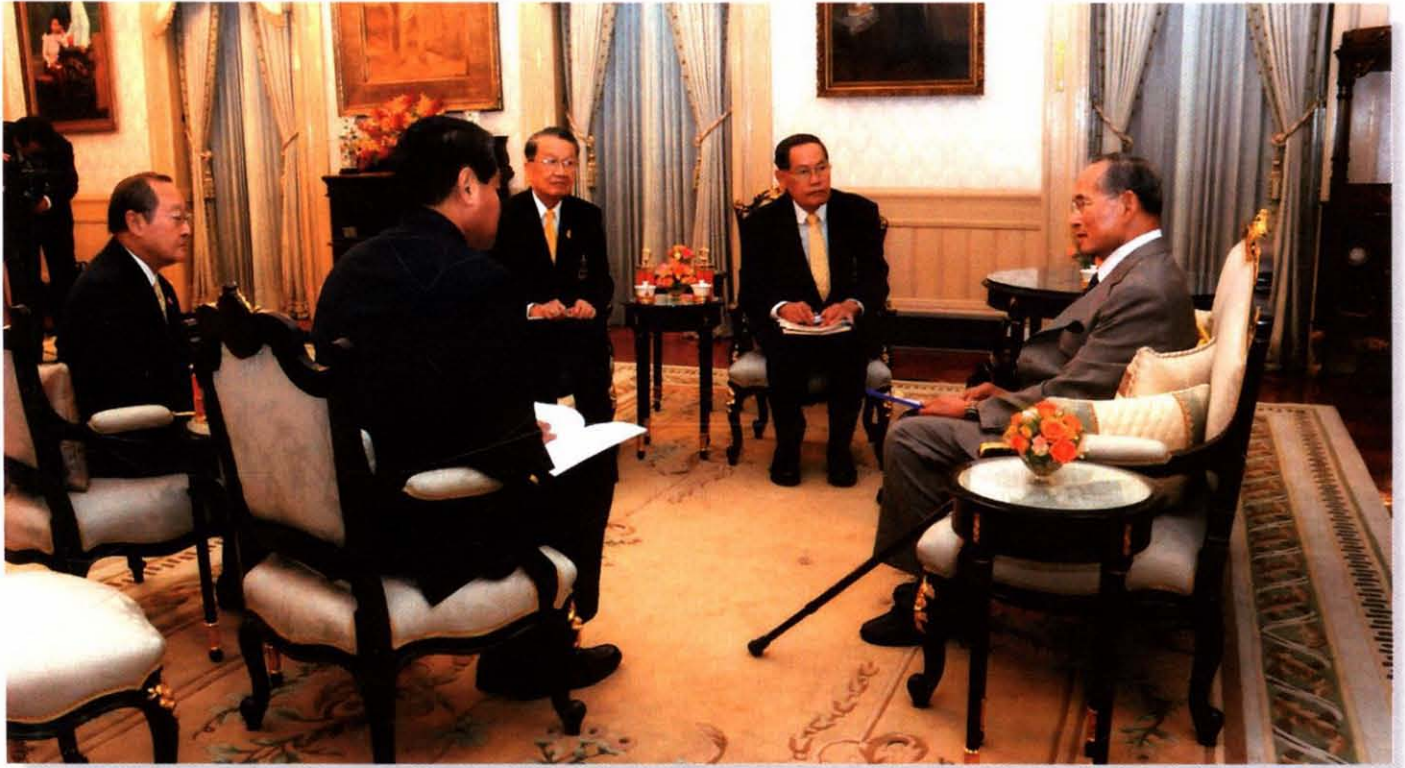
วันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๕๑

- โรงเรียนนันทบุรีกิจ บ้านโคกสนาม ตำบลดินจี่ อำเภอดำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์

พระราชดำริที่สำคัญปี ๒๕๕๒ ❖

ในรอบปี ๒๕๕๒ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและพระบรมวงศ์ ได้พระราชทานพระราชดำริ เพื่อพัฒนาช่วยเหลือประชาชนในภูมิภาคต่าง ๆ ซึ่งสำนักงาน กปร.ได้รับสนองพระราชดำริ สรุปได้ดังนี้

● พระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ภาคกลาง

๑. วันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๕๒ นายอำพล เสนาณรงค์ องคมนตรี นายพลากร สุวรรณรัฐ องคมนตรี นายสวัสดิ์ วัฒนายากร องคมนตรี และนายสุเมธ ตันติเวชกุล เลขาธิการมูลนิธิชัยพัฒนา เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน ได้พระราชทานพระราชดำริ สรุปความว่า

เรื่องแก้มลิง ได้ทรงเรียนรู้ตั้งแต่ทรงพระเยาว์ พระชนมายุ ๕ พรรษา จากลิงในกรงที่สมเด็จพระราชชนนีทรงเลี้ยงที่วังสระปทุม เอากล้วยไปให้เขากิน เขาจะเคี้ยว เคี้ยว บางส่วนกลืนเข้าท้อง บางส่วนเก็บไว้ที่กระพุ้งแก้ม ถ้ามากเกินไป เขาก็จะคายออกมา ไม่มากเกินไปไม่น้อยเกินไป เขาจะรู้โดยสัญชาตญาณ กล้วยที่เก็บไว้ที่แก้ม จะนำมาเคี้ยว และกลืนเข้าท้องอีก เมื่อหิว

ในกรณีแก้มลิงเก็บน้ำ เช่นที่ บึงหนองบอน จะต้องทราบว่าจะเก็บน้ำได้เท่าใด จะเก็บไว้ใช้เท่าใด น้ำจะลงจากเหนือเท่าใด เพราะถ้ามากน้ำก็จะท่วม ต้องคอยทิ้ง หรือเก็บตามแก้มลิงอื่น ๆ กทม. เตรียมไว้เท่าใด (กทม.เตรียมไว้ ๒๐ แห่ง) แต่ถ้าน้ำท่วมน้อย แก้มลิงก็ไม่เต็ม น้ำไม่พอใช้ในฤดูแล้ง ดังนั้น จึงต้องทราบปริมาณน้ำที่จะไหลมาแต่ละปี ปริมาณที่แก้มลิง (ทั้งหมด) จะเก็บได้ (และเมื่อเข้าฤดูแล้ง) จะต้องคาย (พร่อง) น้ำเท่าใด จะเก็บไว้ใช้เท่าใด ต้องคำนวณให้ทราบ

(ปริณทนล กรุงเทพมหานคร) ด้านตะวันออก มีปัญหาการระบายน้ำไม่มากนัก (เพราะมีการสร้างคันกันน้ำรอบกรุงเทพฯ มีคลองระบายน้ำจากด้านเหนือออกสู่ทะเล ริมทะเล มีสูบน้ำออกทะเลจำนวนมาก มีประตูปิดเปิดน้ำคลองทุกคลองที่ไหลผ่านกรุงเทพฯ เช่น คลอง บางซื่อ คลองสามเสน คลองบางลำพู และคลองพระโขนง เป็นต้น ทั้งนี้ ตั้งแต่ปี ๒๕๒๖ เรื่อยมา) ปัจจุบัน กทม. ก็ได้เตรียมทำแก้มลิงไว้จำนวนมาก (๒๐ แห่ง) พื้นที่ก็กว้างขวางกว่าทาง เขตตะวันตก น้ำกระจายตัวได้มากกว่า

สำหรับ สระน้ำพระราม ๔ ระหว่างคลอง ๕ และคลอง ๖ ควรปล่อยน้ำออกมา (ล้าง คลองลาดพร้าว) บ้าง แต่ระดับน้ำตามคลองต่างๆ คงจะสูงอยู่ ก็ต้องหาทางระบายให้ลดลงบ้าง พยายามให้ระบายออกเอง (ตามหลัก gravitation) เพื่อประหยัดค่าใช้จ่าย

(ปริณทนล กรุงเทพมหานคร) ด้านตะวันตก ระบายน้ำมาจากกรุงเทพฯ (แม่น้ำ เจ้าพระยา) ถ้าปล่อยมาทั้งหมด จะท่วมเมืองสมุทรสาคร จึงต้องใช้คลองสนามชัย และคลอง มหาชัยเป็นแก้มลิง (เก็บกักได้ ๖ ล้านลูกบาศก์เมตร) และหาทางระบายน้ำออกทะเลให้มากที่สุด (ปัจจุบันมีประตูของ กทม. ๔ ประตู สถานีสูบน้ำ ๓ แห่ง ประตูของกรมชลประทาน ๑๐ ประตู) แต่ก็ยังไม่พอน้ำยังไหลไปสมุทรสาครได้ อยากให้หาทางระบายน้ำออกทะเลให้มากกว่านี้ นอกจาก นั้น น้ำที่ระบายออกไป ยังไหลกลับมาทางเหนือได้อีก อยากให้มีการคำนวณว่าน้ำไหลออกไป เท่าใด ไหลกลับมาเท่าใด ไหลลงทะเลเท่าใด อยากให้ทราบปริมาณ และอยากให้ไหลลงทะเลให้ หมดทางด้านประตูของชลประทานรู้สึกว่าจะได้ผล ขอให้มีการประสานการบริหารจัดการระหว่าง ชลประทาน กทม. และสมุทรสาคร ให้น้ำระบายออกทางเดียวกัน สำหรับแม่น้ำเจ้าพระยาก็เช่น เดียวกัน ที่คลองลัดโพธิ์ อำเภอพระประแดง น้ำเมื่อปล่อยลงไปแล้ว ต้อง (บริหารจัดการ) ไม่ ให้ย้อนกลับขึ้นมาอีก น้ำขึ้นมา ต้องให้ไปอยู่ช่วงกระเพาะหมู หรือคลองเคย ซึ่งมีระยะทางถึง ๑๗ กิโลเมตร อย่าให้ขึ้นไปด้านเหนืออีก จะทำให้ป้องกันน้ำท่วมได้มาก ลักษณะลำน้ำที่เหมือน กระเพาะหมู ยังมีอีกหลายแห่ง ต้องช่วยกันดูและนำมาใช้ประโยชน์

เครื่องผลิตไฟฟ้าพลังน้ำ ที่นำมาทดลองใช้ที่คลองลัดโพธิ์ ถ้าเห็นว่าเป็นสิ่งประดิษฐ์ ใหม่ ก็น่าจะหาทางจดสิทธิบัตร

พื้นที่บางกระเจ้า (เคยเป็นบริเวณที่สงบเงียบ เป็นธรรมชาติ ที่อยู่ใกล้กรุงเทพฯ มาก ปัจจุบันเมื่อสร้างคลองลัดโพธิ์ และสะพานวงแหวน กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยว มีการพัฒนาแบบ ชุมชนเมืองมากขึ้น ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกำลังจะเปลี่ยนไป) จะต้องช่วยกันรักษาพื้นที่เช่น นี้ยังมีอีกหลายแห่ง เกษตร และมหาดไทย จะต้องร่วมมือ มีที่ที่ควรทำอีกหลายแห่ง แต่อย่า ก้าวก้าวกัน ใช้ความรู้ร่วมกันทำ อย่างที่ กปร. ร่วมกับมูลนิธิชัยพัฒนา ปฏิบัติอยู่

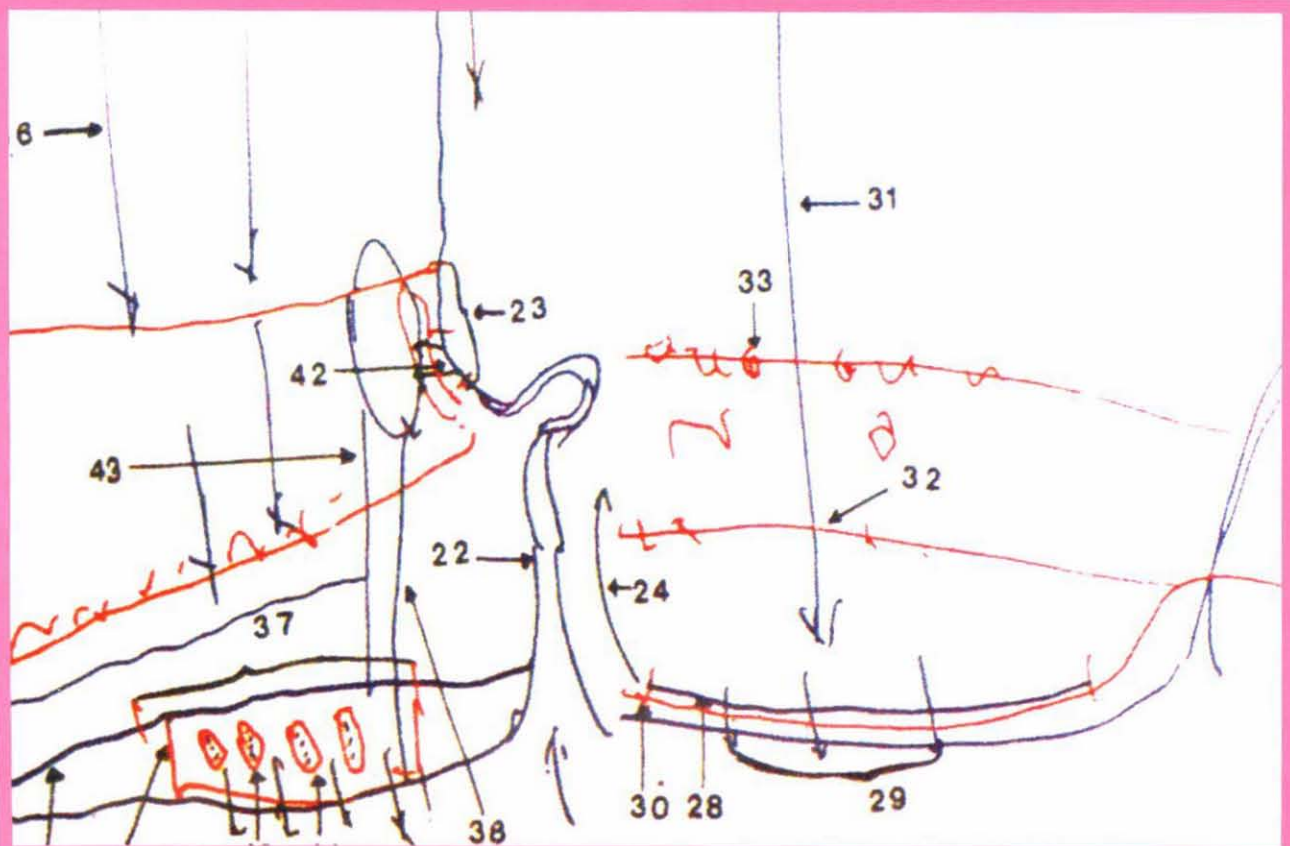
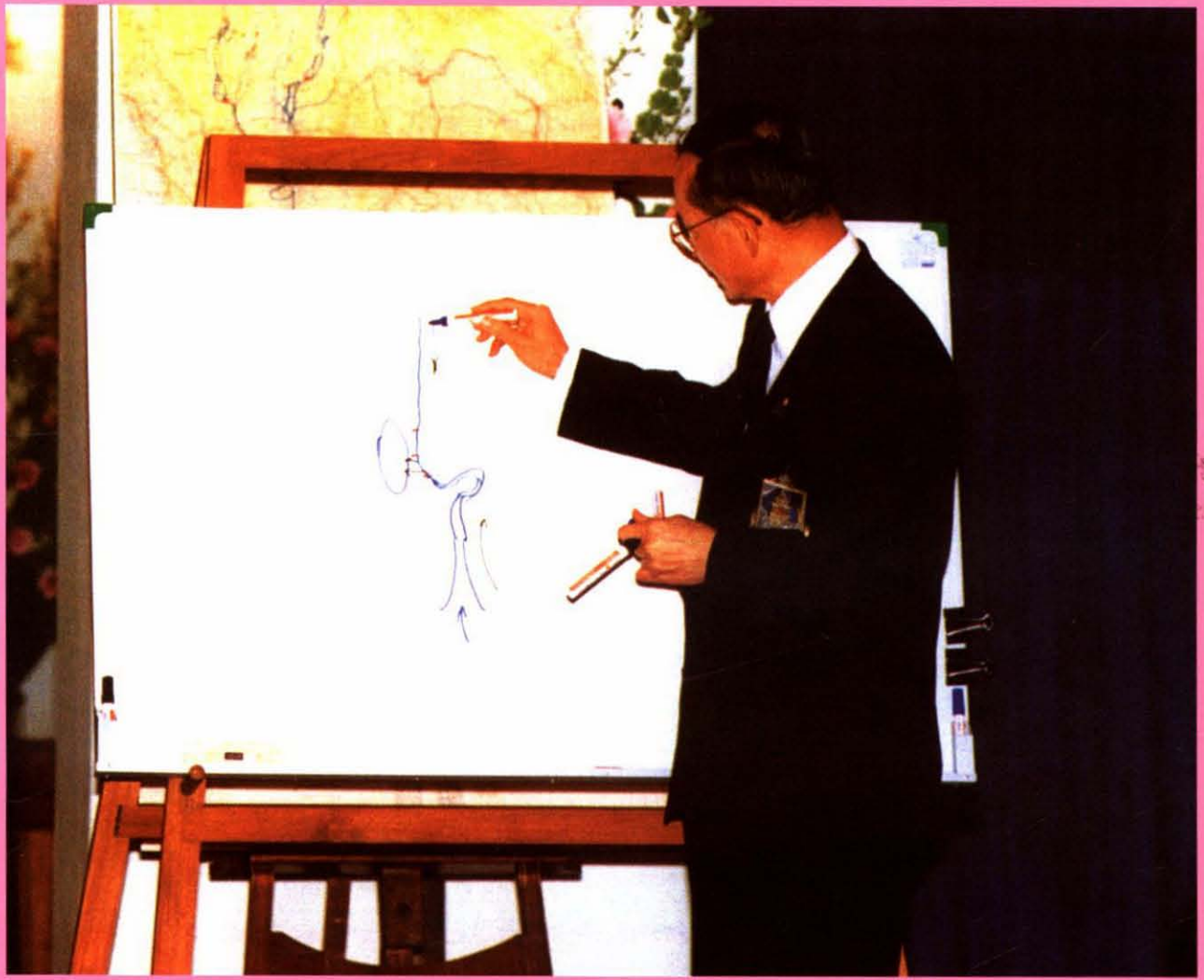
ในอนาคตหวังว่าจะมีการติดตั้งมาตรวัดระดับแม่น้ำต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น จะทำให้ สามารถวางแผนการกักเก็บน้ำและพร่องน้ำได้ล่วงหน้าและง่ายขึ้น และที่วังไกลกังวลก็มี computer รับข้อมูลได้ทุกแห่ง

หมายเหตุ ๑. นายอำพล เสนาณรงค์ องคมนตรี ผู้สรุป

๒. ข้อความในวงเล็บเป็นการขยายความของผู้สรุป เพื่อความต่อเนื่องของเรื่อง

๓. พระราชดำรัสบางเรื่อง ได้พระราชทานต่างลำดับกัน ผู้สรุปได้ขอนำมารวมไว้ในข้อเดียวกัน

๒. วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๒ นายอำพล เสนาณรงค์ องคมนตรี นำคณะกรรมการพัฒนาและรณรงค์การใช้หญ้าแฝกอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ณ พระตำหนักเปี่ยมสุข วังไกลกังวล อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้พระราชทานพระราชดำริ สรุปความว่า

หญ้าแฝกนี้ได้ศึกษามาเป็นเวลาถึงสิบเจ็ดปี อย่างที่ท่านองคมนตรีได้กล่าวเมื่อตะกี้ ซึ่งก็นับว่าเป็นเวลาช้านาน แต่เป็นเวลาที่เป็ประโยชน์มากและได้ผลอย่างยิ่ง เป็นสิ่งที่น่ามหัศจรรย์ที่หญ้าชนิดเดียวได้รับการศึกษานานถึงขนาดสิบเจ็ดปีแต่ต้องเข้าใจว่าหญ้าแฝกมีหลายชนิด และถ้าไม่ได้ศึกษาก็ไม่ได้ประโยชน์ขึ้นมาอย่างที่ได่เกิดขึ้นสิบเจ็ดปีนี้เกิดประโยชน์อย่างยิ่ง เพราะว่าเวลาทดลองต่าง ๆ ได้ปรากฏว่าหญ้าแฝกหรือหญ้าที่คล้าย ๆ หญ้าแฝก ได้ทำประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ซึ่งน่ามหัศจรรย์ที่หญ้าเพียงบางชนิดได้ประโยชน์ในที่ต่าง ๆ หญ้าแฝกบางชนิดได้เกิดประโยชน์ในลักษณะเป็นที่ราบ บางแห่งก็ได้ประโยชน์ในที่ต่างกัน เช่น บนภูเขา ดินลิกก็มี ดินตื้นก็มี เรื่องดินลิกนั้นได้ปรากฏว่ารากได้หยั่งลงไปถึงห้าหกเมตร แล้วก็ลงไปได้ ซึ่งแต่ก่อนนี้ไม่ได้นึกว่าหญ้าจะลงไปลึก ข้อสำคัญ หญ้านี้ได้หยั่งลงไปห้าหกเมตร และไม่ได้แผ่ออกไปข้าง ๆ แสดงว่าไม่ไปรั้งความรอกของพืชที่เป็นประโยชน์...

● พระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

๑. วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ณ ศูนย์การเรียนรู้ ตำรวจตระเวนชายแดนชุมชนป่าหญ้าคา ตำบลโนนก่อ อำเภอสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี ได้พระราชทานพระราชดำริสรุปความว่า

เป็นการดีชาวบ้านจะได้มีน้ำใช้ในการทำการเกษตร

๒. วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ณ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านนาแวง หมู่ที่ ๘ ตำบลนาสวรรค์ อำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย ได้พระราชทานพระราชดำริสรุปความว่า

ให้องค์การบริหารส่วนตำบลนาแวงช่วยเหลือดูแลโดยอำนวยความสะดวกเรื่องการนำผู้ป่วยเข้ารับการรักษาในสถานพยาบาลด้วย

๓. วันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๒ ณ โรงงานหลวงอาหารสำเร็จรูปที่ ๓ (เต่างอย) จังหวัดสกลนคร ได้พระราชทานพระราชดำริ สรุปความว่า

ให้พิจารณาส่งเสริมเกษตรกรผลิตพืชผลทางการเกษตรที่ได้คุณภาพ เช่น มะเขือเทศฝรั่ง มะม่วงแก้ว ฯลฯ เพื่อเป็นวัตถุดิบป้อนโรงงานหลวงฯ ในการแปรรูปต่อไป

ทรงเห็นชอบกับแนวทางการฟื้นฟูและพัฒนาโรงงานหลวงฯ โดยการปรับปรุงให้สอดคล้องกับสภาวะการเกษตรของประชาชนในท้องถิ่น เพื่อเพิ่มความหลากหลายของผลิตภัณฑ์และความคล่องตัวในการปรับเปลี่ยนผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องกับเกษตรกรรมในท้องถิ่น ซึ่งจะทำให้กิจการมีการจ้างงานได้เกือบตลอดทั้งปี

ควรมีการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ให้ประชาชนทราบว่า มะเขือเทศมีประโยชน์อย่างยิ่ง โดยเฉพาะสามารถป้องกันโรคกระดูกผุและเป็นยาชะลอความแก่ได้ด้วย

๔. วันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๒ ณ อ่างเก็บน้ำ
ห้วยหวด ตำบลจันทร์เพ็ญ อำเภอเด่นชัย จังหวัดสกลนคร
ได้พระราชทานพระราชดำริกับนายเฉลิมเกียรติ
แสนวิเศษ เลขาธิการ กปร. สรุปความว่า

ให้พิจารณาช่วยเหลือสหกรณ์การเกษตร
ห้วยบางทราย จำกัด ตำบลกกตูม อำเภอดงหลวง
จังหวัดมุกดาหาร เนื่องจากมีปัญหาการขาดสภาพ
คล่องด้านเงินทุนหมุนเวียนภายในสหกรณ์ฯ โดยเฉพาะ
ราษฎรที่นำเงินมาฝากกับสหกรณ์การเกษตร

๕. วันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๒ ณ โรงเรียนบ้านโพนแพง ตำบลโพธิ์ไพศาล อำเภอกุสุมาลย์
จังหวัดสกลนคร ได้พระราชทานพระราชดำริ สรุปความว่า

ราษฎรมีความต้องการฝึกอาชีพให้มากขึ้น ให้พิจารณาสนับสนุนให้ราษฎรสามารถ
ฝึกอาชีพ ราษฎรจะได้ไม่อพยพไปทำงานในเมือง ตัวอย่างการทำผ้าห่มซึ่งมีคุณภาพดี เป็นที่
ต้องการของตลาด สามารถจำหน่ายได้ก็จะเพิ่มทางเลือกให้กับเกษตรกรมากขึ้น เพราะตอนนี้
ประสบภาวะวิกฤติเศรษฐกิจ คนไปหางานทำในกรุงเทพฯ ได้ยาก บางคนตกงาน กลับมาก็จะได้
มาฝึกฝนอาชีพให้เป็นรายได้เสริมอีกทางหนึ่ง ให้มีผู้เชี่ยวชาญมาฝึกอาชีพให้ราษฎร

ในพื้นที่นี้มีอ่างเก็บน้ำห้วยหินชะแนนใหญ่ ซึ่ง
สร้างเสร็จแล้วสามารถส่งน้ำให้พื้นที่การเกษตรได้
ประมาณ ๘,๐๐๐ ไร่ กำลังก่อสร้างระบบส่งน้ำซึ่งจะ
แล้วเสร็จในปี ๒๕๕๒ นี้ พระราชทานพระราชดำริว่า
กรมชลประทานควรมาชี้แจงราษฎรว่าต่อไป
จะมีน้ำ มีระบบส่งน้ำกระจายไปยังพื้นที่การเกษตร
ราษฎรจะได้วางแผนล่วงหน้าว่าจะปรับเปลี่ยนการ
ประกอบอาชีพอย่างไร จะเปลี่ยนวิถีชีวิตอย่างไรให้
เหมาะสมและมีการใช้ประโยชน์ให้ทั่วถึง

ตามที่สหกรณ์โคนมวาริชภูมิ ได้กราบบังคม
ทูลว่า ในช่วงโรงเรียนปิดเทอมจะมีน้ำนมเหลือจำนวนมาก ได้ขอพระราชทานเครื่องจักร
เพื่อผลิตนม UHT บรรจุใส่กล่อง

๖. วันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๒ ณ โรงเรียนบ้านสนามบิน ตำบลอุ่มจาน อำเภอกุสุมาลย์
จังหวัดสกลนคร ได้พระราชทานพระราชดำริ สรุปความว่า

เมื่อเด็กได้ฝึกฝนอาชีพทางเกษตร เช่น การเพาะเห็ด ปลูกผัก ปลูกพืชต่าง ๆ แล้ว ก็
ต้องพยายามขยายผลการส่งเสริมไปยังราษฎรในหมู่บ้านด้วย เมื่อนักเรียนทำที่โรงเรียนได้แล้ว
ก็ให้ไปทำที่บ้านให้ดีด้วย

พื้นที่ภาคเหนือ

๑. วันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๕๒ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติเชียงใหม่ พระราชทานพระราชดำริแก่ผู้เกี่ยวข้อง สรุปความว่า

ในพื้นที่โดยเฉพาะจุดวิกฤตที่ลาดชันที่ปัจจุบันมีการปลูกไม้ผล เช่น ส้ม เป็นแถวเป็นแนว การแก้ไขปัญหาโดยมีการปลูกหญ้าแฝก หรือใช้ผ้าห่มคลุมดิน และกระสอบแบบมีปีกที่ได้การดำเนินงานที่ผ่านมาน่าจะไม่เพียงพอ จึงควรจัดหาต้นไม้ใหญ่และไม่พื้นเมืองมาปลูกแซมตามแนวแถวแนวไม้ผลให้มากขึ้น เพื่อช่วยยึดดินไว้ในลักษณะวนเกษตร

๒. วันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๕๒ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนโลออนส้มहाจักร หมู่ที่ ๗ บ้านป่าข้าวหลาม ตำบลกีดช้าง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ได้พระราชทานพระราชดำริว่า

ให้พิจารณาปรับปรุงการก่อสร้างถนนให้แก่ราษฎร แต่จะให้พิจารณาสร้างถนนแคบ ๆ ไม่ต้องใหญ่ และให้ปลูกต้นไม้สองข้างทางให้มาก ๆ เพราะงานของราชการส่วนใหญ่จะทำอะไรก็ทำใหญ่มากเกินไปหรือไม่ก็ไม่ทำเลย

๓. วันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๕๒ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนรปป่าปอร์ต บ้านป่าเกี๊ยะ ใน ตำบลป่อแก้ว อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ได้พระราชทานพระราชดำริสรุปความว่า

กรณีราษฎรปลูกสตอร์วเบอร์รี่ประสบปัญหาเชื้อราอันเนื่องมาจากฝนตก ทำให้ผลผลิตเสียหายควรพิจารณาหาอาชีพอื่นหรือการปลูกพืชชนิดอื่นไว้ด้วย

ให้พิจารณาดำเนินการปรับปรุงฝาย เพื่อช่วยเหลือโรงเรียนและราษฎรในหมู่บ้านใกล้เคียงด้วย

๔. วันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ โครงการอ่างเก็บน้ำห้วยไฟ หมู่ที่ ๑๑ บ้านทุ่งกระเทียม ตำบลภูซาง อำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา ได้พระราชทานพระราชดำริสรุปความว่า

ให้กรมชลประทานพิจารณาจัดหาแหล่งน้ำเพิ่มเติมให้พื้นที่ส่งน้ำของอ่างเก็บน้ำห้วยไฟซึ่งประสบปัญหาการขาดแคลนน้ำทำการเกษตรในฤดูแล้งตามที่นายคำ บัวผัด ประธานกลุ่มผู้ใช้น้ำอ่างเก็บน้ำห้วยไฟกราบบังคมทูล ขอพระราชทานความช่วยเหลือ

และได้มีพระราชดำริกับอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ความว่า ควรปลูกป่าเหนืออ่างเก็บน้ำห้วยไฟเพื่ออนุรักษ์ต้นน้ำและเพิ่มน้ำให้กับอ่างเก็บน้ำ

๕. วันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๓ ตำบลแม่สลองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย ได้พระราชทานพระราชดำริ สรุปความว่าการพิจารณาดำเนินการปรับปรุงเส้นทางคมนาคมของราษฎรที่บ้านป่าขาวหลาม อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ เพราะในฤดูฝนราษฎรเดือดร้อนไม่สามารถสัญจรไปมาได้ และให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เป็นผู้ดำเนินการ เพราะส่วนหนึ่งอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดังอยู่แล้ว

๖. วันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ องค์การบริหารส่วนตำบลน้ำเกีฮ่วน อำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน ได้พระราชทานพระราชดำริแก่นายสุวัฒน์ เทพอารักษ์ รองเลขาธิการ กปร. ถึงแนวทางพิจารณาแหล่งน้ำเพื่อให้ความช่วยเหลือแก่ราษฎรตำบลน้ำเกีฮ่วน

พื้นที่ภาคใต้

๑. วันที่ ๖ มกราคม ๒๕๕๒ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านหินจอก หมู่ที่ ๖ ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง ได้พระราชทานพระราชกระแสกับผู้ว่าราชการจังหวัดตรัง นายศุภชัย บานพับทอง อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ นายโกวิทย์ เฟ่งวานิชย์ รองเลขาธิการ กปร. และเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สรุปความว่า

ควรมีการฝึกอาชีพนอกภาคเกษตรกรรมในโครงการ
ฟาร์มตัวอย่างในสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เช่น
การฝึกอาชีพเกี่ยวกับช่างยนต์ ช่างเครื่องจักรกลการเกษตร
ขนาดเล็ก และช่างไฟฟ้า เป็นต้น

ให้พิจารณาฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการทำบัญชีอย่างง่าย
ให้แก่นักเรียนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ชั้น ป.๕ - ป.๖ เพื่อ
ให้เด็กนำไปแนะนำและถ่ายทอดให้แก่ผู้ปกครองด้วย

ในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ควรจะมีการ
ส่งเสริมให้ราษฎรได้ใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดโดยเฉพาะเรื่องการปลูก
ข้าวในพื้นที่ที่ยังมีน้อยอยู่

ให้อบรมเด็กนักเรียนให้รู้วิธีการขยายพันธุ์กล้วยไม้ ต้นระฆังทอง โดยวิธีง่าย ๆ โดย
อาจจะนำไปศึกษาดูงานในพื้นที่ใกล้เคียงกับสถานศึกษา

๒. วันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๑ โรงเรียนชุมชนบ้านขาว หมู่ที่ ๓ ตำบลบ้านขาว อำเภอ
ระโนด จังหวัดสงขลา ได้พระราชทานพระราชดำริเมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๑ สรุปได้ดังนี้

การส่งเสริมด้านการเกษตรให้แก่ราษฎร ควรส่งเสริมแบบบูรณาการในทุกด้าน เช่น
พันธุ์ข้าว ลานตากข้าว ฉางเก็บข้าว โรงสี และการตลาด เป็นต้น

เรื่องฉางเก็บข้าว ควรมีรูปแบบที่มีราคาถูกแบบยังฉางในท้องถิ่นและควรทำเป็นรูปแบบรายการสินค้า (Catalogue) เพื่อให้มีหลากหลายรูปแบบ หลากหลายราคาและเหมาะสมกับแต่ละท้องถิ่น

ควรส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องการปลูกมะนาวนอกฤดูกาลให้แก่เกษตรกร

โรงงานแปรรูปผลผลิตควรสร้างในที่ดินที่ไม่ได้ทำประโยชน์ โดยไม่ทำให้เกิดของเสียต่อชุมชน และผลผลิตทางการเกษตรก็สามารถนำมาทำอะไรได้หลาย ๆ อย่าง

มีที่นาร้างที่มีต้นกกอยู่ ไม่สามารถใช้ประโยชน์อะไรได้ น่าจะเอาต้นกกออกแล้วพิจารณาปลูกพืชอะไรก็ได้ที่จะเป็นประโยชน์

ที่ดินที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ อาจเจรจากับองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อจัดรูปที่ดินให้เหมาะสมพิจารณาทำกิจกรรมที่ก่อให้เกิดประโยชน์ เช่น ลานตากข้าว

โครงการฝายบ้านบราแมฯ ที่บ้านปีแถมุดอ ตำบลบูกิต อำเภอเจาะไอร้อง จังหวัดนราธิวาส ซึ่งเป็นศูนย์สาขาของศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ตอนนี้เป็นอย่างไรบ้าง เดิมพื้นที่นี้ทำนาแต่เดี๋ยวนี้อันไม่มีใครทำนา คราวที่แล้วจะไปดูการทำนา ได้ดูกิจกรรมอื่นจึงไม่มีเวลาดูกิจกรรมการทำนา

เรื่องการจัดรูปที่ดิน ควรทำเป็นมาตรฐานเพื่อให้ผู้อื่นมาดูเป็นตัวอย่าง

ในการบริหารจัดการโรงเรียนที่จังหวัดนครศรีธรรมราชจะสนับสนุนให้แก่ท้องถิ่นนั้น ควรให้ผู้จัดการโรงเรียนได้เรียนรู้จากของจริงเพื่อที่จะได้มีความรู้ในการบริหารจัดการทุกขั้นตอน การผลิต และเป็นแบบค่อยเป็นค่อยไป อาจทำเป็นตำรา เพื่อจะได้รู้ว่าจะต้องบริหารงานแบบใด สามารถเป็นตัวอย่างให้บุคคลอื่นมาดูงานได้ และควรมีรางวัลให้แก่ผู้ทำให้งานประสบความสำเร็จ

สำหรับในการเสด็จพระราชดำเนินในวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๕๒ ได้พระราชทาน พระราชดำริ สรุปได้ว่า ให้รักษาชาวพันธุ์พื้นเมืองเอาไว้

๓. วันที่ ๗ มกราคม ๒๕๕๒ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนพิระยานุเคราะห์ ๔ บ้านป่าละเมาะ หมู่ที่ ๔ ตำบลปะโต อำเภอมายอ จังหวัดปัตตานี ได้มีพระราชกระแส สรุปได้ดังนี้

การสอบ NT ซึ่งเป็นข้อสอบจากส่วนกลาง เด็กนักเรียนจะทำข้อสอบไม่ได้ ให้พิจารณาว่าทำไมได้วิชาใดและสอบไม่ได้ตรงไหน ให้ซ่อมเสริมในเรื่องนั้น

บ้านที่มีเด็กขาดสารอาหารให้ไปพิจารณาว่าจะแก้ปัญหาอย่างไรและให้นำมาปรับปรุงด้วย

ปัจจุบันโรงเรียนมีอาคาร มีจักรเย็บผ้าสำหรับฝึกอาชีพแล้ว ควรให้บุคคลทั่วไปมาเรียนได้ และเด็กประถมศึกษาตอนปลายให้เริ่มมาเรียนโดยให้แม่บ้านสอนวิชาตัดเย็บให้

ให้เด็กหัดทำบัญชีเอง เพื่อจะได้หัดเขียนหนังสือ ทำให้เขียนเก่ง จดเก่ง กล้ามั่น แข็งแรง เป็นกิจกรรมเสริมวิชาอื่น ๆ และจะได้รู้ว่าในโลกนี้ของฟรีไม่มี ไม่มีอะไรที่ไม่มีคนจ่าย บางที่เราได้มาฟรี แต่ก็คือมีคนอื่นจ่าย บางที่เขาออกไปแล้วไม่มาช่วย จะได้ว่ามันมีค่าใช้จ่าย อย่างน้อยได้หัดเขียนหนังสือ หัดคิดเลข หัดประชุม หัดออกความเห็น แล้วครูก็มาตรวจดูว่า ทำผิดหรือไม่ โดยทำให้คิดนิสัย เมื่อเรียนจบแล้วจะได้มีวิชาติดตัว และให้เด็กนักเรียนหัดการบริหารจัดการเลี้ยงไก่

๔. วันที่ ๓ มกราคม ๒๕๕๒ โรงเรียนสายบุรี “แจ้งประชาคาร” อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี ได้พระราชทานพระราชดำริ สรุปลดดังนี้

ให้พิจารณาตรวจสอบข้อมูลเรื่องน้ำท่วม โรงเรียนธรรมพิทยาคาร อำเภอมายอ จังหวัดปัตตานี ตามที่ผู้แทนนักเรียนธรรมพิทยาคารได้กราบบังคมทูลรายงาน

ในโรงเรียนมีสถานที่ที่เป็นแหล่งความรู้เรื่องแพะ ดังนั้นควรให้ความรู้แก่ผู้ปกครองเด็กที่ขาดสารอาหารเช่นเดียวกับที่จังหวัดนราธิวาส

๕. วันที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๒ วัดโต๊ะโมะ ตำบลภูเขาทอง อำเภอสุคิริน จังหวัดนราธิวาส ได้พระราชทานพระราชดำริกับ นายโกวิทย์ เฟ่งวานิชย์ รองเลขาธิการ กปร. นายเทิดศักดิ์ บุญยขจร วิศวกรใหญ่ ที่ปรึกษาวิชาชีพเฉพาะด้านวิศวกรรมโยธา กรมชลประทาน และผู้ที่เกี่ยวข้อง สรุปลดดังนี้

ให้พิจารณาเร่งรัดดำเนินการจัดหาน้ำให้แก่ วัดโต๊ะโมะ โดยการปรับปรุงฝายโต๊ะโมะพร้อมระบบส่งน้ำ ตามที่เจ้าอาวาสวัดได้ร้องขอ

ให้พิจารณาเร่งรัดงบประมาณในการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริให้สามารถดำเนินงานได้อย่างรวดเร็ว

ให้พิจารณาแก้ไขปัญหาน้ำท่วมให้แก่โรงเรียนธรรมพิทยาคาร อำเภอมายอ จังหวัดปัตตานี ใน ๒ วิธีการคือ ๑) การขุดท่อระบายน้ำเพิ่มเติมเพื่อนำน้ำลงคลองระบายน้ำสายใหญ่ในเขตโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาปัตตานี และ ๒) ยกกระต๊อบขาโต๊ะ ตู้อยู่ในโรงเรียนให้สูงขึ้นเพื่อบรรเทาการสูญเสียที่เกิดจากน้ำท่วม

การขยายพื้นที่ปลูกข้าวที่บ้านยาโต๊ะ ตำบลภูเขาทอง อำเภอสุคิริน ให้ระวังเรื่องหน้าดินพังทลาย

๖. วันที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๒ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโต๊ะโมะ ตำบลภูเขาทอง อำเภอสุคิริน จังหวัดนราธิวาส ได้พระราชทานพระราชดำริ สรุปลดได้ว่า

ให้พิจารณาเนื้อหาวิชาการมาสอนให้แก่เด็กในศูนย์ เพื่อให้เด็กมีวิชาการที่ดีขึ้น

ให้นำเด็กที่เป็นโรคหัวใจจากอำเภอยิงอมาดูแลรักษา

๗. วันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๕๒ โรงสีพิบูลทอง หมู่ที่ ๑ บ้านปุโย ตำบลเกาะสะท้อน อำเภอดงหลวง จังหวัดนราธิวาส ได้มีพระราชกระแสกับนายเฉลิมเกียรติ แสนวิเศษ เลขาธิการ กปร. นายศุภชัย บานพับทอง อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ นายณัฐพงศ์ ศิริชนะ รองผู้ว่าราชการจังหวัดนราธิวาส นายวารินทร์ บุษบรณ ที่ปรึกษาโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริจังหวัดนราธิวาส นายจรงค์ พลาศัย อธิการบดีมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ และเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สรุปความว่า

เครื่องสีข้าวเครื่องเดิมไม่ต้องเดินเครื่องแล้ว ให้เก็บเอาไว้ตามสภาพที่เป็นอยู่ เพราะถ้าสีได้ไม่นาน เครื่องก็เสีย

เนื้อหาในพิธีถักนุ่งให้นำเสนอเรื่องที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานแนวทางในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ซึ่งมีจุดเริ่มต้นคือ ระบบน้ำเพื่อการทำนา การก่อสร้างประตูระบายน้ำ การปรับปรุงดิน และขอให้สอนในเรื่องความรู้ทางวิชาการ เช่น ชาวจังหวัดนราธิวาสมีความขึ้นสูง เมื่อนำมาสีเมล็ดข้าวจะหัก ต้องมีการวัดความชื้นและทำการลดความชื้นในเมล็ดข้าวก่อนที่จะนำไปสี รวมทั้งจัดแสดงพันธุ์ข้าวที่ชาวบ้านใช้ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงปัจจุบัน ตลอดจนวิถีชีวิตชาวนาในพื้นที่

ที่นี้ผลผลิตข้าวได้มากที่สุดแห่งหนึ่งของจังหวัดนราธิวาส ให้นำคนแก่ที่เล่าเรื่องได้มาให้ข้อมูล ตั้งแต่สมัยที่มีประตูระบายน้ำใหม่ ๆ ตอนที่นายแสวง พูลสุข เป็นอธิบดีกรมชลประทาน

ให้พาณิชย์จังหวัดตรวจสอบข้อมูลโรงสีเอกชนบริเวณใกล้เคียงที่มี ๒ - ๓ แห่ง ด้วยว่าเมื่อมีการปรับปรุงและให้บริการของโรงสีข้าวพิบูลทองแล้ว รายได้ของโรงสีเอกชนดังกล่าวเป็นอย่างไร ได้รับผลกระทบหรือไม่เพียงใด

ให้การเงินจังหวัดสอนเรื่องการทำบัญชีให้แก่คณะกรรมการโรงสีด้วย ให้มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ เข้ามามีส่วนสนับสนุนโดย

- คณะวิศวกรรม ดูแลรักษาเครื่องจักร/โรงสี
- คณะวิทยาการจัดการ ดูแลเรื่องการบริหารจัดการ
- คณะเกษตร ดูแลเรื่องพันธุ์ข้าวและการดูแลรักษา

๘. วันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๕๒ งานขยายผลการเกษตรในเขตพื้นที่โครงการชลประทาน
มูโนะอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้มีพระราชกระแสกับนายเฉลิมเกียรติ แสนวิเศษ เลขาธิการ
กปร. นายโกวิทย์ เพ่งวานิชย์ รองเลขาธิการ กปร. นายเทอดศักดิ์ บุญยขจร วิศวกรใหญ่
กรมชลประทาน นายสง่า เดชารัตน์ เกษตรจังหวัดนราธิวาส และเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานที่
เกี่ยวข้อง สรุปความว่า

ให้นำข้อมูลเกี่ยวกับการปลูกข้าวของกลุ่มราษฎรทำนาตำบลเกาะสะท้อน และตำบล
โฆยิต อำเภอดากใบ จังหวัดนราธิวาส ไปแสดงในพิพิธภัณฑ์โรงสีฟูลทองด้วย

เมื่อมีระบบส่งน้ำเพื่อการทำนาสมบูรณ์แล้ว ต่อไปควรวางแผนทำการเกษตรให้เต็ม
ที่จะสามารถทำนาได้ปีละ ๒ ครั้ง จึงต้องแนะนำให้ราษฎรรู้จักวิธีการวางแผนปรับปรุงบำรุงดิน
และการใช้ปุ๋ยให้ถูกวิธีเพื่อป้องกันมิให้ดินเสื่อมโทรม รวมทั้งส่งเสริมเรื่องการตลาดและพันธุ์ข้าว
ที่จะปลูกด้วย

ให้บริหารจัดการโดยคำนวณดูว่าข้าวจะเข้าโรงสีได้เมื่อไร โรงสีฟูลทองทำแล้วให้
ชาวบ้านมาใช้ประโยชน์

ให้นำรูปแบบการเพาะเห็ดฟางแบบตู้ไปขยายผลในพื้นที่สลัมที่อยู่ในโครงการ
พระราชดำริ และขยายผลสู่โรงเรียน

จมูกข้าวเป็นส่วนที่มีคุณค่าทางอาหารสูงมาก ถ้านำไปทิ้งก็จะเป็นที่เสียดายมาก
สามารถนำมาแปรรูปได้หลายอย่าง

ควรปลูกข้าวเพื่อบริโภคเป็นหลักที่เหลือจึงนำไปขาย

นายเทอดศักดิ์ บุญขจร วิศวกรใหญ่ กรมชลประทานได้กราบบังคมทูลรายงานเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือราษฎรตำบลแม่เจ้าอยู่หัว อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ตามที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้พระราชทานพระราชดำริไว้ เมื่อวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๒ โดยกรมชลประทานได้พิจารณาแล้วเห็นสมควรให้ความช่วยเหลือโดยการขุดลอกคลองธรรมชาติจำนวน ๓ สาย ก่อสร้างสถานีสูบน้ำด้วยระบบไฟฟ้า ๒ แห่ง พร้อมปรับปรุงระบบส่งน้ำ ในกรณีนี้ ได้ทรงเห็นชอบกับแผนงานดังกล่าวตามที่กรมชลประทาน เสนอ และได้มีพระราชกระแสเพิ่มเติมให้ส่งเสริมสนับสนุนให้ราษฎรในพื้นที่โครงการปากพนัง ปลูกข้าวให้มากขึ้น

๙. วันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๕๒ สถาบันศึกษาปอเนาะ เด็กกำพร้าและยากจนปัตตานี ตำบลบานา อำเภอเมืองปัตตานี จังหวัดปัตตานี ได้พระราชทานพระราชดำริ สรุปความว่า
ให้ปรับปรุงหลังคาอาคารอเนกประสงค์พร้อมจัดทำรางน้ำ เพื่อเก็บน้ำไว้ใช้
ให้ทำท่อระบายน้ำทิ้งจากโรงเรียนให้เข้าสู่ระบบระบายน้ำ สาธารณะ

๑๐. วันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๕๒ โรงเรียนอุดมศาสนวิद्या ตำบลนุดี อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา ได้พระราชทานพระราชดำริ สรุปความว่า
ให้จัดหาน้ำเพื่อใช้ในการอุปโภค-บริโภค และแปลงเกษตร ของนักเรียนโรงเรียนอุดมศาสนวิद्या เนื่องจากขาดแคลนน้ำ และ จำนวนนักเรียนมีเพิ่มมากขึ้น

ที่สถาบันศึกษาปอเนาะเด็กกำพร้าและยากจนปัตตานี เป็นดินทรายทั้งนั้น ว่าจะเอาชุด hydroponics มาใช้ในการปลูกพืช
ควรสอนให้เด็กนักเรียนเรียนก่อสร้าง และเรียนวิชาการเกษตรด้วยจะได้มีนักวิชาการ อยู่ในพื้นที่ และถ้าทำอะไรเองได้มากที่สุดจะเป็นเรื่องดี

๑๑. วันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๕๒ โรงเรียนศรีฟ้าริดาบารูวิทยา ตำบลโกตาบารู อำเภอรามัน จังหวัดยะลา ได้พระราชทานพระราชดำริ สรุปความว่า
ให้พิจารณาจัดหาเงินเพื่อใช้ในการอุปโภค-บริโภค ให้แก่โรงเรียนศรีฟ้าริดาบารูวิทยา
ให้ฝึกกายภาพบำบัดแก่คนพิการ รวมทั้งฝึกอาชีพแก่คนพิการและครอบครัวด้วย

๑๒. วันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๕๒ สวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติ ๖ รอบพระชนมพรรษา อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส ได้พระราชทานพระราชดำริ สรุปความว่า

ชื่อศูนย์วิจัยและพัฒนาปาล์มน้ำมันบางแห่ง ไม่เห็นมีดินปาล์ม ใช้ชื่อศูนย์วิจัยพัฒนาการเกษตร ซึ่งเป็นชื่อกลาง ๆ ดืออยู่แล้ว

ผลหม่อนสดตอนนี้ราคาดี ควรมีพื้นที่ขยายพันธุ์

ราษฎรบ้านปิยะมิตร ๓ ตำบลอัยเยอร์เวง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา ซึ่งเป็นผู้เข้าร่วมพัฒนาชาติไทย ได้รับสัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติ ซึ่งการกำหนดหมายเลขลำดับแรกของบัตรประจำตัวประชาชนเป็นเลข ๘ แต่หน่วยงานราชการ เช่น โรงพยาบาลในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ไม่รับสมัครเข้าทำงานทำให้ได้รับความเดือดร้อน ซึ่งปกติจะมีเฉพาะหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคง เช่น โรงเรียนนายร้อย จปร. จะไม่รับเข้าทำงาน แต่กรณีอื่น ๆ ทำไม่มารับเข้าทำงาน และบุตรของบุคคลเหล่านั้นก็ไม่ได้รับสิทธิด้วย

จังหวัดชายแดนภาคใต้มีของดี ๆ มาก ต้องพยายามนำเสนอให้บุคคลภายนอกได้รับทราบการเตรียมกำหนดการที่จะให้คนที่ได้รับพระราชทานรางวัลมหิดลมาดูงานที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ต้องให้กระชับ เอกสารประกอบจะต้องแปลเป็นภาษาอังกฤษ ให้เตรียมการในกรณีที่ฝนตกเนื่องจากครูที่ได้รับรางวัลมหิดลเป็นผู้ที่มีบทบาทสูง หากสามารถนำเสนอเรื่องราวได้ดี ก็จะมีโอกาสได้รับความช่วยเหลือต่อไป

ในเดือนพฤศจิกายนนี้ชาวต่างประเทศจะมาเยี่ยม ให้จัดการแสดงกิจกรรมเครือข่ายของเพื่อนชาวพรุไปร่วมแสดงด้วย (การแสดงบทกลอนพร้อมการแสดงสีผสม โดยการขับกลอนแปดมโนราห์ โดยใช้ภาษาท้องถิ่นเจ๊ะเห เรื่องพรมี่เพื่อน เชื่อน้ำคงคู่ฟงไพร) แต่ให้เนื้อหาสั้นกว่านี้ และให้แปลเป็นภาษาอังกฤษสำหรับเป็นคู่มือด้วย

ในเว็บไซต์ของกรมประมง ควรมีการเพิ่มความรู้ด้านเมนูการประกอบอาหารของหอยหวานเพิ่มเติมควบคู่กับการให้ความรู้ด้านการเพาะเลี้ยง เช่น ขนาดของหอยหวานที่ใช้วิธีการประกอบปรุงอาหารเพื่อจะให้ประชาชนทั่วไปสามารถค้นคว้าได้ง่าย

มีพระราชดำริกับนายวารินทร์ นุชบรรณที่ปรึกษาโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนราธิวาส เรื่องบัญชีที่โรงสีข้าวต่าง ๆ เป็นเรื่องสำคัญ ควรฝึกอบรมเพื่อทำให้ถูกต้อง และเรื่องการตัดยางที่ค่ายสิรินธร จังหวัดปัตตานี ควรฝึกทหารเกณฑ์ให้มีความรู้ในเรื่องนี้ เพื่อจะได้มีวิชาความรู้ติดตัวเมื่อปลดประจำการ

การบรรจุผลิตภัณฑ์ข้าวสารเพื่อการจำหน่าย ควรนำผู้ไม่มีงานทำในพื้นที่อำเภอตากใบมาฝึกอบรมด้วย

๑๓. วันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๕๒ โรงเรียนร่มเกล้า ตำบลจอบาเย อำเภอ ยี่งอ จังหวัดนราธิวาส ได้พระราชทานพระราชดำริ สรุปความว่า

ให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรแนะนำราษฎรทำการเกษตรโดยใช้น้ำอย่างประหยัด

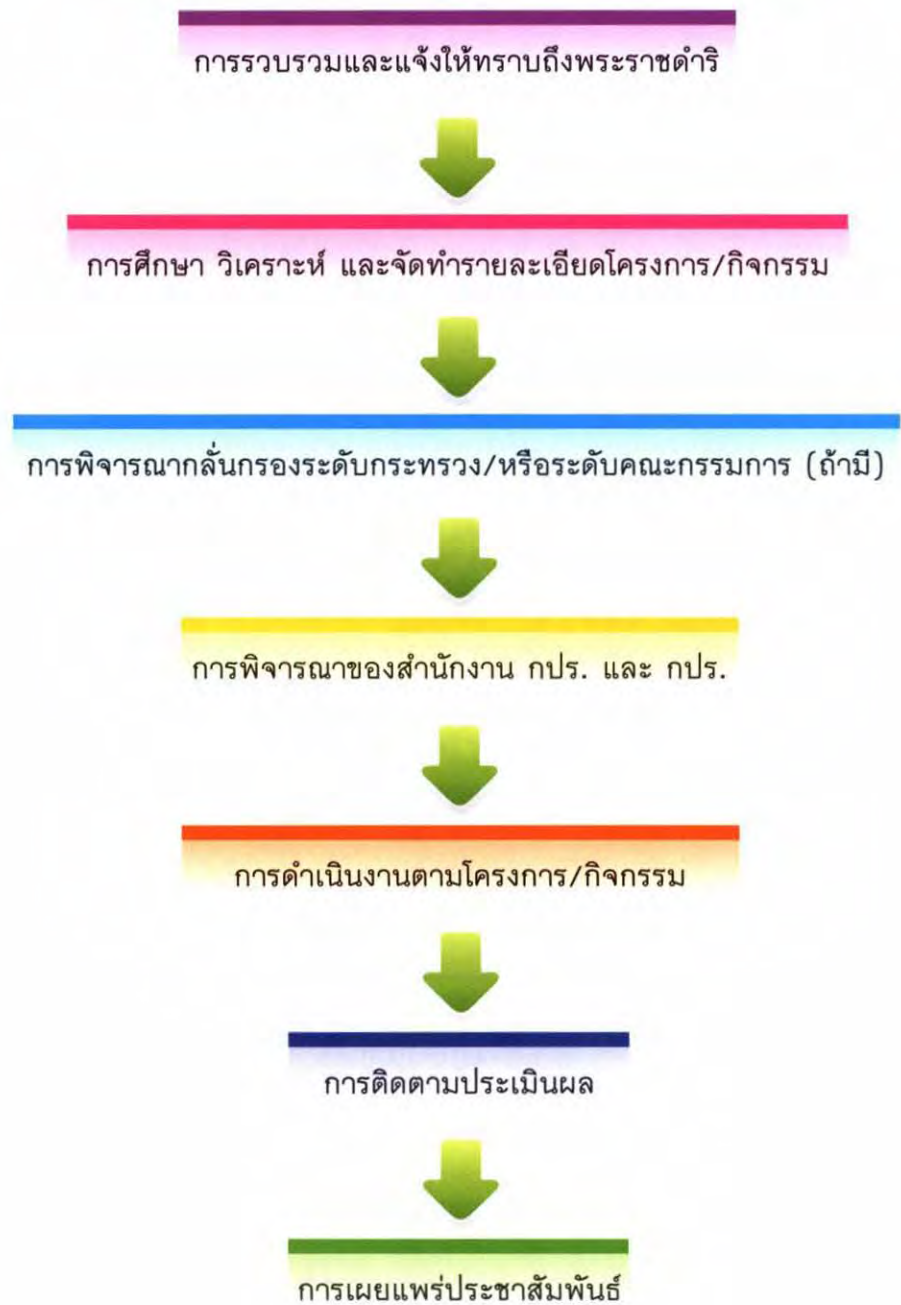

ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (จังหวัด กรมชลประทาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) ชี้แจงทำความเข้าใจกับราษฎรในการบริหารจัดการน้ำ ทั้งนี้ขอให้สำนักงาน กปร. ช่วยดำเนินการส่งเสริมในเรื่องนี้ด้วย

ให้กรมชลประทานพิจารณาปรับปรุงระบบท่อส่งน้ำจากอ่างเก็บน้ำโต๊ะแฉก และฝายคลองโต๊ะแฉกให้สามารถส่งน้ำให้กับโรงเรียนร่มเกล้า และราษฎรในพื้นที่โครงการ ตลอดจนปรับปรุงสระเก็บน้ำภายในโรงเรียนร่มเกล้า ซึ่งมีปัญหารั่วซึมให้สามารถเก็บน้ำได้ รวมทั้งพิจารณาจัดหาน้ำให้กับโรงพยาบาลยี่งอแห่งใหม่ด้วย

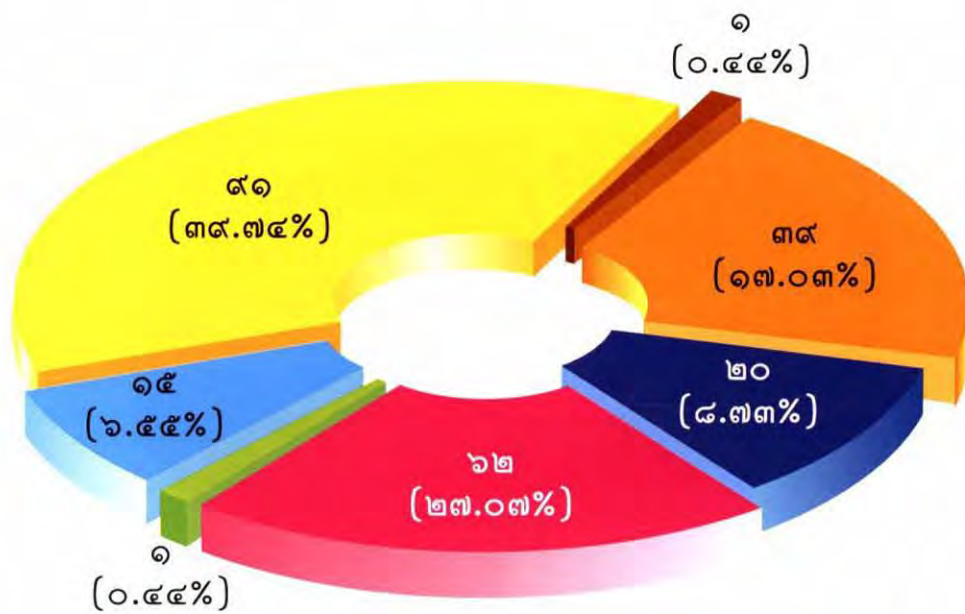
❖ การบริหารจัดการโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ขั้นตอนการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

โดยมีการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ดังนี้

● การพัฒนาด้านการเกษตร	จำนวน	๒๐	โครงการ/กิจกรรม (ร้อยละ ๘.๓๓)
● การพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม	จำนวน	๖๒	โครงการ/กิจกรรม (ร้อยละ ๒๗.๐๓)
● การพัฒนาด้านสาธารณสุข	จำนวน	๑	โครงการ/กิจกรรม (ร้อยละ ๐.๔๔)
● การพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ	จำนวน	๑๕	โครงการ/กิจกรรม (ร้อยละ ๖.๕๕)
● การพัฒนาด้านแหล่งน้ำ	จำนวน	๙๑	โครงการ/กิจกรรม (ร้อยละ ๓๙.๗๔)
● การพัฒนาคมนาคม/สื่อสาร	จำนวน	๑	โครงการ/กิจกรรม (ร้อยละ ๐.๔๔)
● การพัฒนาด้านอื่น ๆ	จำนวน	๓๔	โครงการ/กิจกรรม (ร้อยละ ๑๕.๐๓)

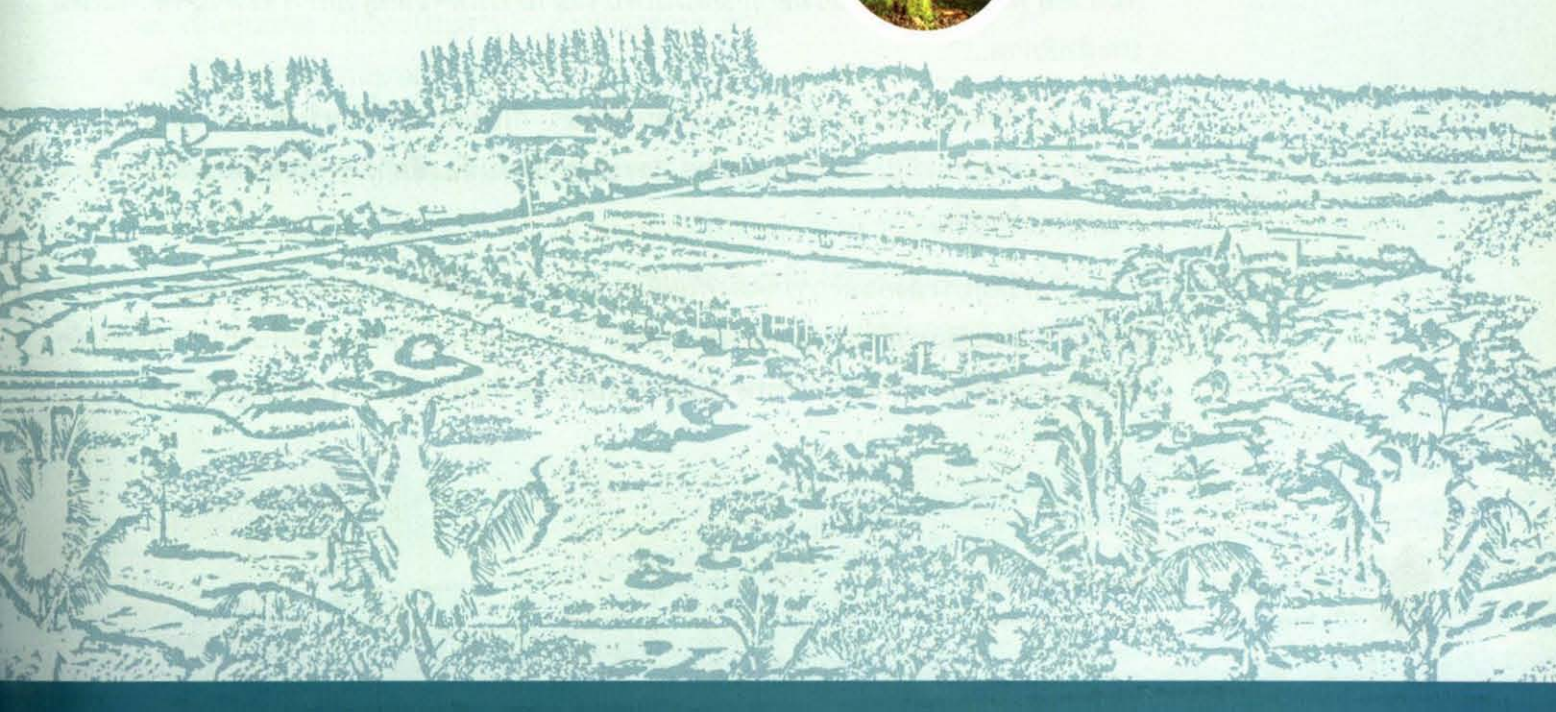
- ด้านเกษตร
- ด้านสิ่งแวดล้อม
- ด้านสาธารณสุข
- ด้านส่งเสริมอาชีพ
- ด้านพัฒนาแหล่งน้ำ
- ด้านคมนาคม/สื่อสาร
- ด้านอื่น ๆ

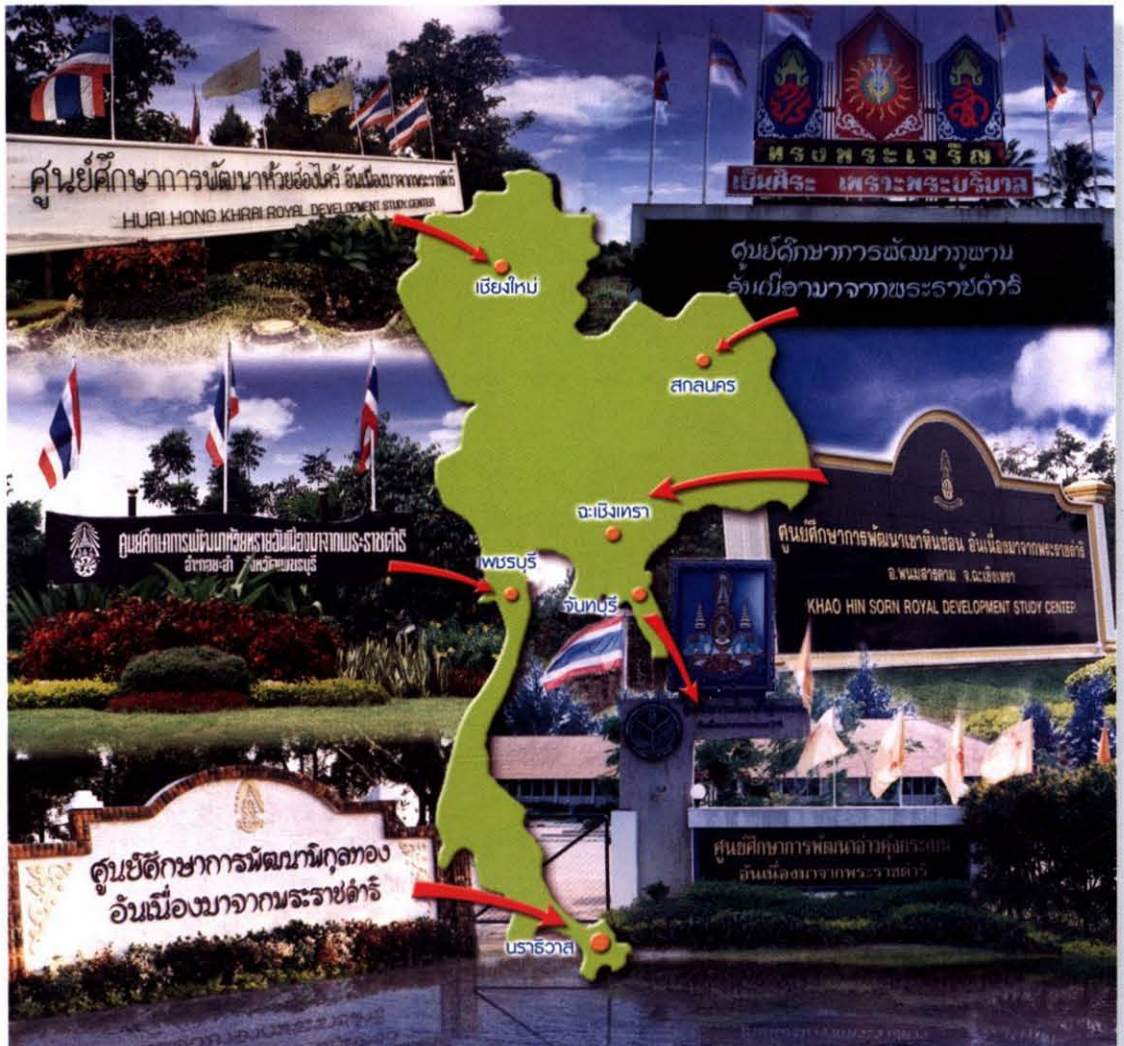
❖ โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่สำคัญ

■ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

- ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
- ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
- ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิภพทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
- ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
- ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
- ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

■ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

“...ที่ตั้งศูนย์นี้เพื่อประสงค์สำคัญยิ่ง ๒ ทาง คือ ทางหนึ่งก็คือ เป็นการสาธิตการพัฒนา เบ็ดเสร็จ หมายถึงว่าทุกสิ่ง ทุกอย่าง ทุกด้านของชีวิตประชาชน ที่จะหาเลี้ยงชีพในท้องที่ จะทำอย่างไร และได้เห็นวิทยาการแผนใหม่จะสามารถที่จะหาวิธีการจะทำมาหากินให้มี ประสิทธิภาพ...”

“...ด้านหนึ่งก็เป็นจุดประสงค์ของศูนย์ศึกษา ก็เป็นสถานที่สำหรับค้นคว้าวิจัยในท้องที่ เพราะว่าแต่ละท้องที่สภาพฝนฟ้าอากาศ และประชาชนในท้องที่ต่าง ๆ กัน ก็มีลักษณะแตกต่างกันมากเหมือนกัน...”

“...วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งศูนย์ศึกษาการพัฒนาก็คือ การพัฒนาที่ทำกินของราษฎร ให้มีความอุดมสมบูรณ์ขึ้น โดยการพัฒนาที่ดิน พัฒนาแหล่งน้ำ ตลอดจนฟื้นฟูป่า และใช้หลัก วิชาการเกษตรในการวางแผนการเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์ โดยใช้เงินบริจาคจากผู้มีจิตศรัทธาเป็น

ทุนในการพัฒนา ซึ่งศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ จะเป็นฟาร์มตัวอย่าง
ที่เกษตรกรทั่วไปและเจ้าหน้าที่ฝ่ายพัฒนาสามารถมาเยี่ยมชม ชม
การสาธิตเกี่ยวกับการเกษตรกรรมเพื่อเป็นการศึกษาหาความรู้
นอกจากนั้นยังทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการพัฒนาพื้นที่รอบ ๆ
บริเวณโครงการให้มีความเจริญขึ้น เมื่อราษฎรเริ่มมีสภาพความ
เป็นอยู่ดีขึ้น ก็อาจพิจารณาจัดตั้งโรงเรียนสำหรับหมู่บ้านแต่ละ
กลุ่ม ตลอดจนจัดตั้งธนาคารข้าวของแต่ละหมู่บ้าน เพื่อฝึกให้รู้จัก
“พึ่งตนเอง” ได้ในที่สุด...”

“...กรม กองต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประชาชนทุกด้าน
ได้สามารถเปลี่ยนความคิดเห็นปรองดองกัน ประสานงานกัน
ตามธรรมดาแต่ละฝ่ายต้องมีศูนย์ที่รวบรวมกำลังทั้งหมดของ
เจ้าหน้าที่ทุกกรม กอง ทั้งในด้านเกษตร หรือในด้านสังคม ทั้งใน
ด้านหางาน การส่งเสริมการศึกษามาอยู่ด้วยกัน ก็หมายความว่า
ประชาชนซึ่งจะต้องใช้วิชาการทั้งหลายก็สามารถที่จะมาดู ส่วน
เจ้าหน้าที่จะให้ความอนุเคราะห์แก่ประชาชนก็มาอยู่พร้อมกัน ใน
ที่เดียวกันเหมือนกัน ซึ่งเป็นสองด้านก็หมายถึงว่าที่สำคัญปลาย
ทาง คือประชาชน จะได้รับประโยชน์และเส้นทางของผู้เป็นเจ้าหน้าที่
จะให้ประโยชน์...”

(พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติที่มีชีวิต สำนักงาน กปร. ปีที่พิมพ์ ๒๕๕๑)

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานพระราชดำริในการก่อตั้งศูนย์ศึกษาการพัฒนา
อันเนื่องมาจากพระราชดำริโดยทรงมุ่งหวังให้ศูนย์เป็น **“ต้นแบบของความสำเร็จ”** ให้แก่เกษตรกร
และผู้สนใจทั่วไปได้มีความรู้และช่วยเหลือตนเองได้อย่างยั่งยืน ซึ่งมีวัตถุประสงค์สำคัญดังนี้

๑. เป็นสถานที่ทำการศึกษาค้นคว้า ทดลอง วิจัย
๒. เป็นสถานที่สำหรับแลกเปลี่ยนสื่อสารระหว่างนักวิชาการ นักปฏิบัติ และประชาชน
๓. เป็นต้นแบบของการพัฒนาแบบผสมผสาน
๔. เป็นศูนย์กลางในการประสานงานระหว่างส่วนราชการ
๕. เป็นศูนย์บริการแบบเบ็ดเสร็จ

เมื่อผลการศึกษาวิจัยได้รับผลสำเร็จแล้ว ศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ จะดำเนินการขยายผลไป
ยังหมู่บ้านที่ตั้งอยู่รอบศูนย์ เรียกว่า **“หมู่บ้านรอบศูนย์”** เป็นหมู่บ้านเป้าหมายอันดับแรกโดยการ
ส่งเสริมในทุก ๆ ด้าน อาทิ การเพาะปลูก การขยายพันธุ์พืช การเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น และเมื่อส่งเสริม
ให้กับเกษตรกรในหมู่บ้านรอบศูนย์ จนได้รับผลสำเร็จแล้วก็จะขยายผลไปยังเกษตรกรในพื้นที่แห่ง
อื่นต่อไป ซึ่งศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ ที่จัดตั้งในภูมิภาคต่าง ๆ มีทั้งหมดรวม ๖ ศูนย์

■ โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาคันทรงอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาคันทรงอันเนื่องมาจากพระราชดำริ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระราชดำริให้จัดตั้งเมื่อปี ๒๕๒๒ โดยกรมพัฒนาที่ดินเป็นหน่วยงานหลัก ตั้งอยู่ที่ตำบลเขาคันทรง อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา ดำเนินการศึกษาทดลอง วิจัยด้านการพัฒนาที่ดิน แหล่งน้ำ ป่าไม้ และการเกษตร เพื่อให้ราษฎรสามารถนำไปพัฒนาอาชีพในพื้นที่ทำกินของตนเองให้ได้ผลผลิตเพิ่มขึ้น และมีฐานะความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น รวมทั้งผู้สนใจสามารถเข้ามาชม

ศึกษาค้นคว้า ฝึกอบรมความรู้เพิ่มเติมและนำไปปฏิบัติได้จริง

ผลการดำเนินงานในปี ๒๕๕๒

๑. การศึกษา ทดลอง วิจัย ที่ผ่านมามีได้ดำเนินการศึกษา ทดลอง วิจัยทั้งหมด ๑๐๘ เรื่อง ซึ่งได้ดำเนินการสิ้นสุดไปแล้ว ๑๐๓ เรื่อง และได้นำไปขยายผลสู่ราษฎรเพื่อให้ราษฎรได้นำไปปฏิบัติในพื้นที่ของตนเองแล้ว โดยในปีงบประมาณ ๒๕๕๒ ได้มีการศึกษา ทดลอง และวิจัยเพิ่มเติม ประกอบด้วย ศึกษาการฟื้นฟูปืชที่บ่อทรายร้างเพื่อการ

ปลูกพืชอาหารสัตว์ การใช้สารสกัดจากพืชสมุนไพรเพื่อป้องกันแมลงหิว การจัดการดินเพื่อปลูกเตยเปียก การปรับปรุงดินเพื่อปลูกสับปะรดในพื้นที่ทรายจัด และการฟื้นฟูปืชที่บ่อทรายร้างเพื่อการปลูกพืชอย่างยั่งยืน

๒. การขยายผลและถ่ายทอดเทคโนโลยี ได้นำรูปแบบการพัฒนาที่ประสบผลสำเร็จไปขยายผลให้แก่ราษฎรในลักษณะการจัดแปลงสาธิต การส่งเสริมเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ และส่งเสริมความรู้ให้เป็นรูปธรรม เช่น สาธิตการเลี้ยงนกกระเจือกเทศ การเลี้ยงสุกร

การทอผ้า การทอเสื่อ การตีเหล็ก การพัฒนาและรณรงค์การใช้หญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ ๕๐๐,๐๐๐ กกล้า การส่งเสริมการปลูกสับปะรด ในชุมชนและจัดตั้งธนาคารสับปะรด การแก้ไขปัญหา น้ำท่วมภายในศูนย์ศึกษา

การส่งเสริมฝายชะลอความชุ่มชื้นในลำห้วยลุ่มน้ำโจน จำนวน ๒๒ แห่ง ส่งเสริมการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค ๑๐ บ่อ และพัฒนาสระกักเก็บน้ำในไร่นา จำนวน ๑๐ แห่ง เป็นต้น ทำให้ราษฎรหมู่บ้านรอบศูนย์ศึกษา จำนวน ๓๓ หมู่บ้าน มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และมีรายได้เฉลี่ยเพิ่มขึ้นจากเดิม ๔๐,๐๐๐ บาทต่อคนต่อปี เป็น ๖๐,๐๐๐ บาทต่อคนต่อปี

จากการพัฒนางานศึกษา ทดลอง วิจัย จนประสบผลสำเร็จ เป็นรูปธรรม ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนฯ มีความพร้อมที่จะนำไปขยายผลสู่ราษฎร ทั้งในด้านการเกษตร การปศุสัตว์ และการพัฒนาอาชีพ อาทิ

การส่งเสริมการเลี้ยงไก่พื้นเมือง ส่งเสริมการเลี้ยงกบในบ่อซีเมนต์หรือกระชัง โดยได้ทำการคัดเลือกเกษตรกรที่มีความพร้อม และเป็นผู้ที่ได้รับการอบรมจากศูนย์ศึกษา ที่สนใจและยินดีเผยแพร่วิทยากรต่าง ๆ ไปสู่เพื่อนบ้านเกษตรกรด้วยกัน โดยจัดตั้งเป็นจุดเรียนรู้ทั้งหมด ๒๖ แห่ง เพื่อให้เกษตรกรที่ได้รับคัดเลือกเป็นเสมือนตัวแทนของความสำเร็จของงานต่าง ๆ จากศูนย์ศึกษา และทำหน้าที่เป็นเครือข่ายกระจายในระดับพื้นที่

นอกจากนี้ ยังได้นำผลสำเร็จจากการศึกษา ทดลอง และวิจัย มาพัฒนาเป็นหลักสูตรการฝึกอบรม เพื่อขยายผลให้กว้างขวางออกไป โดยในปีงบประมาณ ๒๕๕๒ ได้ดำเนินการฝึกอบรมให้แก่ราษฎรหมู่บ้านรอบศูนย์ศึกษา และราษฎรทั่วไป รวมทั้งสิ้น ๑,๒๘๐ คน จำนวน ๒๐ หลักสูตร เช่น ฝึกอบรมเกษตรกรทฤษฎีใหม่ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ๑๐๐ ราย ฝึกอบรมเยาวชนและเกษตรกรในการทำบัญชีรายได้และบัญชีครัวเรือน ๒๕๐ ราย ฝึกอบรมการเพาะเห็ดเศรษฐกิจครบวงจร ๑๒๐ ราย ฝึกอบรมการปลูกและการใช้ประโยชน์น้ำมันสบู่ดำ ฝึกอบรมการเลี้ยงสุกร อบรมการเพาะเห็ดเศรษฐกิจครบวงจร อบรมการปลูกและการใช้สบู่ดำ อบรมเกษตรกรทำบัญชีครัวเรือน ฯลฯ และมีผู้สนใจซึ่งได้แก่ เยาวชน หน่วยงานต่าง ๆ เข้ามาเยี่ยมชมศึกษาดูงานทั้งสิ้น ๑๖๘,๔๑๔ คน

■ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ มีพระราชดำริให้จัดตั้งเมื่อปี ๒๕๒๔ โดยกรมประมง เป็นหน่วยงานหลัก ตั้งอยู่ที่ตำบลสนามไชย อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี เป็นพื้นที่ที่จัดทำโครงการพัฒนาอาชีพด้านการประมงและการเกษตร ในพื้นที่ดินชายฝั่งทะเลของจังหวัดจันทบุรี โดยเป็นศูนย์สาธิต ศึกษา ทดลอง วิจัย พัฒนาและอนุรักษ์สภาพแวดล้อม การบำบัดน้ำเสียจากการเลี้ยงกุ้งกุลาดำ การอนุรักษ์ฟื้นฟูป่าชายเลน โดยการพัฒนาจากยอดเขาสู่ท้องทะเลเพื่อรักษาสมดุลของระบบนิเวศแบบบูรณาการ

ผลการดำเนินงานในปี ๒๕๕๒

- ๑. งานบริหารและการจัดการ มีการดำเนินกิจกรรมสำคัญรวม ๕ กิจกรรม ได้แก่
 - การให้บริการผู้ศึกษาดูงานและถ่ายทอดเทคโนโลยี ๖๖๐,๓๔๗ ราย ให้บริการอาคารสถานที่เพื่อจัดประชุม/สัมมนา จำนวน ๑,๘๖๓ ครั้ง ๑๖๐,๔๔๖ ราย

- งานบริการด้านคลินิกสัตว์น้ำบริการตรวจเชื้อโปรโตซัว แบคทีเรีย และไวรัส ตรวจคุณภาพน้ำจากบ่อเลี้ยงสัตว์น้ำ ๒,๘๑๑ บ่อ/๕,๕๔๘ ราย/ตัวอย่าง เพื่อลดความเสียหายจากกุ้งป่วย โดยการเก็บวิเคราะห์คุณภาพดินในอ่างคุ้งกระเบน

- เฝ้าติดตามผลกระทบและการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำด้วยระบบชลประทานน้ำเค็ม นอกจากนี้ได้ดำเนินการปรับปรุง โครงการซ่อมบำรุงสะพานทางเดินศึกษาธรรมชาติป่าชายเลนอ่าวคุ้งกระเบน โครงการบำรุงดูแลรักษาสวนรุกขชาติบริเวณชายหาดแหลมเสด็จ

๒. งานทดลองวิจัย มีการดำเนินกิจกรรมสำคัญรวม ๖ กิจกรรม ได้แก่

- การเลี้ยงหอยแมลงภู่ในตะกร้าบริเวณบ่อพื้นฟูป่าชายเลนอ่าวคังกระเบน
- การศึกษาปริมาณและทิศทางการแพร่ขยายพันธุ์หอยตะไคร่ในอ่าวคังกระเบน

- การทดลองเลี้ยงหอยแมลงภู่แบบแขวนบริเวณหน่วยสาธิตการเลี้ยงสัตว์น้ำภายในอ่าวคังกระเบน เพื่อการพัฒนาอาชีพเลี้ยงหอยแมลงภู่สู่ประชาชน

- โครงการตัดสาขขยายระยะไม้โกงกางใบใหญ่ เพื่อทราบระดับความเหมาะสมของการตัดสาขขยายระยะ

- การพัฒนาแปลงต้นแบบการผลิตพืชระบบการผลิตพืชผสมผสานและทฤษฎีใหม่ตามแนวทางเกษตรที่เหมาะสม

- การสำรวจความสมบูรณ์ของสัตว์ทะเลหน้าดินบริเวณป่าชายเลนและแหล่งหญ้าทะเลอ่าวคังกระเบน

๓. งานขยายผลและถ่ายทอดเทคโนโลยี มีการดำเนินกิจกรรมสำคัญ รวม ๑๒ กิจกรรม ได้แก่

- โครงการขยายผลการฟื้นฟูอาชีพการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำด้วยระบบชลประทานน้ำเค็มทั้งกุ้งกุลาดำและกุ้งขาวแวนนาไม

- การผลิตสินค้าอุปโภค-บริโภค เพื่อจำหน่ายจำนวน ๒๖ รายการ เช่น สบู่เหลว โลชั่นนมผึ้ง เป็นต้น

- โครงการฟื้นฟูและพัฒนาศักยภาพพื้นที่โดยการปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยอินทรีย์ที่ส่งเสริมให้มีการใช้ปุ๋ยพืชสด/ปุ๋ยอินทรีย์/ปุ๋ยหมักชีวภาพ สารสกัดชีวภาพ

- การผลิตข้าวปลอดภัยสารพิษครบวงจร ประกอบด้วย ๔ กิจกรรมหลัก ได้แก่ ส่งเสริมการจัดการดินตามค่าวิเคราะห์ธาตุอาหารในดิน ตัวอย่าง ๒๐๐ ราย ส่งเสริมการปลูกข้าวตามค่าวิเคราะห์ดินในพื้นที่เกษตร จำนวน ๕๖ คน การฟื้นฟูที่นาร้างเพื่อใช้ประโยชน์ในการปลูกข้าว จำนวน ๔๐ ไร่ และพัฒนาศักยภาพโรงสีข้าวชุมชน และส่งเสริมตั้งกลุ่มไร่นาสวนผสมเศรษฐกิจพอเพียง

- ส่งเสริมการจัดตั้งกองทุนหมุนเวียนปัจจัยการผลิตธาตุอาหารหลักพืช ทำให้เกษตรกรได้รับความช่วยเหลือเรื่องปุ๋ยเคมีมาตรฐานที่สามารถนำไปใช้แทนปุ๋ยเคมีสำเร็จรูป
- การฟื้นฟูอาชีพการเลี้ยงกุ้งกุลาดำและโครงการขยายผลความสำเร็จตามโครงการฟื้นฟูอาชีพการเลี้ยงสัตว์น้ำของสถาบันเกษตรกร
- ส่งเสริมการเลี้ยงแพะเนื้อ
- โครงการอนุรักษ์กระบือไทย

- การฝึกอบรมเกษตรกรผสมผสานและทฤษฎีใหม่ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน ๓๐๒ คน
- ฝึกอบรมการแปรรูปน้ำมังคุดแก่เกษตรกร
- จัดอบรมสมาชิกสหกรณ์/เกษตรกรในพื้นที่ขยายผล อำเภอแหลมสิงห์ และอำเภอท่าใหม่ จำนวน ๑๕๔ ราย
- จัดทำโครงการเสริมสร้างและพัฒนาอาสาสมัครเกษตรด้านบัญชี

๔. งานอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ มีการดำเนินกิจกรรมสำคัญรวม ๑๐ กิจกรรม ได้แก่

- โครงการปลูกซ่อมบำรุงต้นไม้ป่าชายเลน จำนวน ๓,๕๐๐ กล้า ระยะทาง ๑๔ กิโลเมตร เพื่อเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศชายฝั่ง
- โครงการเพาะชำกล้าไม้ป่าชายเลน ไม้ยืนต้น และไม้ประดับ เพื่อส่งเสริมการปลูกต้นไม้

- โครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูไม้ป่าชายหาด เพื่อส่งเสริมการศึกษา และการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ ในพื้นที่จำนวน ๓ ไร่
- โครงการการฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ (ปลูกทวายเป็นพื้นที่ป่าสร้างความหลากหลายทางระบบนิเวศป่าเพิ่มขึ้น) บริเวณเทือกเขาใหญ่ หมู่ที่ ๔ ตำบลรำพัน อำเภอท่าใหม่ จำนวน ๕๐ ไร่ บริเวณเทือกเขาอัมพวา หมู่ที่ ๘ ตำบลคลองขุด อำเภอท่าใหม่ จำนวน ๕๐ ไร่
- โครงการบำรุงดูแลแปลงอนุรักษ์พันธุกรรมพืชไม้ป่าชายเลนป่าชายหาด และสมุนไพรรักษาตามแนวพระราชดำริของสมเด็จพระรัตนราชสุตาฯ สยามบรมราชกุมารี มีการรวบรวมพรรณไม้มงคลพระราชทาน ๗๖ จังหวัด ในเนื้อที่ ๒๓ ไร่
- โครงการฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ (สร้างฝายชะลอความชุ่มชื้น) บริเวณลำห้วยเขาร้อยรู หมู่ที่ ๒ ตำบลคลองขุด อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี จำนวน ๒๕ แห่ง ลำห้วยเทือกเขาหมุดต หมู่ที่ ๕ ตำบลคลองขุด อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี จำนวน ๕ แห่ง

- โครงการส่งเสริมการปลูกหญ้าแฝกเพื่ออนุรักษ์ดินและน้ำ

- การผลิตและปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำ ทั้งกุ้งแชบ๊วย และกุ้งกุลาดำลงสู่ชายฝั่งอ่าวคุ้งกระเบนและชายทะเลใกล้เคียง เพื่อเพิ่มทรัพยากรสัตว์น้ำชายฝั่ง

- จัดทำโครงการค่ายวิทยาศาสตร์ทางทะเลเยาวชนอนุรักษ์คุ้งกระเบน รุ่นที่ ๑ แก่นักเรียนจำนวน ๕๐ คน จาก ๑๕ โรงเรียน ระหว่างวันที่ ๒๗ - ๒๙ เมษายน ๒๕๕๒

- โครงการอบรมเยาวชนอนุรักษ์ป่าชายเลน และค่ายเยาวชนอนุรักษ์สัตว์ป่า

๕. งานส่งเสริมการท่องเที่ยว มีการดำเนินกิจกรรมสำคัญรวม ๕ กิจกรรม ได้แก่

- การเพิ่มศักยภาพสถานจัดแสดงพันธุ์สัตว์น้ำคุ้งกระเบน

- จัดงานคุ้งกระเบนเทิดไท้องค์ราชันย์ พัฒนาชายหาดร่วมกัน เพื่อสานฝันทะเลงาม

ในวโรกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๑ พรรษา

- การจัดทำฐานข้อมูลศูนย์เรียนรู้เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงความรู้

- การจัดสร้างห้องอาบน้ำและปรับปรุงระบบสาธารณูปโภคสวนรุกขชาติชายหาดแหลม

เสด็จ

- การปรับปรุงสื่อความหมายด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

ประโยชน์ที่ได้รับ

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ มีการดำเนินงานสนองพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ให้ศูนย์ศึกษาเป็นเสมือนพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติมาอย่างต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพในลักษณะที่มีการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานถึง ๔๕ หน่วยงาน สรุปลักษณะการสำคัญที่ศูนย์ดำเนินการประกอบด้วย

๑) ภาพรวมการศึกษาทดลองและวิจัยด้านต่าง ๆ ที่ดำเนินการแล้วเสร็จ จำนวน ๑๒๙ เรื่อง จำแนกได้เป็นการศึกษาวิจัยเรื่องการเพาะเลี้ยง ๔๖ เรื่อง ป่าไม้ ๒๓ เรื่อง ทรัพยากร ๒๒ เรื่อง เกษตร ๑๙ เรื่อง พัฒนาที่ดิน ๙ เรื่อง เศรษฐกิจและสังคม ๙ เรื่อง และอื่น ๆ ๑ เรื่อง และมีการศึกษาทดลองและวิจัยที่อยู่ระหว่างดำเนินการ ๑๐ เรื่อง

๒) จัดทำหลักสูตรการฝึกอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนผู้สนใจในพื้นที่ ในหลักสูตรหลัก ๑๑ เรื่อง และหลักสูตรรอง ๓๘ เรื่อง

๓) จัดทำคู่มือเผยแพร่ความรู้ในหลักสูตรการฝึกอบรมหลัก ๑๑ เรื่อง และหลักสูตรรอง ๓๘ เรื่อง

จากการที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนฯ ได้ทำหน้าที่ในการถ่ายทอดแนวทางการดำเนินงานไปสู่เกษตรกรในหมู่บ้านรอบศูนย์ และประชาชนกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ ในลักษณะเครือข่ายกลุ่มเกษตรกร โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน จึงส่งผลให้ราษฎรบริเวณอ่าวคุ้งกระเบนรวมถึงพื้นที่ใกล้เคียงมีการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

■ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ มีพระราชดำริให้จัดตั้งเมื่อปี ๒๕๒๔ โดยมีกรมพัฒนาที่ดินเป็นหน่วยงานหลัก ตั้งอยู่ที่ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส เพื่อเป็นแหล่งรวบรวมวิชาการ การค้นคว้า ทดลอง และสาธิตการปรับปรุงดินเปรี้ยวหรือดินพรุให้สามารถใช้ประโยชน์ทางการเกษตรได้

ผลการดำเนินงานในปี ๒๕๕๒

งานศึกษา ทดลอง วิจัย ได้แก่ การศึกษาการเปลี่ยนแปลงความเป็นกรดของดินกรดกำมะถัน (โครงการแก่งดิน) การศึกษาคุณสมบัติทางเคมีของดินและน้ำบริเวณพื้นที่พรุในจังหวัดนราธิวาส การศึกษาการจัดการดินอินทรีย์ในพื้นที่พรุบาเจาะเพื่อปลูกปาล์มน้ำมัน การศึกษาเกี่ยวกับวิธีการปลูก การจัดการพื้นที่ดินเปรี้ยวจัด และการศึกษาเกี่ยวกับการจัดการธาตุอาหารในดินเปรี้ยวจัดเพื่อปลูกพืชชนิดต่าง ๆ เช่น ปาล์มน้ำมัน สับปะรด ยางพารา ข้าว พืชผัก และพืชไร่ การศึกษาเกี่ยวกับการอนุรักษ์ดินและน้ำโดยใช้หญ้าแฝกในพื้นที่ที่มีความลาดชันแตกต่างกัน การศึกษาการเก็บรักษาและการใช้เชื้อจุลินทรีย์ที่เป็นประโยชน์ ซึ่งได้จากพื้นที่ดินเปรี้ยวจัดที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของข้าวและพืชผัก การทดสอบการจัดการดินเปรี้ยวจัดเพื่อปลูกส้มโชกุน ข้าว และปาล์มน้ำมัน

งานสาธิต ได้แก่ การปรับปรุงและเปรียบเทียบดินเปรี้ยวจัดโดยการสาธิตการปลูกพืชชนิดต่าง ๆ เช่น พืชผัก พืชไร่ ไม้ผล และพืชพลังงาน การสาธิตการจัดทำโครงงานวิทยาศาสตร์ เรื่องการอนุรักษ์ดินและน้ำโดยใช้หญ้าแฝกให้แก่โรงเรียน ๔ โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๑๐ และโรงเรียนบ้านหัวเขา ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมืองนราธิวาส โรงเรียนวัดพระพุทธ ตำบลพร่อน อำเภอดากใบ จังหวัดนราธิวาส และโรงเรียนบ้านโคกงู ตำบลบางขุนทอง อำเภอดากใบ จังหวัดนราธิวาส

งานบริหารจัดการ ดูแลรักษา “พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติที่มีชีวิต” เพื่อเป็นแหล่งศึกษาหาความรู้และศึกษาข้อมูลพันธุ์ไม้แต่ละชนิดของประชาชนและเกษตรกรที่เข้ามาศึกษาดูงาน ได้แก่ รวบรวมพืชตระกูลปาล์มเฉลิมพระเกียรติ ๕๐ ปีครองราชย์ รวบรวมพันธุ์ไม้หายาก และพืชสมุนไพรเฉลิมพระเกียรติ ๓๒ พรรษา สวนไม้มงคล พืชสวนประดับ ปรับปรุงดูแลรักษาภูมิทัศน์ รวบรวมพันธุ์บัวและไม้หอม สวนเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา

งานประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูลของศูนย์อย่างต่อเนื่อง และได้จัดงาน “ชมศูนย์ศึกษา พัฒนาความรู้ ดุสิตนุสรการ” ระหว่างวันที่ ๑ - ๓ กันยายน ๒๕๕๒

งานส่งเสริมการเกษตร อนุรักษ์และศึกษาพันธุ์บอนสี ตลอดจนเพาะเลี้ยงและขยายพันธุ์เพื่อสนับสนุนเกษตรกรหมู่บ้านรอบศูนย์ กิจกรรมเพาะชำกล้าพืชผักและไม้ดอกไม้ประดับ เพื่อสนับสนุนเกษตรกรหมู่บ้านรอบศูนย์

งานบริหารจัดการด้านป่าไม้ เพาะชำกล้าไม้ป่าเพื่อแจกจ่าย จำนวน ๕๐,๐๐๐ กล้า ประกอบด้วย ต้นหมากแดง หมากเหลือง หมากเขียว ปาล์มขวด ปาล์มน้ำพุ ปาล์มจีน ไม้หวาย มะขามป้อม กิจกรรมการส่งเสริมและฝึกอบรมราษฎรในการแปรรูปไม้เสม็ดขาว กิจกรรมการฝึกอบรมนักเรียนและประชาชนในพื้นที่อำเภอสุโขทัย-ลก อำเภอสุโขทัย และอำเภอตากใบ รวมทั้งสิ้น ๖๐๐ คน ในปี ๒๕๕๒ ประกอบด้วย การฝึกอบรมอาสาสมัครมัคคุเทศก์ท้องถิ่น “วัยใสไกด์ธรรมชาติ” รุ่นที่ ๔ จำนวน ๖๐ คน โครงการฝึกอบรมผู้พิทักษ์อนุรักษ์ป่าพรุโต๊ะแดง รุ่นที่ ๑๕ จำนวน ๖๐ คน การฝึกอบรมค่ายเพื่อนชาวพรุ รุ่นที่ ๑๐ จำนวน ๖๐ คน

งานบริหารจัดการด้านการควบคุมโรคติดต่อ จัดซื้อเวชภัณฑ์ยาสำหรับให้บริการรักษาในเบื้องต้นแก่บุคลากรของศูนย์ และประชาชนในหมู่บ้านรอบศูนย์ที่มารับบริการ จำนวน ๒๖๔ คน

งานอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ศึกษาและบันทึกข้อมูล ทำการคัดเลือกพืชที่คาดว่าจะมีประโยชน์ต่อไปในอนาคต โดยได้ดำเนินการดูแลและให้คำแนะนำแก่โรงเรียนในโครงการสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่าง และหน่วยงานราชการที่เข้าร่วมสนองพระราชดำริการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช โดยได้รวบรวมพืชไว้ ๓ ชนิดหลัก ประกอบด้วย ตาหลา กล้วยไม้พื้นเมือง หวายหม้อข้าวหม้อแกงลิง บัว พืชสมุนไพร และพันธุ์ไม้พื้นเมือง

การจัดทำตัวชี้วัดโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ เก็บข้อมูลด้านดิน พบว่าในพื้นที่ดินเปรี้ยวที่ปรับปรุงแล้วและไม่ได้มีการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างต่อเนื่อง ดินจะมีความเป็นกรดเพิ่มขึ้น ซึ่งแสดงว่าดินจะกลับมาเป็นดินเปรี้ยวอีก และพันธุ์ไม้ที่ขึ้นในบริเวณนี้จะเป็นพันธุ์ไม้ที่พบเห็นในพื้นที่ดินเปรี้ยวโดยทั่วไป

งานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ติดตามเด็กน้ำหนักน้อยกว่าเกณฑ์ตามสถานีนามัย จำนวน ๑๐๐ แห่ง ๑๐ เดือน เดือนละ ๑ ครั้ง สาธิตอาหารและให้โภชนาการศึกษาแก่ผู้ปกครองเด็กอายุ ๐ - ๓๒ เดือน เดือนละ ๒ ครั้ง ให้โภชนาการศึกษาแก่หญิงตั้งครรภ์ตามสถานีนามัย จำนวน ๓๘ ครั้ง สาธิตอาหารและให้โภชนาการศึกษาแก่ผู้ปกครองเด็ก และผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ๑๖ ศูนย์ จ่ายนมผงสำหรับเด็กน้ำหนักน้อยกว่าเกณฑ์ในหมู่บ้าน และศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน ๖,๐๐๐ ถุง

งานขยายผลการพัฒนา พัฒนาพื้นที่รอบศูนย์ จำนวน ๑๓ หมู่บ้าน ในพื้นที่ตำบลกะลุวอ และตำบลกะลุวอเหนือ ประกอบด้วย

งานพัฒนาที่ดิน ได้แก่ ขุดลอกคลองส่งน้ำ ณ บ้านรอดันบาดู หมู่ ๓ ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส เพื่อพัฒนาแหล่งน้ำสำหรับการเกษตร การสนับสนุนหินปูนฝุ่น จำนวน ๑๒๐ ตัน

งานส่งเสริมการเกษตร ส่งเสริมการปลูกข้าว จำนวน ๔๐๐ ไร่ ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส และตำบลบางขุนทอง อำเภอดากใบ จังหวัดนราธิวาส ส่งเสริมการปลูกพืชไร่-พืชผัก จำนวน ๑๐๐ ไร่ ในพื้นที่โครงการพรุฒเมอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลบางเก่า อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี โครงการส่งเสริมการปลูกไม้ผล จำนวน ๘๐ ไร่ ดำเนินการในพื้นที่หมู่ที่ ๒, ๓, ๖ และ ๑๐ ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส ส่งเสริมการปลูกพืชแซม จำนวน ๘๐ ไร่ ดำเนินการในหมู่ที่ ๓ ตำบลสุโหงปาดี จังหวัดนราธิวาส ฝึกอบรมแก่นักเรียนและครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนของจังหวัดนราธิวาส จำนวน ๑๐ โรงเรียน รวมนักเรียนจำนวน ๘๔ คน ครู ๑๓ คน

งานวิชาการเกษตร ผลิตผักปลอดสารพิษ จำนวน ๑๕ ราย รายละ ๑ ไร่ ตำบลโคกเคียน อำเภอมือง จังหวัดนราธิวาส เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตยางพารา จำนวน ๑๐ ราย รายละ ๕ ไร่ หมู่ที่ ๖ ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส

งานประมง ส่งเสริมการเลี้ยงปลาด้วยอาหารพื้นบ้านร่วมกับอาหารเสริมให้เกษตรกรพื้นที่ หมู่บ้านรอบศูนย์ พื้นที่ศูนย์สาขา และพื้นที่โครงการที่มีพระราชดำริ จำนวน ๒๐๐ ราย ส่งเสริมการเลี้ยงปลาในบ่อคอนกรีตในโรงเรียนตามพระราชดำริ จังหวัดนราธิวาส จำนวน ๒๘ โรงเรียน

การพัฒนาพื้นที่ศูนย์สาขาที่ ๓ โครงการหมู่บ้านปศุสัตว์-เกษตรมูโนะ หมู่ที่ ๔ ตำบลโมฆิถ อำเภอดากใบ จังหวัดนราธิวาส เตรียมพื้นที่เพื่อปลูกข้าว เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรหันมาทำอาชีพการทำนา โดยสามารถพัฒนาและใช้ประโยชน์จากพื้นที่ที่ว่างเปล่าหรือทิ้งร้างได้อย่างเต็มที่ สามารถนำผลผลิตที่ได้ มาบริโภคหรือจำหน่ายสร้างรายได้เสริมแก่เกษตรกร จัดทำรั้วรอบแปลงนา เพื่อป้องกันสัตว์เลื้อยคลานให้เข้ามารบกวนหรือทำลายพืชพันธุ์

ประโยชน์ที่ได้รับ

ผลของการศึกษาวิจัยทดลองสามารถนำไปขยายผลแก่ราษฎรในพื้นที่ต่าง ๆ มากมาย โดยเฉพาะโครงการแก้มดินที่นำผลสำเร็จไปใช้ยังจังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดนครนายก ซึ่งมีคุณภาพดินใกล้เคียงกับจังหวัดนราธิวาส ทำให้ราษฎรสามารถใช้ประโยชน์จากที่ดินที่มีอยู่เพิ่มมากขึ้น เกิดผลผลิต ลดค่าใช้จ่าย และมีรายได้เพิ่มมากขึ้น ส่วนงานสาธิตต่าง ๆ ในแต่ละปีจะมีประชาชนให้ความสนใจเข้ามาศึกษาดูงานและนำผลการทดลองสาธิตไปใช้ประโยชน์ในที่ดินของตนเองอย่างต่อเนื่อง

■ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ มีพระราชดำริให้จัดตั้งเมื่อปี ๒๕๒๕ โดยกรมชลประทานเป็นหน่วยงานหลักตั้งอยู่ที่บ้านนาคเค้า ตำบลห้วยยาง อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร เป็นศูนย์ศึกษา ทดลอง วิจัย จัดทำแปลงสาธิตการปลูกพืช ประมง ปศุสัตว์ การพัฒนาอาชีพการเกษตรและอุตสาหกรรมในครัวเรือนตามความเหมาะสมของทรัพยากรในท้องถิ่น

ผลการดำเนินงานในปี ๒๕๕๒

งานศึกษา ทดลอง วิจัย ศูนย์ได้ดำเนินการศึกษา ทดลอง วิจัย จำนวน ๒๘๔ เรื่อง โดยทำการศึกษา ทดลอง วิจัยสิ้นสุดไปแล้ว จำนวน ๒๔๕ เรื่อง และได้นำไปขยายผลสู่ราษฎรเพื่อนำไปปฏิบัติแล้วในพื้นที่ของตนเอง จำนวน ๕๕ เรื่อง ในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านการพัฒนาป่าไม้ ด้านการพัฒนาประมง ด้านการพัฒนาปศุสัตว์ ด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมในครอบครัว ด้านการพัฒนาเกษตรกรรม

งานขยายผลและถ่ายทอดเทคโนโลยี ศูนย์ได้นำรูปแบบการพัฒนาที่ประสบผลสำเร็จไปขยายผลให้แก่ราษฎรในลักษณะเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ และส่งเสริมความรู้ จากการพัฒนางานศึกษา ทดลอง วิจัย จนประสบผลสำเร็จเป็นรูปธรรม ได้ทำการคัดเลือกผลงานดีเด่นที่พร้อมจะนำไปขยายผลสู่ราษฎร จำนวน ๑๙ เรื่อง ได้แก่ ข้าวเหนียวพันธุ์สกลนคร ข้าวพันธุ์ขาวดอกมะลิ ๑๐๕ ไก่ดำภูพาน โคเนื้อทาจิมะภูพาน สุกรภูพาน ลิ้นจี่ นพ.๑ ยางพาราพันธุ์ดี การเลี้ยงสัตว์ เพื่อควบคุมศัตรูไม้ผล ไหมพันธุ์ไทย (นางด้อย) เห็ดพื้นบ้าน/เห็ดเศรษฐกิจ การผลิตวุ้นเส้นจากถั่วเขียว ทฤษฎีใหม่ การพัฒนาการปลูกข้าวในพื้นที่ดินเค็ม หม่อนพันธุ์สกลนคร การเลี้ยงปลานิลแดงร่วมกับเปิดในครัวเรือน

ประโยชน์ที่ได้รับ

ผลสำเร็จที่เกิดขึ้นได้ส่งผลให้สภาพพื้นที่เสื่อมโทรมของศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เกิดการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพและนิเวศวิทยาภายในพื้นที่จนเห็นผลสำเร็จเป็นรูปธรรม ราษฎรหมู่บ้านรอบศูนย์ จำนวน ๒๒ หมู่บ้าน มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และมีรายได้เฉลี่ยเพิ่มขึ้นจากเดิม ๓๐,๐๐๐ - ๔๒,๐๐๐ บาทต่อคนต่อปี เป็น ๕๐,๐๐๐ - ๗๐,๐๐๐ บาทต่อคนต่อปี จากผลสำรวจข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน จปฐ. ข้อ ๓๐ (คนในครัวเรือนมีรายได้เฉลี่ยไม่ต่ำกว่า ๒๓,๐๐๐ บาทต่อคนต่อปี) ส่งผลให้การพัฒนาในภาพรวมของหมู่บ้านรอบศูนย์ มีผลการพัฒนาเป็นหมู่บ้านเร่งรัดพัฒนา ระดับ ๓ (ก้าวหน้า) ทุกหมู่บ้านตามข้อมูลเพื่อการพัฒนาชนบท (กชช. ๒ ค.)

■ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จากพระราชดำริ มีพระราชดำริให้จัดตั้งเมื่อปี ๒๕๒๕ โดยกรมชลประทานเป็นหน่วยงานหลัก ตั้งอยู่ที่อำเภอ ดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อแสวงหารูปแบบการพัฒนา ในด้านต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับสภาพภูมิประเทศภาคเหนือ โดยมีเป้าหมายหลักคือ การศึกษาพัฒนาพื้นที่ต้นน้ำ ลำธาร กล่าวคือ การฟื้นฟูป่า ดิน และน้ำ การศึกษา สาธิตและส่งเสริมด้านการประมงตามอ่างเก็บน้ำต่าง ๆ การเกษตรกรรม การปศุสัตว์ และการเกษตรอุตสาหกรรม

ผลการดำเนินงานในปี ๒๕๕๒

ด้านบริหารจัดการ มีคณะทำงานรวม ๖๗๖ คณะ ๘๕,๓๘๑ คน จัดนิทรรศการ ๑๐ ครั้ง และจัดรายการวิทยุในท้องถิ่น เพื่อเผยแพร่โครงการ ให้ประชาชนในท้องถิ่นและภูมิภาคใกล้เคียง ที่สนใจเข้ามาศึกษา ดูงานภายในศูนย์ ตลอดจนรับทราบผลงานด้านต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว ทันสมัย ปรับปรุงป้ายสื่อความหมายในแต่ละจุด จำนวน ๓๓๒ ป้าย ให้มีความชัดเจน สื่อเข้าใจง่าย ได้ความรู้ และทันสมัย ผู้เข้ามาศึกษาดูงานสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

ด้านวิชาการ ศึกษา ทดลอง วิจัย จำนวน ๑๙๔ เรื่อง เป็นงานวิจัยที่ดำเนินการ สิ้นสุดแล้ว ๑๕๘ เรื่อง งานวิจัยที่อยู่ระหว่างดำเนินการ ๓๖ เรื่อง และสามารถนำไปขยายผล แล้ว ๕๘ เรื่อง ได้แก่ ด้านการพัฒนาแหล่งน้ำ ๑ เรื่อง ด้านการพัฒนาป่าไม้ ๑ เรื่อง ด้านการพัฒนาที่ดิน ๑๖ เรื่อง ด้านการทดสอบการปลูกพืชและด้านเกษตรกรรมแบบประณีต ๒๐ เรื่อง ด้านปศุสัตว์และโคนม ๖ เรื่อง ด้านพัฒนาการประมง ๔ เรื่อง และด้านอนุรักษ์และพัฒนาพันธุ์กบ ๑๐ เรื่อง

ด้านการขยายผล จัดทำหลักสูตรฝึกอบรม ๓๓ เรื่อง แบ่งเป็นบัญชีหลัก ๒๗ หลักสูตร บัญชีเสริม ๖ หลักสูตร เพื่อจัดฝึกอบรมให้แก่ผู้สนใจแต่ละหลักสูตร โดยดำเนินการขยายผลในพื้นที่หมู่บ้านรอบศูนย์ ๑๘ หมู่บ้าน มีผู้รับการอบรมทั้งสิ้น ๕,๑๑๓ คน หลักสูตรที่จัดฝึกอบรม เช่น การทำปุ๋ยน้ำชีวภาพ การเลี้ยงไก่พื้นเมือง การแปรรูปอาหาร การเพาะเห็ดเศรษฐกิจ ฯลฯ จัดการสาธิตและจัดทำแปลงสาธิตภายในศูนย์ โดยมีเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำ เช่น การเพาะเลี้ยงและขยายพันธุ์กบ การเพาะเห็ดเศรษฐกิจ การปลูกและขยายพันธุ์ไม้ผล การเลี้ยงปลาในกระชัง ฝายต้นน้ำลำธารท้องถิ่นเบื้องต้น การใช้ประโยชน์จากหญ้าแฝก เป็นต้น การส่งเสริมพัฒนาอาชีพนอกภาคการเกษตร เช่น การตีมีด การทำดอกไม้ประดิษฐ์จากดินไทย การแปรรูปอาหาร การตัดเย็บเสื้อผ้า โดยมีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการจำนวน ๙๔๑ คน ส่งเสริมพัฒนาพื้นที่ต้นน้ำลำธาร โดยก่อสร้างฝายต้นน้ำในพื้นที่ศูนย์ศึกษา และขยายผลไปยังจังหวัดน่าน จังหวัดลำพูน ซึ่งดำเนินการไปแล้วกว่า ๔,๐๓๔ แห่ง การปลูกไม้ ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง และการทำแนวป้องกันไฟ ซึ่งมีการจ้างแรงงานในพื้นที่และทำความเข้าใจเพื่อปลูกจิตสำนึกให้เห็นความสำคัญของป่าไม้

ประโยชน์ที่ได้รับ

จากผลสำเร็จที่ได้จากการศึกษา ทดลอง วิจัย ได้ส่งผลให้สภาพพื้นที่เสื่อมโทรมของศูนย์ศึกษา เกิดการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพและระบบนิเวศวิทยาภายในพื้นที่จนเห็นเป็นรูปธรรมดังนี้

ด้านอุตุ - อุทกวิทยา

	ปี ๒๕๒๗	ปี ๒๕๕๑	เฉลี่ย ๒๔ ปี (ปี ๒๕๒๗ - ๒๕๕๑)
ปริมาณฝน (มิลลิเมตร/ปี)	๑,๑๔๒.๒๐	๑,๐๔๐.๖๐	๑,๓๑๓.๐๐
อัตราการระเหย (มิลลิเมตร/ปี)	๑,๓๖๕.๕๐	๙๘๔.๒๐	๘๗๖.๐๐
ความชื้นสัมพัทธ์ (ร้อยละ)	๗๗.๐๐	๘๙.๐๐	๘๗.๐๐
อุณหภูมิ (องศา)	๒๖.๖๐	๒๕.๒๐	๒๕.๐๐

ด้านระบบนิเวศป่าไม้ สภาพป่าเดิมเป็นป่าที่เสื่อมโทรม ปัจจุบันชนิดของป่าเปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้น จากป่าเต็งรังสุป่าเบญจพรรณ โดยสภาพป่าเต็งรังจากเดิมอยู่ที่ระดับร้อยละ ๕๑.๐๐ เหลือร้อยละ ๒๒.๑๒ ในระยะ ๑๐ ปีที่ผ่านมาปรากฏว่าไม่มีไฟป่าเกิดขึ้นในพื้นที่โครงการ โดยสภาพป่าเบญจพรรณ จากเดิมอยู่ที่ระดับร้อยละ ๑๖.๕๕ เป็นร้อยละ ๔๕.๔๕ ของพื้นที่ศูนย์ ความหนาแน่นของต้นไม้เพิ่มขึ้นจาก ๑๐๐ ต้น/ไร่ เป็น ๒๕๐ ต้น/ไร่ และมีชนิดของพันธุ์ไม้จากเดิม ๓๕ ชนิด เป็น ๘๐ ชนิด นอกจากนี้มีการพบกล้วยไม้ท้องถิ่นเพิ่มขึ้น จาก ๒๔ ชนิด เป็น ๕๑ ชนิด เช่น พญาไร้ใบ กล้วยไม้ดิน กุหลาบหนู กล้วยไม้ตระกูลหวาย เป็นต้น

ด้านพัฒนาดิน ในสภาพป่าเต็งรังและป่าเบญจพรรณในฤดูแล้งจะมีการผลัดใบ (การคืนธาตุอาหารให้แก่พื้นดิน) เป็นจำนวนมาก ส่งผลให้ปริมาณธาตุอาหารในดินปี ๒๕๒๗ จากเดิมร้อยละ ๑ ของน้ำหนักดิน ปัจจุบันเพิ่มเป็นร้อยละ ๔ ของน้ำหนักดิน ผลจากการร่วนหล่นทับถมมูลสลายของใบไม้ ทำให้ธาตุอาหารในดินเพิ่มขึ้น

ด้านปริมาณน้ำธรรมชาติ ในช่วงเริ่มต้นปี ๒๕๒๗ ศูนย์ได้มีการผันน้ำจากลุ่มน้ำแม่ น้ำลาย เพื่อมาเติมในอ่างเก็บน้ำ ปัจจุบันการผันน้ำสนับสนุนพื้นที่ศูนย์ ได้ลดลงร้อยละ ๓๕ และปริมาณน้ำธรรมชาติในลำห้วยช่วงฤดูแล้งมีน้ำไหลในลำห้วยยาวนานขึ้น บางลำห้วยมีน้ำไหลตลอดปี

ในภาพรวมของการขยายผลไปสู่หมู่บ้านรอบศูนย์ จำนวน ๑๘ หมู่บ้านพบว่า ราษฎรมีทางเลือกในการประกอบอาชีพเสริมที่หลากหลายขึ้น อีกทั้งราษฎรที่เข้าร่วมโครงการได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิต ทำให้มีอาหารประเภทโปรตีน เช่น กบ ไก่พื้นบ้าน สุกร พืชผักชนิดต่าง ๆ บริโภคภายในครัวเรือนอย่างพอเพียง ส่วนที่เหลือก็มีการจำหน่ายในตลาดท้องถิ่น ทำให้มีรายได้อย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ราษฎรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

■ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ มีพระราชดำริให้จัดตั้งเมื่อปี ๒๕๒๖ โดยกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนเป็นหน่วยงานหลัก ตั้งอยู่ที่ตำบลสามพระยา อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี เป็นศูนย์ศึกษา ทดลอง และสาธิต เพื่อฟื้นฟูสภาพแวดล้อมด้วยการปลูกป่าและจัดหาแหล่งน้ำ โดยจัดให้ราษฎรที่ทำกินอยู่เดิมได้มีส่วนร่วมในการดูแลรักษาป่าไม้ ให้ได้ประโยชน์จากป่าไม้ และไม่ทำลายป่าอีกต่อไป ศึกษา

รูปแบบการพัฒนาเกษตรกรรมควบคู่ไปกับการปลูกป่าจัดหาแหล่งน้ำ ศึกษาวิธีทำระบบป้องกันไฟป่าด้วย “ระบบป่าเปียก” ตลอดจนจัดระเบียบชุมชนให้ราษฎรได้อาศัยทำกินโดยถูกต้องและเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม รวมทั้งเข้าร่วมกิจกรรมของโครงการเพื่อพัฒนาอาชีพ และคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้นต่อไป

ผลการดำเนินงานในปี ๒๕๕๒

งานการศึกษา ทดลอง วิจัย

ศึกษา ทดลอง วิจัย จำนวนทั้งสิ้น ๖๑ เรื่อง และได้นำไปขยายผลสู่ประชาชนจำนวน ๒๙ เรื่อง โดยจัดทำเป็นบัญชีหลักและหลักสูตรการอบรม ๘ หลักสูตร ส่วนผลการศึกษา ทดลอง วิจัย อีกจำนวน ๓๒ เรื่อง ได้จัดทำเป็นเอกสารองค์ความรู้เพื่อการเผยแพร่ นอกจากนี้ ยังมีงานศึกษา ทดลอง วิจัย ที่ยังดำเนินการต่อเนื่อง อาทิ

■ การผลิตพืชพลังงานทดแทน ได้แก่ สบู่ดำ แบ่งเป็น ๒ แปลง คือ แปลงที่ ๑ สบู่ดำไม่ฉายรังสี (แปลงเดิม) พื้นที่ ๒ ไร่ ๒ งาน ๒ ตารางวา และแปลงที่ ๒ สบู่ดำฉายรังสีนิวตรอนและแกมมา พื้นที่ ๔ ไร่ ๕๑ ตารางวา ทั้งสองแปลงอยู่ระหว่างการให้ผลผลิต

■ ทดสอบปลูกพืชไร่นมวนเวียน โดย ปลูกข้าวโพดอาหารสัตว์ พันธุ์นครสวรรค์ ๓ พื้นที่ ๑ งาน ๑๖๑ ตารางเมตร ขณะนี้ฝักและต้นเริ่มแห้ง รอกการเก็บเกี่ยวผลผลิต

■ โครงการศึกษาค้นคว้าทดลองผลกระทบหญ้าแฝกกับรังปลวก ๑๐๐ รัง จากการสังเกตพบว่า หญ้าแฝกที่ปลูกล้อมรอบรังปลวกมีสภาพสมบูรณ์แตกใบใหม่ และไม่พบการก่อขยายรังปลวกเพิ่ม

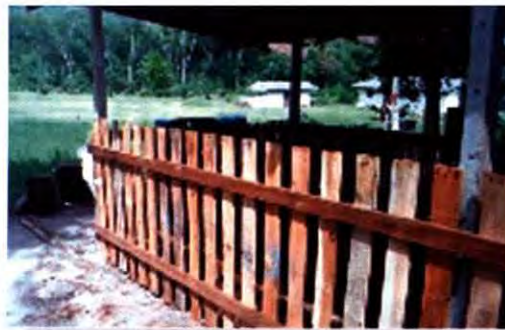
งานขยายผลถ่ายทอดเทคโนโลยีตามแนวพระราชดำริและการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน

ดำเนินการขยายผลโดยจัดเจ้าหน้าที่ชุดขยายผลออกเยี่ยมเยียนเกษตรกร ให้ความรู้ สนับสนุนส่งเสริม และแนะนำเกษตรกร รวมถึงงานสาธิตด้านต่าง ๆ โดยมีตัวอย่างกิจกรรมดังนี้

■ **การออกเยี่ยมเกษตรกร** ให้ความรู้ ส่งเสริมและแนะนำเกษตรกรและโรงเรียน ในโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน จำนวน ๑๘ ครั้ง ๕๓ ราย โดยมีการแนะนำการเลี้ยง ปลาตุ๊ก ปลานิล ในบ่อดิน และส่งเสริมการ ปลูกพืชผักสวนครัวในแปลงไม้ผล

■ **การปรับปรุงแปลงสาธิต** โดยปลูกเตยหอมบริเวณด้านหน้าบ่อปลาตุ๊ก ปลูกต้นไม้ เช่น ตะแบก กระจับปี่ พญาสัตบรรณ ขงโค รอบพื้นที่แปลงปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ และซ่อมแซมปรับปรุง คอกหมูป่า

■ **งานเพาะเลี้ยงและขยายพันธุ์กบ** สนับสนุนพันธุ์กบและพ่อแม่พันธุ์กบนา และกบบลูฟร็อก ให้กับเกษตรกรและโรงเรียน อาทิ การสนับสนุนพันธุ์กบให้โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เพชรบุรีจำนวน รวมทั้งสิ้น ๒๔๐ ตัว และโครงการก่อสร้างคอกสุราสีฟ้าเกาะเกิด จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

■ **งานพัฒนาที่ดิน** ดำเนินการถ่ายทอดความรู้เรื่องดิน การใช้ประโยชน์หญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ และการพัฒนาที่ดินตามแนวพระราชดำริ ให้กับกลุ่มเกษตรกร ประชาชน นักเรียน นักศึกษา และหน่วยงานราชการ จำนวน ๒ คณะ ๖๒ คน และจัดฝึกอบรมโครงการต้นกล้าอาชีพ รุ่นที่ ๓ โดยมีวิทยากรให้ความรู้และนำเยี่ยมชมกิจกรรมด้านการพัฒนาที่ดิน เรื่องดิน และการใช้ประโยชน์หญ้าแฝก การใช้ปุ๋ยสั่งตัด ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยอินทรีย์น้ำ และการป้องกันกำจัดแมลงศัตรูพืช จำนวน ๓๐ ราย

■ **งานพัฒนาป่าไม้** ดำเนินการแจกจ่ายพันธุ์กล้าไม้ให้กับราษฎร หน่วยงานราชการ วัด และโรงเรียน จำนวน ๗ ราย ๑๑ ชนิด ๕๓๕ ต้น และสนับสนุนกล้าไม้มรดก (มะฮอกกานี, มะค่าโมง, ไม้แดง, ยางนา) ให้กับราษฎรผู้ขอรับการสนับสนุน จำนวน ๖ ราย ๔๕๐ ต้น

งานอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ดำเนินการฟื้นฟูสภาพดินโดยใช้หญ้าแฝกปรับปรุงโครงสร้างดิน พร้อมทั้งรณรงค์และส่งเสริมการปลูกหญ้าแฝกเพื่ออนุรักษ์ดินและน้ำ โดยมีกิจกรรม ดังนี้

- แจกจ่ายกล้าหญ้าแฝก จำนวน ๑๒ ราย ๓๑,๕๐๐ กล้า ให้แก่เกษตรกรและประชาชนที่สนใจนำไปปลูกในแปลงตนเอง
- ปลูกหญ้าแฝกในบริเวณแปลงทรงงาน สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และโครงการซึ่งหัวมันตามพระราชดำริ จังหวัดเพชรบุรี จำนวน ๑๖,๐๐๐ กล้า และพื้นที่ต่าง ๆ ได้แก่ ปลูกหญ้าแฝกริมขอบบ่อน้ำบริเวณบ้านพัก ปลูกหญ้าแฝกบริเวณร่องระบายน้ำ ปลูกหญ้าแฝกบริเวณขอบแปลง

งานด้านการประชาสัมพันธ์

ดำเนินการจัดทำเอกสารและป้ายประชาสัมพันธ์ในจุดต่าง ๆ เพื่อสร้างความเข้าใจแก่ผู้มาเยี่ยมชมและศึกษาดูงาน ซึ่งในปี ๒๕๕๒ มีผู้มาเยี่ยมชมและศึกษาดูงานภายในศูนย์ จำนวนรวมทั้งสิ้น ๘๓,๒๔๓ คน

ประโยชน์ที่ได้รับ

จากผลการดำเนินงาน ทำให้ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นแหล่งศึกษาทดลองในด้านต่าง ๆ ที่เป็นต้นแบบการพัฒนาทุกมิติที่ประชาชนกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ โดยเฉพาะเกษตรกรสามารถนำไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต เพื่อพัฒนาตนเองและชุมชน รวมทั้งเป็นแหล่งถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพที่เหมาะสมให้เกษตรกรมีความพออยู่พอกินและสามารถพึ่งตนเองได้ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนเป็นแหล่งอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าไม้ สัตว์ป่า และแหล่งเรียนรู้ศึกษาธรรมชาติให้กับเยาวชนและบุคคลทั่วไป

■ โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่สำคัญในแต่ละภูมิภาค

- โครงการอ่างเก็บน้ำหนองน้ำแดง บ้านหนองเต่าดำ ตำบลรางบัว อำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี
- โครงการก่อสร้างฝายทดน้ำบ้านห้วยคต และฝายทดน้ำบ้านหนองตาจอน ตำบลทุ่งหลวง อำเภอกาบัง จังหวัดราชบุรี
- โครงการเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ อำเภอดอนจาน จังหวัดลพบุรี อำเภอมวัง จังหวัดสระบุรี
- โครงการพัฒนาลุ่มน้ำก่ำ จังหวัดสกลนคร - จังหวัดนครพนม
- โครงการส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากน้ำโครงการชลประทานห้วยหวด อำเภอดงอรง จังหวัดสกลนคร
- โครงการสถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
- โครงการจัดตั้งหมู่บ้านยามชายแดน บ้านดอยผักกูด (บริเวณช่องทางบ้านปายสองแฉ่ง) ตำบลเวียงเหนือ อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน
- โครงการจัดหาน้ำให้ราษฎรบ้านธารโต บ้านธารโต หมู่ที่ ๑ ตำบลธารโต อำเภอธารโต จังหวัดยะลา
- โครงการพัฒนาและปรับปรุงโรงสีพิภูลทอง หมู่ที่ ๑ บ้านปุย ตำบลเกาะสะท้อน อำเภอดงกั๊ก จังหวัดนครราชสีมา

■ โครงการอ่างเก็บน้ำหนองน้ำแดง บ้านหนองเต่าดำ ตำบลรางบัว อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงรับโครงการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำหนองน้ำแดง ไว้เป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตามหนังสือ สำนักพระราชเลขาธิการ ที่ รล ๐๐๐๕.๒/๑๘๐๓๖ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๑ ตามที่ นายสำราญ สุตสวาท ราษฎรบ้านเลขที่ ๙๓ หมู่ที่ ๕ ตำบลรางบัว อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี ขอให้กรมชลประทานดำเนินการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำ เพื่อช่วยเหลือราษฎรซึ่งขาดแคลนน้ำสำหรับอุปโภค-บริโภค และทำการเกษตร

ผลการดำเนินงานปี ๒๕๕๒

กรมชลประทาน ได้ดำเนินการก่อสร้างฝายทดน้ำ ขนาดกว้าง ๓๕.๕๕ เมตร สูง ๔ เมตร เป็นโครงการที่ดำเนินงานสนองพระราชดำริ ตามแผนพัฒนาลุ่มน้ำลำตะเพิน เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร อุปโภค-บริโภค และช่วยแก้ไขปัญหาภัยแล้งให้กับราษฎรในพื้นที่อำเภอบ่อพลอย ซึ่งอยู่ห่างจากอ่างเก็บน้ำลำตะเพิน ประมาณ ๓๐ กิโลเมตร ขณะนี้อยู่ระหว่างดำเนินการก่อสร้างตัวฝายและชุดลอกลำห้วยหน้าฝายทดน้ำได้ผลงานร้อยละ ๖๕

ประโยชน์ที่ได้รับ

เมื่อดำเนินโครงการแล้วเสร็จ จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ราษฎรในพื้นที่ ๔ หมู่บ้าน จำนวน ๑,๑๘๓ ครัวเรือน ประมาณ ๓,๖๐๔ คน มีน้ำใช้เพื่อการอุปโภค-บริโภค และเพื่อการเพาะปลูก ประมาณ ๘,๓๘๐ ไร่

■ โครงการก่อสร้างฝายทดน้ำบ้านห้วยคตและฝายทดน้ำบ้านหนองตาจอน ตำบลทุ่งหลวง อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงรับโครงการก่อสร้างฝายทดน้ำบ้านห้วยคต และฝายทดน้ำบ้านหนองตาจอน ไว้เป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตามหนังสือ สำนักพระราชเลขานุการ ที่ รล ๐๐๐๕.๒/๑๓๔๘๓ ลงวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๕๔ ตามที่ นายสมจิตต์ เอี่ยมทอง กับพวก ราษฎรในจังหวัดราชบุรี ขอพระราชทานความช่วยเหลือให้ทางราชการก่อสร้างคลองส่งน้ำ เพื่อช่วยเหลือราษฎรซึ่งขาดแคลนน้ำสำหรับอุปโภค-บริโภค และทำการเกษตร

ผลการดำเนินงานปี ๒๕๕๒

กรมชลประทานได้ดำเนินการก่อสร้างฝายทดน้ำบ้านห้วยคตและฝายทดน้ำบ้านหนองตาจอน โดยการก่อสร้างฝายทดน้ำบ้านหนองตาจอน กว้าง ๓๑ เมตร ยาว ๕๐ เมตร สูง ๓.๕๐ เมตร และปรับปรุงสระเก็บน้ำ ขนาดกว้าง ๒๐ เมตร ยาว ๕๐ เมตร ลึก ๒ เมตร และทำคันดินในสองข้างลำห้วย ยาว ๔ กิโลเมตร ก่อสร้างอาคารทางข้าม กว้าง ๘ เมตร ยาว ๑๕ เมตร สูง ๒.๕๐ เมตร รวมทั้ง ได้ปรับพื้นที่ด้านหน้าฝายทดน้ำ กว้าง ๑๒ เมตร ยาว ๓,๕๘๐ เมตร ขณะนี้ โครงการดังกล่าวได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว

ประโยชน์ที่ได้รับ

โครงการดังกล่าวสามารถแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำสำหรับการอุปโภค-บริโภค และทำการเกษตรของราษฎรตำบลทุ่งหลวง หมู่ ๑๐ บ้านตาจอน และบ้านห้วยคต หมู่ที่ ๑๖ จำนวน ๒๕๕ ครัวเรือน ประชากร ๑,๑๑๓ คน

■ โครงการเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี อำเภอวังม่วง จังหวัดสระบุรี

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชดำริกับนายปราโมทย์ ไม้กลัด และคณะเจ้าหน้าที่ สำนักงาน กปร. เมื่อวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๒ ณ พระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์ จังหวัดเชียงใหม่ สรุปความว่า ควรศึกษาพิจารณาวงโครงการ และก่อสร้างเขื่อนกักเก็บน้ำปิดกั้นแม่น้ำป่าสัก ที่บริเวณเขากำพระ บ้านท่าสะบก ตำบลท่าคล้อ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี โดยเร่งด่วน

ผลการดำเนินงาน

กรมชลประทาน ได้ดำเนินการก่อสร้างแล้วเสร็จเมื่อปี ๒๕๔๒ สามารถเก็บกักน้ำได้ประมาณ ๙๖๐ ล้านลูกบาศก์เมตร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาน้ำท่วมและน้ำแล้งในเขตลุ่มน้ำป่าสัก และลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนล่าง ทั้งนี้ตั้งแต่ปี ๒๕๔๓ กรมชลประทานได้พัฒนาระบบชลประทาน เพื่อส่งน้ำสนับสนุน พื้นที่การเกษตรรวม ๑๓๔,๕๐๐ ไร่ ดังนี้

- โครงการสูบน้ำพัฒนานิคม	พื้นที่ชลประทาน	๒๘,๕๐๐ ไร่
- โครงการสูบน้ำ แก่งคอย-บ้านหมอ	พื้นที่ชลประทาน	๘๖,๓๐๐ ไร่
- โครงการสูบน้ำพัฒนานิคม-แก่งคอย	พื้นที่ชลประทาน	๒๙,๓๐๐ ไร่
- โครงการจัดหาน้ำเพื่อการเกษตร จังหวัดลพบุรี	พื้นที่ชลประทาน	๓๐,๐๐๐ ไร่

นอกจากนั้น เขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ ได้นำระบบโทรมาตรมาใช้ในการคำนวณ พยากรณ์ และคาดการณ์สถานการณ์น้ำในบริเวณลุ่มน้ำป่าสัก ตลอดจนการเก็บข้อมูล สถิติน้ำฝน น้ำท่า อย่างต่อเนื่องเป็นระบบ ทำให้สามารถควบคุมปริมาณน้ำในแม่น้ำป่าสัก ส่งผลให้ลดผลกระทบที่มีต่อปริมาณน้ำในแม่น้ำเจ้าพระยาช่วยป้องกันและบรรเทาสภาวะอุทกภัยได้

ทั้งนี้เขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ได้มีการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ เพื่อให้เกษตรกร เข้ามามีส่วนร่วมในด้านการบริหารจัดการน้ำ การดูแลบำรุงรักษา และการจ่ายค่ากระแสไฟฟ้าในการสูบน้ำ ปัจจุบันมีทั้งสิ้น ๘๑ กลุ่ม แบ่งเป็น

- โครงการสูบน้ำพัฒนานิคมและโครงการสูบน้ำพัฒนานิคม - แก่งคอย มีกลุ่มพื้นฐาน ๕๖ กลุ่ม กลุ่มบริหาร ๕ กลุ่ม รวม ๖๑ กลุ่ม
- โครงการสูบน้ำ แก่งคอย-บ้านหมอ มีกลุ่มพื้นฐาน ๑๖ กลุ่ม กลุ่มบริหาร ๔ กลุ่ม รวม ๒๐ กลุ่ม

ประโยชน์ที่ได้รับ

๑. บรรเทาปัญหาอุทกภัย ให้กับพื้นที่บริเวณลุ่มน้ำป่าสัก และพื้นที่ด้านท้ายเขื่อน เช่น จังหวัดสระบุรี พระนครศรีอยุธยา กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ซึ่งช่วยลดความเสียหายด้าน เศรษฐกิจให้กับประเทศไทยได้อย่างมหาศาล

๒. ด้านการเกษตรกรรม เขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ ทำหน้าที่ส่งน้ำให้พื้นที่การเกษตร คิดเป็น ปริมาตร ๘๔๐ ล้านลบ.ม. และยังมีแนวโน้มที่จะสูงขึ้นอีกเนื่องจากความต้องการใช้น้ำเพื่อ การเกษตรเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ ส่งน้ำให้ช่วยเหลือพื้นที่การเกษตรครอบคลุมพื้นที่ ๑๓๔,๕๐๐ ไร่

๓. เพื่อการอุปโภค-บริโภค และอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นความ ต้องการรองลงมาจากการใช้เพื่อการเกษตร อันประกอบด้วย การส่ง น้ำเพื่อใช้ผลิตน้ำประปา และใช้เพื่อกิจการของโรงงานอุตสาหกรรม ใน พื้นที่จังหวัดลพบุรี และจังหวัดสระบุรี ส่งผลให้พื้นที่ที่มีการขยายตัวของ ภาคอุตสาหกรรมสูงขึ้น

๔. เพื่อพื้นที่ฟู และรักษาสมดุลของระบบนิเวศน์ ผลจากการกัก เก็บน้ำของเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ ส่งผลให้ปริมาณน้ำใต้ดินบริเวณเขื่อนและ พื้นที่ด้านท้ายน้ำมีระดับสูงขึ้น ส่งผลประโยชน์ให้แก่ราษฎรในพื้นที่ในการอุปโภค- บริโภค และเพื่อการเกษตร นอกจากนี้ยังสร้างความชุ่มชื้นให้แก่พื้นที่ป่าใหม่ที่ปลูก ทดแทนให้มีความอุดมสมบูรณ์ สร้างความหลากหลายให้แก่ระบบนิเวศน์

๕. เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ปลา และแหล่งประมงน้ำจืดขนาดใหญ่ เนื่องจาก ลักษณะของเขื่อนมีลักษณะแบนราบ ทำให้แสงแดดและออกซิเจนกระจายตัวได้อย่าง ทั่วถึง ทำให้ภายในอ่างเก็บน้ำมีความอุดมสมบูรณ์ เหมาะแก่การขยายพันธุ์สัตว์น้ำ เห็นได้จากผลการศึกษาวิจัยของคณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่พบว่า ปัจจุบันภายในเขื่อนป่าสักมีหลากหลายของพันธุ์ปลาประมาณ ๑๓๐ ชนิดพันธุ์ เป็น ชนิดพันธุ์ปลาที่พบเพิ่มขึ้น ๕๒ ชนิด จากเดิมประมาณ ๘๐ ชนิดพันธุ์ ทำให้ผลผลิต จากการประมงที่มีความหลากหลายมากขึ้นหลังจากมีการก่อสร้างเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ ทำให้เขื่อนป่าสักเป็นแหล่งประมงที่สำคัญแห่งใหม่ของประเทศ นอกจากนี้ยังเป็นการ สร้างอาชีพ และรายได้ด้านการประมงให้แก่ราษฎรในพื้นที่อีกด้วย

จ. เป็นแหล่งท่องเที่ยว เนื่องจากเขื่อนมีลักษณะเป็นเหมือนทะเลสาบน้ำจืดขนาดใหญ่ ประกอบการมีการสร้างเส้นทางเดินรถไฟผ่านบริเวณเขื่อน ซึ่งเป็นจุดดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว นอกจากนี้ตลอดสองข้างทางของถนนที่มุ่งหน้าสู่เขื่อนป่าสัก มีการปลูกต้นทานตะวัน ซึ่งจะบานสะพรั่งในช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนมกราคม ทำให้ในช่วงดังกล่าวมีจำนวนนักท่องเที่ยวไปเยี่ยมชมเขื่อนป่าสักสูงขึ้น โดยใช้เส้นทางรถไฟท่องเที่ยวที่พาดผ่านบริเวณพื้นที่กักเก็บน้ำของเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ ส่งผลให้มีนักท่องเที่ยวจำนวนมากเดินทางไปเยี่ยมชมเขื่อนป่าสักในช่วงวันหยุด นอกจากนี้ในช่วงฤดูดอกทานตะวันบาน จะเป็นช่วงที่มีนักท่องเที่ยวจำนวนมากหลั่งไหลไปชื่นชมทุ่งทานตะวันในพื้นที่อ่างเก็บน้ำเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์

ผลกระทบที่ชัดเจนจากการก่อสร้างเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์

ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมที่ชัดเจน ได้แก่ ความเข้มข้นปริมาณตะกอนท้ายน้ำที่ลดลง ๒.๒๘ เท่า จึงอาจกระทบกับอายุของอ่างเก็บน้ำ นอกจากนี้ การเพิ่มพื้นที่ชุมชนบริเวณท้ายอ่างเก็บน้ำจากเดิม ๑๐ ตารางกิโลเมตร ในปี พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็น ๕๓๕ ตารางกิโลเมตร ในปี พ.ศ. ๒๕๔๕ และจากการไม่มีแหล่ง

อุตสาหกรรมในปี พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นแหล่งอุตสาหกรรม จำนวน ๖๗.๐๔ ตารางกิโลเมตร ในปี พ.ศ. ๒๕๔๕ ก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพน้ำที่เกิดจากการปนเปื้อนของน้ำเสียจากชุมชนและอุตสาหกรรม และถึงแม้ว่าเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ทำให้เกิดความสูญเสียโบราณคดีในสภาพจริง ๒๗ แห่ง แต่เขื่อนก็ยังช่วยบรรเทาอุทกภัยให้กับโบราณสถานสำคัญ เช่น อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา เป็นต้น ซึ่งการพัฒนาเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ทำให้เกิดการรวมตัวของชุมชนมากขึ้น มีเส้นทางคมนาคมที่เข้าถึงในชุมชนต่าง ๆ มากขึ้น การวิจัยของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ได้เสนอให้มีการอนุรักษ์ชุมชนดั้งเดิม การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ให้เป็นระบบให้มีการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง รวมถึงส่งเสริมการศึกษาวิจัยในพื้นที่จะทำให้สภาพแวดล้อมสังคมและวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ จะยังคงควบคู่กับการบริหารโครงการต่อไป

ประโยชน์ที่ได้รับ

ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับโครงการ นอกจากผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นโดยตรงจากการใช้น้ำที่มีเสถียรภาพมากขึ้นในด้านการอุปโภคบริโภค การสร้างรายได้ทั้งภาคการเกษตร การประมงในอ่างเก็บน้ำและอุตสาหกรรมแล้ว เขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ยังมีประโยชน์ด้านการบรรเทาอุทกภัย รายได้จาก การท่องเที่ยว การฟื้นฟูด้านสิ่งแวดล้อม โดยการรักษาคุณภาพน้ำจากการไล่น้ำเสียและน้ำเค็ม บริเวณท้ายเขื่อนลงมาถึงบริเวณกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ทำให้มีผลประโยชน์สุทธิ เท่ากับ ๔๙,๗๘๘.๕๑ ล้านบาท สัดส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุนเท่ากับ ๑.๓๙ และอัตราผลตอบแทนภายในโครงการเท่ากับร้อยละ ๑๖.๗๕ ทั้งนี้ อาจทำให้ผลประโยชน์โครงการสูงมากขึ้นถึง ๖๓,๗๐๑.๒๔ ล้านบาท หากมีการพัฒนาและบริหารโครงการที่ดีอย่างต่อเนื่องด้วย

สรุปได้ว่า ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นภายหลังจากมีเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ มีมากกว่าต้นทุนของ ทรัพยากรที่ใช้ไปในโครงการทั้งทางตรงและทางอ้อม นับเป็นตัวอย่างการบริหารโครงการยุคใหม่ การศึกษาของ สกว. ได้เสนอแนะให้กรมชลประทานเป็นหน่วยงานหลักในการบริหารจัดการโครงการโดยประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งเรื่องแหล่งน้ำต้นทุน ผู้ใช้น้ำ รวมถึงการส่งเสริมอาชีพและการพัฒนาชุมชนบริเวณเขื่อนอย่างยั่งยืน โดยให้มีการประเมินผลการ ดำเนินการอย่างสม่ำเสมอทุก ๑๐ ปี เพื่อความสำเร็จและความยั่งยืนของโครงการสมเจตนาารมณ์ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวผู้ทรงให้กำเนิดโครงการสืบต่อไป

■ โครงการพัฒนาลุ่มน้ำก่ำ จังหวัดสกลนคร - จังหวัดนครพนม

เมื่อวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๓๕ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานพระราชดำริให้พิจารณาวางโครงการพัฒนาลุ่มน้ำก่ำฯ จังหวัดสกลนคร-นครพนม เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของราษฎรบริเวณสองฝั่งของลำน้ำก่ำที่มักประสบปัญหาน้ำท่วมพื้นที่ทำการเกษตรในช่วงฤดูฝน และขาดแคลนน้ำใช้สำหรับทำการเกษตรในช่วงฤดูแล้ง ต่อมา มีพระราชดำริเพิ่มเติมให้พิจารณาดำเนินการก่อสร้างประตูระบายน้ำเล็ก ๆ โดยลดขนาดความสูงของประตูระบายน้ำลงมาแล้ว เจริญจากบรุษฎีที่ครอบครองพื้นที่ถูกน้ำท่วม และให้กักเก็บน้ำในร่องน้ำแล้วให้ราษฎรสูบน้ำไปใช้เอง

ผลการดำเนินงานปี ๒๕๕๒

ได้มีการดำเนินงานมาตั้งแต่ปี ๒๕๓๕ จนถึงขณะนี้มีผลการดำเนินงานดังนี้

๑. พัฒนาหนองบึงขนาดใหญ่ แล้วเสร็จ ๑๓ แห่ง เก็บกักน้ำได้ประมาณ ๑๑,๖๓๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร ซึ่งจะ เป็นแก้มลิงสำหรับเก็บกักน้ำจากลำน้ำก่ำที่มีปริมาณมากในช่วงฤดูฝน สำรองไว้ใช้ในช่วงฤดูแล้ง และใช้เพื่ออุปโภค-บริโภค ในพื้นที่บริเวณสองฝั่งลำน้ำก่ำ ตั้งแต่ อำเภอเมืองสกลนคร อำเภอโคกศรีสุพรรณ จังหวัดสกลนคร และกิ่งอำเภอวังยาง อำเภอนาแก อำเภอปลาปาก อำเภอเรณูนคร อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม

๒. ก่อสร้างประตูระบายน้ำ ๓ แห่ง ได้แก่

- ๑) ประตูระบายน้ำบ้านหนองบึง เก็บกักน้ำได้ ๑,๘๓๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร สนับสนุนพื้นที่การเกษตร ๑๘,๘๐๐ ไร่
- ๒) ประตูระบายน้ำบ้านนาขาม เก็บกักน้ำได้ ๓,๑๐๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร สนับสนุนพื้นที่การเกษตร ๑๔,๘๐๐ ไร่
- ๓) ประตูระบายน้ำบ้านนาคู๋ เก็บกักน้ำได้ ๘,๓๕๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร สนับสนุนพื้นที่การเกษตรได้ ๔๒,๕๐๐ ไร่

๔) ประดูระบายน้ำบ้านนาบัว เก็บกักน้ำได้ ๑,๐๕๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร สนับสนุนพื้นที่การเกษตรได้ ๖,๑๐๐ ไร่

๕) ประดูระบายน้ำบ้านดับเต่า เก็บกักน้ำได้ ๓๓๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร สนับสนุนพื้นที่การเกษตรได้ ๖,๐๐๐ ไร่

๖) ประดูระบายน้ำห้วยแคน เก็บกักน้ำได้ ๑,๕๐๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร สนับสนุนพื้นที่การเกษตรได้ ๓,๕๐๐ ไร่

๗) ประดูระบายน้ำน้ำท่าตอนล่าง เก็บกักน้ำได้ ๑๖,๕๐๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร สนับสนุนพื้นที่การเกษตรได้ ๓๒,๕๐๐ ไร่

๓. ก่อสร้างสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมคลองส่งน้ำ ๒๔ แห่ง ในพื้นที่ ๑๔ ตำบล ๕ อำเภอ ครอบคลุมจังหวัดสกลนคร-นครพนม และสามารถส่งน้ำเข้าพื้นที่การเกษตร ๓๘,๓๕๓ ไร่

ประโยชน์ที่ได้รับ

๑. หนองบึงที่ขุดลอกแล้วเสร็จ สามารถเป็นแก้มลิงสำหรับเก็บกักน้ำในฤดูน้ำหลาก เพื่อเป็นน้ำสำรองไว้ใช้อุปโภค-บริโภคในพื้นที่บริเวณสองฝั่งลำน้ำก่ำตั้งแต่อำเภอเมืองสกลนคร อำเภอโคกศรีสุพรรณ จังหวัดสกลนคร และกิ่งอำเภอวังยาว อำเภอนาแก อำเภอปลาปาก อำเภอเรณูนคร อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ประดูระบายน้ำที่ก่อสร้างเสร็จได้ช่วยบรรเทาอุทกภัยที่เกิดจากปริมาณน้ำที่มากในฤดูฝน โดยระบายน้ำลงสู่ลำน้ำท่าตอนล่างเพื่อระบายน้ำออกสู่อำเภอเมือง ในขณะเดียวกันทำหน้าที่เก็บกักน้ำไว้ในลำน้ำเพื่อใช้ทำการเกษตรได้ในฤดูแล้ง

๒. ส่งน้ำสนับสนุนเข้าสู่พื้นที่การเกษตรได้โดยตรง ๓๘,๓๕๓ ไร่ ทำให้ราษฎรมีน้ำใช้ทำการเกษตรอย่างเพียงพอ และส่งเสริมให้ราษฎรในพื้นที่ทำการเกษตรได้อย่างต่อเนื่อง สำหรับปลูกพืชไร่และพืชผักสวนครัว ทำให้ราษฎรมีอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัวและมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

๓. ในลำน้ำสาขาของแม่น้ำโขงมีน้ำต้นทุนใช้แต่แม่น้ำโขงขาดแคลนน้ำ จึงเป็นการแก้ไขปัญหาวิกฤตของแม่น้ำโขงได้ส่วนหนึ่ง

■ โครงการส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากน้ำ

โครงการชลประทานห้วยหวด อำเภอเต่างอย จังหวัดสกลนคร

เมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๕๑ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระราชดำรัสเกี่ยวกับโครงการอ่างเก็บน้ำห้วยหวด จังหวัดสกลนคร สรุปความว่า **ยังมีคนใช้ประโยชน์ไม่พอ เป็นอ่างเก็บน้ำที่ใหญ่มาก มีน้ำมาก แต่ไม่มีคนใช้ประโยชน์จากน้ำเท่าที่ควร ทรงห่วงเรื่องการใช้น้ำ เพราะอ่างเก็บน้ำห้วยหวดทรงจำได้ว่ามีความจุ ๒๒ ล้านลูกบาศก์เมตร**

ผลการดำเนินงานปี ๒๕๕๒

จากการสำรวจข้อมูลพื้นฐานการใช้ประโยชน์ที่ดินและน้ำชลประทาน ในปี ๒๕๕๐ พบว่าในฤดูฝนมีการเพาะปลูกพืชเต็มพื้นที่ ๘,๐๐๐ ไร่ ปริมาณน้ำที่ส่งให้แก่พื้นที่เพาะปลูกประมาณ ๑๓ ล้านลูกบาศก์เมตร แต่ในช่วงฤดูแล้งมีการเพาะปลูกพืชเพียง ๕๘๗ ไร่ จากพื้นที่ที่สามารถส่งน้ำให้ได้ ๒,๐๐๐ ไร่ ปริมาณน้ำที่ส่งให้แก่พื้นที่เพาะปลูกประมาณ ๑.๓ ล้านลูกบาศก์เมตร

สำนักงาน กปร. กรมชลประทาน จังหวัดสกลนคร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ประชุมหารือเพื่อพิจารณาหาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์จากน้ำชลประทาน โดยจัดตั้งคณะทำงานขึ้นเพื่อขับเคลื่อนการส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากน้ำชลประทาน ซึ่งหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้ร่วมมือกันดำเนินงานส่งเสริมการเพาะปลูกในฤดูแล้งตั้งแต่ปลายปี ๒๕๕๑ จนถึงปัจจุบัน พบว่าเกษตรกรเริ่มเพาะปลูกพืชแล้ว ๑,๒๐๐ ไร่ ประกอบด้วย ข้าวนาปรัง ๓๒๓ ไร่ ข้าวโพดฝักอ่อน ๒๑๙ ไร่ มะเขือเทศ โรงงาน ๑๒๔ ไร่ ข้าวโพดฝักสด ๘๒ ไร่ พืชไร่อื่น ๆ ได้แก่ ถั่วลิสง แดงโม ๔๘ ไร่ เป็นต้น

ประโยชน์ที่ได้รับ

๑. สำนักงาน กปร. ได้ประสานให้ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เข้าไปช่วยเหลือทางด้านวิชาการและเทคโนโลยีด้านการเกษตรสมัยใหม่ โดยได้มีการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริในพื้นที่ที่เข้าไปส่งเสริมกิจกรรมในเขตชลประทาน ห้วยหวดแล้ว จำนวน ๕ แห่ง และจะจัดตั้งใหม่อีก จำนวน ๒ แห่ง

๒. ส่งเสริมสนับสนุนให้ราษฎรเพิ่มพื้นที่เพาะปลูกในฤดูแล้งให้มากขึ้น คาดว่าจะปลูกเต็มพื้นที่ประมาณ ๒,๕๐๐ ไร่ ได้ในปี ๒๕๕๔ รวมทั้งสนับสนุนให้มีการจัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เพื่อให้มีความเข้มแข็งในการต่อรองสินค้าทางการเกษตรและการตลาดที่ดีขึ้น

๓. บูรณาการและขับเคลื่อนเครือข่ายโครงการอ่างเก็บน้ำห้วยหวด ทั้งนี้ โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ บริเวณใกล้เคียง ได้แก่ โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำห้วยบางทรายตอนบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดมุกดาหาร โครงการพัฒนาลุ่มน้ำก่ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสกลนคร-จังหวัดนครพนม โครงการขยายผลเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ อำเภอลำดวน จังหวัดกาฬสินธุ์ และโครงการอ่างเก็บน้ำห้วยหวด เป็นแหล่งผลิตวัตถุดิบที่จะป้อนโรงงานหลวงอาหารสำเร็จรูปที่ ๓ อำเภอลำดวน จังหวัดสกลนคร โดยมีศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานฯ เป็นแหล่งสนับสนุนองค์ความรู้ด้านการเกษตรให้แก่ราษฎร ตลอดจนการดำเนินงานของโรงงานหลวงอาหารสำเร็จรูปที่ ๓ จะเป็นในลักษณะการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงและเกื้อกูลซึ่งกันและกัน

■ โครงการสถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

การดำเนินงานโครงการสถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงตามพระราชดำริเป็นแนวทางหนึ่งในอันที่จะช่วยแก้ไขปัญหาของราษฎรในการดำรงชีพ ซึ่งต้องบุกเบิกพื้นที่ป่าแห่งใหม่เพื่อทำไร่เลื่อนลอย มีข้อแตกต่างกับโครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริคือ การเน้นการปลูกพืชมากกว่างานด้านการปศุสัตว์เนื่องจากในบางพื้นที่ที่จัดตั้งสถานีหรือพื้นที่ที่ราษฎรได้อาศัยทำอยู่นั้นไม่เหมาะสม ปริมาณน้ำที่ใช้ไม่เพียงพอ รวมถึงราษฎรบางส่วนอาจมีความชำนาญด้านการปลูกพืชมากกว่า ดังนั้นจึงได้พระราชทานพระราชดำริในเรื่องของ

สถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงขึ้น โดยมีแนวทางเดียวกันกับฟาร์มตัวอย่างกล่าวคือ ให้ราษฎรเข้ามามีส่วนในกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานีเพื่อซึมซับความรู้และเกิดทักษะ ทั้งยังได้รับความรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสำหรับนำไปใช้ในพื้นที่ของตนเองได้อย่างเหมาะสม โดยมีสถานีที่ดำเนินการปัจจุบันรวม ๑๘ สถานี อาทิ สถานีสาธิตและถ่ายทอดการเกษตร ป่าไม้และสิ่งแวดล้อมบ้านแพกแคม จังหวัดเชียงใหม่ สถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงฯ บ้านปางขอน จังหวัดเชียงราย สถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงฯ ดอยแบแล จังหวัดเชียงใหม่ สถานีการเกษตรที่สูงฯ บ้านม่อนล้าน จังหวัดเชียงใหม่

ผลการดำเนินงานในภาพรวมและประโยชน์ที่ได้รับ

จากการดำเนินงานที่ผ่านมาของสถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงตามพระราชดำรินในพื้นที่ต่าง ๆ ของภาคเหนือเป็นระยะกว่า ๗ ปี จนถึงปัจจุบัน ยังผลให้ราษฎรในพื้นที่ทุรกันดาร ซึ่งส่วนใหญ่เป็นพี่น้องชาวไทยภูเขา จำนวน ๖ เผ่า ได้แก่ เผ่าลีซอ เผ่าม้ง เผ่ามูเซอ เผ่าอาข่า เผ่าลัวะ และเผ่ากะเหรี่ยง ได้มีความรู้ความเข้าใจที่ดีในการประกอบอาชีพด้านการเกษตรที่เหมาะสมในพื้นที่ของตน มีข้าวเพียงพอต่อการบริโภคและราษฎรยังมีรายได้ที่มั่นคงและต่อเนื่องตลอดปี ซึ่งเป็นรายได้จากการเข้าร่วมกิจกรรมกับสถานีและการผลิตในพื้นที่ของตนเอง ทำให้คุณภาพ

ชีวิตของราษฎรดีขึ้น โดยจะเห็นได้จากการที่ราษฎรได้ส่งบุตรหลานเข้าเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีเหมาะสมต่อการดำรงชีวิตในพื้นที่สูง ในด้านของทรัพยากรธรรมชาติที่เคยถูกทำลายในอดีตได้รับการพัฒนาขึ้นอย่างต่อเนื่อง จนเห็นผลชัดเจนเป็นรูปธรรม จากการที่ผืนป่าจำนวนกว่า ๒๐๐,๐๐๐ ไร่ ได้รับการดูแลและฟื้นฟูทำให้ปริมาณและคุณภาพน้ำในลำห้วย ซึ่งเป็นสายเลือดหลักหล่อเลี้ยงชีวิตของราษฎรได้รับการฟื้นฟูจนคืนสภาพที่เหมาะสมต่อการอุปโภคบริโภคและการเกษตร เช่น การปลูกพืชเมืองหนาว กระเทียม กาแฟ เป็นต้น สัตว์ป่าที่ไม่เคยพบหรือพบได้น้อยในพื้นที่ก็ได้กลับมาหากินในพื้นที่ เช่น ไก่ป่า นก ฯลฯ นอกจากนี้ชีวิตของราษฎรได้รับการพัฒนาจนดีขึ้นมาเป็นลำดับ เช่น การรู้หนังสือภาษาไทย การมีรายได้เสริมนอกภาคเกษตร เช่น งานหัตถกรรมเครื่องเงิน งานผ้าทอมือ ฯลฯ และปัญหายาเสพติดซึ่งเคยเป็นปัญหาที่สำคัญในพื้นที่ก็ได้รับการดูแลแก้ไขจนปัญหาความรุนแรงได้บรรเทาลง อีกทั้งราษฎรยังมีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่ในการเป็นแหล่งข่าวและร่วมกันสกัดกั้นยาเสพติดไม่ให้เข้ามาในชุมชนของตน จึงอาจกล่าวได้ว่า สถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงตามพระราชดำริที่กระจายอยู่ในทุกพื้นที่ของภาคเหนือเป็นแนวทางการพัฒนาและแก้ไขปัญหาแบบเบ็ดเสร็จ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม คือ การเกษตร และการประกอบอาชีพของราษฎร ตลอดจนแก้ไขปัญหามันคงของชาติ ทั้งเรื่องยาเสพติดและชนกลุ่มน้อยบนพื้นที่สูง

■ โครงการจัดตั้งหมู่บ้านยามชายแดน บ้านดอยผักกูด (บริเวณช่องทางบ้านปายสองแฉ่ง) ตำบลเวียงเหนือ อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

เมื่อวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๕๙ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงมีพระราชดำริ กับพลเอก นิพนธ์ ภารัญญินิตย์ ที่ปรึกษาโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ ให้หมู่บ้านปางคาม อำเภอปางมะผ้า และหมู่บ้านปายสองแฉ่ง อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นหมู่บ้านในโครงการจัดตั้งหมู่บ้านยามชายแดนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตราษฎรและเพื่อประโยชน์ด้านความมั่นคงของประเทศ

ผลการดำเนินงาน ปี ๒๕๕๒

โครงการจัดตั้งหมู่บ้านยามชายแดนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ บ้านดอยผักกูด มีเป้าหมายในการฟื้นฟูสภาพป่าเนื้อที่จำนวน ๓,๐๐๐ ไร่ และปรับปรุงระบบนิเวศต้นน้ำ เนื้อที่จำนวน ๒,๐๐๐ ไร่ ปีงบประมาณ ๒๕๕๒ ได้ดำเนินการปลูกฟื้นฟูสภาพป่า เนื้อที่จำนวน ๓๐๐ ไร่ ดำเนินการปลูกป่าทั่วไป จำนวน ๔๐๐ ไร่ ปลูกป่าไม้ใช้สอย จำนวน ๒๐๐ ไร่ ปลูกป่าแนวกันชน จำนวน ๑๐๐ ไร่ และปรับปรุงระบบนิเวศต้นน้ำ เนื้อที่จำนวน ๒๐๐ ไร่ รวมพื้นที่ดำเนินการ ตั้งแต่ปี ๒๕๕๐ จนถึงปัจจุบัน ได้ปลูกฟื้นฟูสภาพป่า ทั้งสิ้น ๒,๑๕๐ ไร่ และปรับปรุงระบบนิเวศต้นน้ำ ทั้งสิ้น ๔๐๐ ไร่

แปลงปลูกป่าทั่วไป
พื้นที่ ๔๐๐ ไร่

ผลสำเร็จในปัจจุบัน คงเหลือพื้นที่ดำเนินการปลูกฟื้นฟูสภาพป่า จำนวน ๘๕๐ ไร่ และปรับปรุงระบบนิเวศต้นน้ำ จำนวน ๑,๖๐๐ ไร่

แปลงปลูกป่าไม้ใช้สอย
พื้นที่ ๒๐๐ ไร่

แปลงปลูกข้าวแวกกันชน
พื้นที่ ๑๐๐ ไร่

ประโยชน์ที่ได้รับ

ทำให้พื้นที่ป่าเพิ่มขึ้นอีก และแปลงปลูกปรับปรุงระบบนิเวศต้นน้ำ
พื้นที่ ๒๐๐ ไร่ ทำให้สภาพป่ามีระบบนิเวศดีขึ้น หนาแน่นมากขึ้น ยึด
หน้าดินป้องกันดินสไลด์ เป็นแหล่งอาหารและที่อยู่อาศัยหลบภัยของ
สัตว์ป่า สามารถสืบพันธุ์ ขยายพันธุ์ได้มากขึ้น สร้างความสมดุลให้แก่
ธรรมชาติ ราษฎรในโครงการมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีรายได้จากการเป็น
คนงานปฏิบัติงานปลูกป่าและบำรุงป่า เฉลี่ยเดือนละ ๔,๐๐๐ - ๕,๐๐๐
บาทต่อคน

■ โครงการจัดหาน้ำให้ราษฎรบ้านธารโต บ้านธารโต หมู่ที่ ๑ ตำบลธารโต อำเภอธารโต จังหวัดยะลา

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ รับโครงการจัดหาน้ำให้ราษฎรบ้านธารโต ไว้เป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตามที่ นายบุญจะสัน หมุนนุ้ย นายกองค์การบริหารส่วนตำบลธารโต อำเภอธารโต จังหวัดยะลา ขอพระราชทานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อช่วยเหลือราษฎรตำบลธารโตและบริเวณใกล้เคียง ซึ่งประสบความเดือดร้อนจากการขาดแคลนน้ำสำหรับอุปโภคบริโภค (หนังสือสำนักพระราชเลขานุการ ที่ รล ๐๐๐๕.๕/๒๔๓๘๗ ลงวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๙)

ผลการดำเนินงานปี ๒๕๕๒

กรมชลประทานได้ดำเนินการก่อสร้างท่อระบายน้ำสี่เหลี่ยม ๑ ช่อง ขนาด ๒.๕๐ x ๒.๕๐ เมตร ขุดลอกสระเก็บน้ำ ขนาดความจุ ๔๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร เพื่อใช้เป็นแหล่งน้ำดิบเพื่อการผลิตน้ำประปา และปรับปรุงระบบสูบน้ำเดิมพร้อมทั้งก่อสร้างถังเก็บน้ำใสขนาดความจุ ๕๐๐ ลูกบาศก์เมตร ๑ แห่ง

ประโยชน์ที่ได้รับ

ราษฎรมีน้ำอุปโภคบริโภค และเป็นแหล่งน้ำต้นทุนสำหรับการผลิตน้ำประปาให้แก่ราษฎรบ้านธารโต หมู่ที่ ๑ ตำบลธารโต อำเภอธารโต จังหวัดยะลา ประมาณ ๒๖๗ ครัวเรือน ประชากรประมาณ ๑,๔๗๒ คน รวมทั้งหน่วยงานราชการต่าง ๆ อาทิ โรงพยาบาลธารโต จากการก่อสร้างท่อระบายน้ำขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๐.๐๘ เมตร ความยาว ๙๔๐.๐๐ เมตร ทำให้มีน้ำใช้ได้อย่างเพียงพอตลอดทั้งปี นอกจากนี้ ยังเป็นการสนับสนุนด้านความมั่นคงใน ๓ จังหวัดชายแดนใต้ ทำให้ราษฎรได้รับความสะดวกในเรื่องโครงสร้างพื้นฐานและมีทางเลือกในการประกอบอาชีพ ซึ่งจะส่งผลให้ราษฎรไม่ละทิ้งถิ่นฐานอันเนื่องมาจากผลกระทบจากสถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้อีกด้วย

■ โครงการพัฒนาและปรับปรุงโรงสีพิกุลทอง

หมู่ที่ ๑ บ้านปุย ตำบลเกาะสะท้อน อำเภอดากใบ จังหวัดนราธิวาส

เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๖๘ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระราชดำริให้จัดสร้างโรงสีข้าวบริเวณโครงการชลประทานมุโนะ เนื่องจากบริษัท SATAKE ได้น้อมเกล้าฯ ถวายโรงสีและเครื่องสีข้าวขนาดกำลังผลิต ๕๐๐ กิโลกรัมต่อชั่วโมง พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าจักรพันธ์เพ็ญศิริ ได้ประทานชื่อโรงสีนี้ว่า “โรงสีพิกุลทอง”

เมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๑ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมเยียนราษฎรพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ และติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานของโรงสีพิกุลทอง และได้มีพระราชดำริกับนายจรัสธาดา กรรณสูต ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ นายเฉลิมเกียรติ แสนวิเศษ เลขาธิการ กปร. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ความว่า

“ให้ปรับปรุงโรงสีข้าวพิกุลทองให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น และให้พิจารณาถึงจำนวนประชากรที่มาใช้ประโยชน์ อย่างน้อยควรมีขนาดเท่ากับโรงสีที่อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช และควรประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้ามาใช้ประโยชน์ ส่วนเครื่องเก่าให้อนุรักษ์ไว้ และปรับปรุงอาคารให้สวยเป็นพิพิธภัณฑ์ โดยให้สำนักงาน กปร. เร่งรัดดำเนินการให้แล้วเสร็จโดยเร็ว”

“ให้บุคลากรและกรรมการโรงสี ได้ศึกษาเรื่องการบริหารจัดการโรงสีข้าวตั้งแต่ต้น รวมทั้งการศึกษาด้านบัญชี และหลักสูตรอื่น ๆ ให้ครบวงจร”

ผลการดำเนินงานปี ๒๕๕๒

๑. ดำเนินการจัดสร้างโรงสีพร้อมจัดหาเครื่องสีข้าวและอุปกรณ์ใหม่มาทดแทน ประกอบด้วย

๑) จัดซื้อเครื่องสีข้าว ๕๐๐ กิโลกรัมข้าวเปลือกต่อชั่วโมง เครื่องอบลดความชื้น เชื้อเพลิงกลบ ขนาดถึงบรรจุ ๖ เกวียน เครื่องทำความสะอาดข้าวเปลือก เต้าเผากลบ เครื่องชั่งน้ำหนัก เครื่องเย็บกระสอบ เครื่องซิลแบบสูญญากาศ

๒) ก่อสร้างโรงสีข้าว ขนาด ๑๐ x ๑๕ เมตร ประกอบด้วย ตัวอาคาร งานปรับพื้นที่และระดับ ปรับปรุงระบบไฟฟ้า ๓ เฟส

๓) ก่อสร้างลานอเนกประสงค์ ขนาด ๑,๔๕๐ ตารางเมตร ในบริเวณพื้นที่เดิม

๒. การปรับปรุงโรงสีพิบูลทองเดิมให้เป็น “พิพิธภัณฑ์” ตาม

พระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สรุปลือ เนื้อหาในพิพิธภัณฑ์ให้นำเสนอเรื่องที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานแนวทางในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ ซึ่งมีจุดเริ่มต้น คือ ระบบน้ำเพื่อการทำนา การก่อสร้างประตูประบายน้ำ การปรับปรุงดิน และขอให้ สอนในเรื่องความรู้ทางวิชาการ เช่น ข้าวจังหวัดนราธิวาสมีความขึ้นสูง เมื่อนำมาสีเมล็ดข้าวจะหัก ต้องมีการวัดความชื้นและทำการลดความชื้นในเมล็ดข้าวก่อนที่จะนำไปสี รวมทั้งจัดแสดงพันธุ์ข้าวที่ชาวบ้านใช้ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึง ปัจจุบัน ตลอดจนวิถีชีวิตชาวนาในพื้นที่ และให้นำคนแก่ที่เล่าเรื่องได้มาให้ ข้อมูล ตั้งแต่สมัยที่มีประตูประบายน้ำใหม่ ๆ ตอนที่นายแสวง พูลสุข เป็นอธิบดีกรมชลประทาน

๓. การเพิ่มองค์ความรู้และการบริหารจัดการโรงสีข้าวแก่ผู้นำสหกรณ์ ผู้นำชุมชน และเยาวชนในพื้นที่ ได้แก่ การบริหารจัดการโรงสีจะดำเนินการในรูปแบบอย่างเต็มรูปแบบ โดยมีชุมชนเป็นคณะกรรมการ ด้วยการกำกับดูแลของสำนักงานสหกรณ์จังหวัดนราธิวาส ซึ่งในระยะแรกจะนำคณะกรรมการไปศึกษาเรียนรู้การบริหารจัดการโรงสี (แบบครบวงจร) ที่โรงสีข้าวปากพอง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวนประมาณ ๔๕ คน จำนวน ๒ รุ่น รุ่นละ ๗ วัน จัดอบรมสร้างความรู้แก่เยาวชน ผู้นำชุมชน และราษฎรทั่วไปในเขตตำบลเกาะสะท้อนและตำบลพร่อนรวม ๗ ชุมชน จำนวนประมาณ ๓๐๐ คน โดยจัดลานอเนกประสงค์

ขนาด ๑,๔๕๐ ตร.เมตร (๔๐ x ๓๖ ม.) พร้อมทั้งก่อสร้างรั้วคอนกรีตล้อมรอบ สำหรับใช้เป็นตลาดนัดชุมชน ลานตากข้าว ลานกีฬา และลานกิจกรรม

ประโยชน์ที่ได้รับ

๑. ราษฎรในพื้นที่สามารถสีข้าวได้ในราคาที่ถูกลง ช่วยในการลดต้นทุนการผลิตข้าว อีกทั้งยังใช้พื้นที่ภายในบริเวณโรงสีข้าวทำกิจกรรมร่วมกันภายในชุมชน

๒. โรงเรียน เกษตรกร เยาวชน และผู้ที่สนใจสามารถเข้ามาศึกษาถึงวิธีการทำนาของภาคใต้และยังเป็นแหล่งศึกษาหาความรู้แบบครบวงจร

❖ การติดตามประเมินผลการดำเนินงาน โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

- การตรวจเยี่ยมและติดตามผลการดำเนินงานโครงการ
ขององคมนตรี
- การติดตามผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาลุ่มน้ำก่ำ
จังหวัดสกลนคร-จังหวัดนครพนม
- การประเมินผลงานขยายผลศูนย์ศึกษาการพัฒนา
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

❖ การติดตามประเมินผลการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

■ การตรวจเยี่ยมและติดตามผลการดำเนินงานโครงการของ ฯพณฯ นายอำพล เสนาณรงค์ องคมนตรี

ฯพณฯ นายอำพล เสนาณรงค์ องคมนตรี พร้อมด้วยเลขาธิการ กปร. และคณะ ได้เดินทางตรวจเยี่ยมการดำเนินงานศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัด

ฉะเชิงเทรา เมื่อวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๕๒ โดยได้มอบนโยบายแนวทางการดำเนินงาน สรุปได้ดังนี้

- การบริหารศูนย์ศึกษา เป็นอำนาจของคณะกรรมการบริหาร ซึ่งมอบหมายให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ดูแลศูนย์แต่ละแห่ง โดยนโยบายการดำเนินงานจะเป็นไปตามพระราชกระแสหรือพระราชดำริ

- การชาติต้องเน้นแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง และต้องมีแปลงทฤษฎีใหม่ที่แสดงถึงแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งมีการชาติด้านดิน น้ำ ป่าไม้ และการฝึกอาชีพ เป็นสำคัญ

- “ที่สำคัญคือการทำงานร่วมกันอย่าง ‘บูรณาการ’”
- เนื่องจากศูนย์เป็นพื้นที่เกษตรน้ำฝน ดังนั้น ควรส่งเสริมให้เกษตรกรใช้น้ำอย่างประหยัด และเกิดประโยชน์สูงสุด
- ศูนย์ต้องนำสิ่งที่ดีและใช้ได้จริงมาต่อยอด การรับ “ของใหม่” ต้องพิจารณาทบทวนให้ดี
- สบุดำพัฒนามานานกว่า ๓๐ ปี ยังไม่มีความคืบหน้า น่าจะต้องพิจารณาถึงสาเหตุที่แท้จริง ดังนั้น อาจต้องเบาลงและให้นักวิชาการดูแลในเรื่องการปรับปรุงพันธุ์ให้เหมาะสมจริง ๆ
- พิจารณาการผลิตเอทานอลจากอ้อยหรือมันสำปะหลัง ฯลฯ
- เรื่องโรงสีควรรหาเครื่องที่เหมาะสมที่เกษตรกรสามารถนำไปใช้/ซื้อเองได้

■ การตรวจเยี่ยมและติดตามผลการดำเนินงานโครงการของ ฯพณฯ นายพลการ สุวรรณรัฐ องคมนตรี และ ฯพณฯ นายสวัสดิ์ วัฒนายากร องคมนตรี

เมื่อวันที่ ๑๑ - ๑๒ มิถุนายน ๒๕๕๒ ฯพณฯ นายพลการ สุวรรณรัฐ องคมนตรี และ ฯพณฯ นายสวัสดิ์ วัฒนายากร องคมนตรี และคณะ ได้เดินทางไปตรวจเยี่ยมและติดตามผลการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี และจังหวัดราชบุรี ได้แก่ โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนบ้านบางกลอย-บ้านโป่งลึกอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลห้วยแม่เพรียง อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี และโครงการฟาร์มตัวอย่างบ้านป่อหวีอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลตะนาวศรี อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี ซึ่งมีผู้แทนหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งจากส่วนกลางและเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องร่วมติดตามผลการดำเนินงาน อาทิ สำนักงานพระราชวัง สำนักราชเลขาธิการ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช กรมป่าไม้ กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำ จังหวัดเพชรบุรี และจังหวัดราชบุรี เป็นต้น สรุปนโยบายแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนบ้านบางกลอย-บ้านโป่งลึกอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลห้วยแม่เพรียง อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี

๑. การแก้ไขปัญหาบุกรุกพื้นที่ป่าแก่งกระจานและป่ากุยบุรี ในส่วนที่กองทัพบกขอใช้ประโยชน์ ควรจะได้มีการผนวกพื้นที่ดังกล่าวให้เป็นผืนป่าเดียวกัน เพื่อให้มีเจ้าหน้าที่ประจำดูแลและมีเจ้าภาพรับผิดชอบที่ชัดเจน โดยให้สำนักงาน กปร. ประสานงานกับกองทัพบก กรมธนารักษ์ และกรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช

เพื่อดำเนินการร่วมกัน อันจะเป็นผลดีต่อการดำรงอยู่ของทรัพยากรชีวภาพต่าง ๆ ที่มีอยู่อย่างสมบูรณ์ โดยจัดการแนวเชื่อมต่อพื้นที่ป่าอุทยานแห่งชาติแก่งกระจานกับอุทยานแห่งชาติป่ากุยบุรี (Corridor Management) เป็นผืนป่าเดียวกันในรูปแบบของพื้นที่คุ้มครอง

๒. ให้กรมชลประทานพิจารณาจัดหาน้ำช่วยเหลือราษฎรในพื้นที่โครงการ

๓. ให้หาวิธีแก้ไขปัญหาน้ำท่วมที่มากินข้าวในอาคารธนาคารข้าว

๔. ควรสอนให้ราษฎรเรียนรู้การนับเลข ๑ - ๑๐๐ ให้ได้ เพราะเป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ทั้งวัยเด็กและผู้ใหญ่ ก่อนการเรียนหนังสือ ซึ่งต้องใช้เวลามากกว่า และราษฎรวัยผู้ใหญ่ไม่ค่อยให้ความสนใจ

โครงการฟาร์มตัวอย่างบ้านบ่อหวีอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลตะนาวศรี อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี

๑. ฟาร์มตัวอย่างบ้านบ่อหวี ควรจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย และแหล่งที่มาของเงินทุน เพื่อจะได้ทราบสถานะทางการเงินของฟาร์ม

๒. ให้ชลประทานราชบุรี สนับสนุนและพัฒนาด่านแหล่งน้ำให้กับฟาร์มตัวอย่างบ้านบ่อหวี เพื่อเป็นแหล่งน้ำสำรองไว้ใช้ในช่วงฤดูแล้ง

■ การติดตามผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาลุ่มน้ำก่ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสกลนคร-จังหวัดนครพนม

การติดตามผลโครงการพัฒนาลุ่มน้ำก่ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นความร่วมมือระหว่างกลุ่มติดตามประเมินผล (กตผ.) และกลุ่มประสานงานโครงการพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (กปอ.) โดยเป็นการติดตามผลการดำเนินงานเจาะลึกถึงสภาพปัญหา อุปสรรค และให้ข้อเสนอแนะเป็นแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานสนองพระราชดำริ ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

เมื่อวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๓๕ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานพระราชดำริสรุปความว่า ให้พิจารณาวางโครงการพัฒนาลุ่มน้ำก่ำ จังหวัดสกลนคร-จังหวัดนครพนม เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของราษฎรบริเวณสองฝั่งของลำน้ำก่ำที่มีจะประสบปัญหาน้ำท่วมพื้นที่ทำการเกษตรในช่วงฤดูฝน และขาดแคลนน้ำใช้สำหรับทำการเกษตรในช่วงฤดูแล้ง

ต่อมาวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๔๒ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานพระราชดำริเพิ่มเติมสรุปความว่า ให้พิจารณาดำเนินการก่อสร้างประตูระบายน้ำเล็ก ๆ โดยลดขนาดความสูงของประตูระบายน้ำลงมา แล้วเจรจากับราษฎรที่ครอบครองพื้นที่ที่ถูกน้ำท่วม และให้กักเก็บน้ำในร่องน้ำแล้วให้ราษฎรสูบน้ำไปใช้เอง

วัตถุประสงค์ของการติดตามผล

เพื่อติดตามผลการดำเนินงานพัฒนาในพื้นที่โครงการพัฒนาลุ่มน้ำก่ำ ซึ่งประกอบด้วย หนองบึงขนาดใหญ่ การก่อสร้างประตูระบายน้ำ สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า และระบบคลองส่งน้ำ ตลอดจนแนวทางการบริหารการจัดการน้ำของกลุ่มผู้ใช้น้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำก่ำ

ผลการศึกษา

๑. การดำเนินงานโครงการพัฒนาลุ่มน้ำก่ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

๑.๑ ดำเนินการปรับปรุงหนองบึงแล้วเสร็จ ๑๓ แห่ง (จากเป้าหมาย ๑๕ แห่ง) เก็บกักน้ำได้ ๑๑,๖๓๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร ซึ่งจะใช้เป็นแก้มลิงสำหรับเก็บกักน้ำจากลำน้ำก่ำที่มีปริมาณมากในช่วงฤดูฝนเพื่อสำรองไว้ใช้ในฤดูแล้ง

๑.๒ ก่อสร้างประตูระบายน้ำแล้วเสร็จ ๕ แห่ง ได้แก่ ปตร.บ้านหนองบึง ปตร.บ้านนาขาม ปตร.บ้านนาคู ปตร.บ้านดับเต่า ปตร.บ้านนาบัว และอยู่ระหว่างดำเนินการก่อสร้าง ๒ แห่ง ได้แก่ ปตร.ห้วยแคน และปตร.น้ำก่ำตอนล่าง

๑.๓ ก่อสร้างสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมคลองส่งน้ำแล้วเสร็จ ๒๔ แห่ง จำแนกเป็น สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าจากลำน้ำก่ำ ๒๐ แห่ง สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าจากลำน้ำบัง ๔ แห่ง

๒. การดำเนินงานสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า และระบบคลองส่งน้ำ

๒.๑ เครื่องสูบน้ำด้วยไฟฟ้า เครื่องสูบน้ำด้วยไฟฟ้ามีขนาดแรงม้าแตกต่างกันขึ้นอยู่กับพื้นที่ส่งน้ำ โดยเฉลี่ยหนึ่งหมู่บ้านจะมีเครื่องสูบน้ำ จำนวน ๑ เครื่อง ปัจจุบันเครื่องสูบน้ำส่วนใหญ่อยู่ในสภาพใช้งานได้

๒.๒ แพที่ตั้งเครื่องสูบน้ำ เป็นแปะที่ทำจากวัสดุที่เป็นเหล็ก มีท่อนลอยน้ำอยู่ด้านล่างเพื่อการทรงตัวของแปะ พร้อมกับมีลวดสลิงในการยึดแปะให้อยู่กับที่ ปัจจุบันพบสภาพแปะเป็นสนิม บางจุดเป็นรอยแตก ส่วนใหญ่ยังไม่ได้รับการซ่อมแซมหรือเปลี่ยนแปะใหม่

๒.๓ ท่อส่งน้ำ ท่อส่งน้ำเชื่อมต่อกับเครื่องสูบน้ำ โดยทั่วไปมีความยาวเฉลี่ย ๕๐๐ - ๗๐๐ เมตร ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในสภาพใช้งานได้ แม้บางสถานีจะมีปัญหาท่อส่งน้ำรั่วซึมบ้าง

๒.๔ ตัวควบคุมระบบไฟฟ้า พนักงานประจำสถานีเป็นผู้รับผิดชอบดูแลตัวควบคุมการเปิด-ปิดเครื่องสูบน้ำ พร้อมระบบมิเตอร์ ปัจจุบันอยู่ในสภาพเก่าแต่ยังใช้งานได้ ทั้งนี้ หากตัวควบคุมระบบไฟฟ้าใช้งานไม่ได้ พนักงานประจำสถานีสูบน้ำจะแจ้งเรื่องไปยัง อบต. เพื่อให้เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์สูบน้ำด้วยพลังงานไฟฟ้า จังหวัดนครพนม เข้ามาดำเนินการแก้ไข เนื่องจากตัวควบคุมระบบไฟฟ้ามีการทำงานที่ซับซ้อน

๒.๕ ระบบคลองดาดคอนกรีต คลองดาดคอนกรีตมีความยาวเฉลี่ย ๒,๐๐๐ - ๓,๐๐๐ เมตร รับน้ำจากบ่อพักน้ำ เพื่อส่งต่อไปยังพื้นที่การเกษตรผ่านท่อส่งน้ำเข้านา ซึ่งภาษาที่เกษตรกรในพื้นที่เรียกคือ “หัวหมู” โดยจะตั้งกระจายอยู่หลายจุดตามแนวคลองส่งน้ำและพื้นที่รับประโยชน์ เมื่อเกษตรกรต้องการใช้น้ำจะทำการเปิดท่อส่งน้ำเข้านา หรือ “หัวหมู” ให้น้ำเข้าแปลงนา สำหรับสภาพของระบบคลองดาดคอนกรีตในปัจจุบันพบว่าส่วนใหญ่ชำรุด บานกั้นน้ำแตก มีวัชพืชขึ้นปกคลุมบริเวณแนวคลองส่งน้ำ และคลองส่งน้ำเกิดการทรุดตัวในบางช่วง ซึ่งส่งผลให้ประสิทธิภาพในการส่งน้ำลดลง

๒.๖ ประตูน้ำ มีลักษณะเป็นหัวจ่ายน้ำ ๒ หัว ด้านซ้าย-ขวา มีขนาดหน้ากว้าง ๒ - ๔ นิ้ว ขึ้นอยู่กับพื้นที่รับประโยชน์ ด้านบนมีวาล์วหมุนสำหรับควบคุมการเปิด-ปิด เป็นจุดจ่ายน้ำที่ตั้งขึ้นเพื่อส่งน้ำให้กับพื้นที่การเกษตรที่อยู่ห่างจากแนวคลองตาดคอนกรีต โดยพบประตูน้ำจำนวน ๓ - ๔ จุดต่อหมู่บ้าน ซึ่งประตูน้ำจะรับน้ำจากระบบท่อส่งน้ำและปล่อยน้ำเข้าพื้นที่การเกษตรโดยตรง ทั้งนี้ ผลจากการติดตามพบว่าประตูน้ำมีปัญหาชำรุด ใช้การไม่ได้ วาล์วหมุนสำหรับควบคุมการเปิด-ปิดหาย ทำให้ใช้การได้ไม่เต็มประสิทธิภาพหรือใช้การไม่ได้เลย

๓. การบริหารจัดการกลุ่มผู้ใช้น้ำ การบริหารจัดการกลุ่มผู้ใช้น้ำในเขตพื้นที่โครงการมี ๒ แบบ คือกลุ่มผู้ใช้น้ำแบบดั้งเดิมที่มีการจัดตั้งกลุ่มพร้อมให้การสนับสนุนเงินกองทุนประจำกลุ่มเมื่อครั้งติดตั้งสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าครั้งแรก โดยกรมพัฒนาและส่งเสริมพลังงาน (พพ. เดิม) ร่วมกับกรมส่งเสริมสหกรณ์ และกลุ่มผู้ใช้น้ำที่ได้รับการฟื้นฟูจากกรมชลประทาน ซึ่งมีการจัดทำแผนการดำเนินการฟื้นฟูกลุ่มผู้ใช้น้ำ ตั้งแต่ ปี ๒๕๕๑ เป็นต้นมา โดยใช้กระบวนการส่งเจ้าหน้าที่ภาคสนามเข้าไปสำรวจกลุ่มผู้ใช้น้ำเดิมและสำรวจการใช้ประโยชน์ พร้อมกับทำกิจกรรมมวลชลกับสมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำเดิม โดยปัจจุบันได้ดำเนินการฟื้นฟูกลุ่มแล้ว ๘ กลุ่ม แบ่งเป็นกลุ่มบริหาร ผู้ใช้น้ำ จำนวน ๓ กลุ่ม และกลุ่มพื้นฐาน จำนวน ๕ กลุ่ม

๔. ปัญหา/อุปสรรค

๔.๑ ด้านกายภาพ

๑. เครื่องสูบน้ำด้วยไฟฟ้ามีสภาพเก่า พบปัญหาชำรุดบ่อย

๒. ท่อส่งน้ำมีการรั่วซึม ส่งผลให้แรงดันน้ำลดลง ไม่สามารถส่งน้ำได้เต็มประสิทธิภาพ

๓. แพที่ติดตั้งเครื่องสูบน้ำเก่าและเป็นสนิม ในฤดูน้ำหลากความเสียหายของน้ำอาจส่งผลต่อแพ และทำให้เครื่องสูบน้ำเสียหายได้

๔. ระบบส่งน้ำที่เป็นคลองตาดคอนกรีตชำรุด บานระบายน้ำแตก พบปัญหาดินทรุดตัวส่งผลให้การส่งน้ำไม่ได้ผลเท่าที่ควร

๕. ท่อส่งน้ำเข้านาและประตูน้ำในสวนของหัวหมุนวาล์ว เพื่อเปิด-ปิด ถูกถอดออกไปขาย เนื่องจากเป็นวัสดุที่ทำจากแผ่นเหล็ก

๔.๒ ด้านการบริหารจัดการ

๑. กลุ่มผู้ใช้น้ำดั้งเดิมต้องการให้ดำเนินการฟื้นฟูกลุ่มขึ้นมาใหม่ เพื่อให้การจัดสรรน้ำเป็นระบบ เนื่องจากปัจจุบันมีพื้นที่รับประโยชน์เพิ่มขึ้นจำนวนมาก

๒. กลุ่มผู้ใช้น้ำขาดเงินทุนสนับสนุนให้การดำเนินงานของกลุ่มมีความเข้มแข็ง
๓. ประสบปัญหาการลักขโมยน้ำในบางพื้นที่
๔. สมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำบางพื้นที่ต้องการให้ปรับลดอัตราค่าสูบน้ำ เนื่องจากประสบปัญหาค่าสูบน้ำแพง
๕. พนักงานประจำสถานีสูบน้ำรุ่นใหม่ขาดความรู้เรื่องการดูแลรักษาอุปกรณ์ของสถานีสูบน้ำในเบื้องต้น เนื่องจากได้รับตำแหน่งสืบทอดมาจากบิดา

๕. ข้อเสนอแนะ

๕.๑ ด้านกายภาพ

๑. เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น อบต. และศูนย์สูบน้ำด้วยพลังงานไฟฟ้า จังหวัดนครพนม ควรเข้ามาตรวจสอบประสิทธิภาพการทำงานของเครื่องสูบน้ำ ดูแลควบคุมระบบไฟฟ้าเป็นระยะ ๆ เพื่อตรวจสอบอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้สามารถทำงานได้อย่างต่อเนื่อง
๒. ควรขยายพื้นที่ส่งน้ำเพิ่มเติม ทั้งคลองตาดาคอนกรีต/คลองไส้ไก่ และประตูน้ำ เพื่อให้ครอบคลุมพื้นที่ทำการเกษตรมากขึ้น
๓. ควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าดำเนินการซ่อมแซมระบบส่งน้ำที่ชำรุดเสียหาย ให้ใช้งานได้ตามปกติ

๕.๒ ด้านการบริหารจัดการ

๑. กลุ่มผู้ใช้น้ำดั้งเดิมควรได้รับการฟื้นฟูขึ้นใหม่ในระยะต่อไป เพื่อให้การบริหารจัดการการใช้น้ำเป็นระบบ และช่วยลดปัญหาความขัดแย้งจากการใช้น้ำ คือ กลุ่มผู้ใช้น้ำของสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านหนองแคน-ยอดขาด สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านสามแยก สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านคำพิ์ สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านก้านเหลือง สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านฝั่งแดง ซึ่งการดำเนินงานของกลุ่มจะเข้มแข็งได้ต้องอาศัยองค์ประกอบ ๓ ประการ คือ
 - การเป็นองค์กร ซึ่งจะอยู่ในลักษณะหนึ่งลักษณะใดก็ได้ เช่น เป็นกลุ่มพื้นฐานกลุ่มบริหารผู้ใช้น้ำ หรือสหกรณ์ผู้ใช้น้ำ
 - การรวบรวมสมาชิกกลุ่มที่ต้องการใช้ประโยชน์จากน้ำ
 - การดำเนินกิจกรรมของกลุ่มอย่างต่อเนื่อง
๒. สมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำควรได้รับการส่งเสริมให้ศึกษาดูงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการ กลุ่มผู้ใช้น้ำที่ประสบผลสำเร็จ เพื่อเป็นแบบอย่างในการบริหารจัดการกลุ่มต่อไป
๓. ควรให้เกษตรกรในพื้นที่ได้อบรมความรู้ด้านการประกอบอาชีพเพิ่มเติม เนื่องจากปัจจุบันได้ใช้น้ำในช่วงฤดูแล้ง ทำให้สามารถเพาะปลูกพืชได้หลากหลายชนิดยิ่งขึ้น เกษตรกรจึงต้องการความรู้เรื่องการผลิตที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ เพื่อนำมาปรับใช้ในการทำเกษตร
๔. พนักงานประจำสถานีสูบน้ำทุกคนควรได้รับการถ่ายทอดความรู้เรื่องการดูแลรักษาอุปกรณ์ในเบื้องต้นอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความเข้าใจระบบการทำงานของสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าและสามารถซ่อมบำรุงอุปกรณ์ที่ชำรุดเสียหายอย่างง่าย ๆ ได้

■ การประเมินผลงานขยายผลศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

การประเมินผลการดำเนินงานขยายผลของศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ทั้ง ๖ ศูนย์ มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษาความสอดคล้องการดำเนินงานขยายผลให้เป็นไปตามแนวพระราชดำริและผลการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ทั้งผลกระทบ ปัญหา อุปสรรค ซึ่งเป็นข้อจำกัดในการดำเนินงาน รวมถึงแนวทางการบริหารจัดการในการปรับปรุงงานอย่างเป็นระบบเชิงวิชาการ

การประเมินผลครั้งนี้ เป็นการดำเนินการศึกษาทางวิชาการแบบบูรณาการความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ที่อยู่ในพื้นที่ตั้งศูนย์ศึกษา อาทิ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตเพชรบุรี เป็นต้น มาเป็นผู้ศึกษาทำการประเมินผล สรุปผลการประเมินได้ ดังนี้

ด้านการขยายผล

การดำเนินงานขยายผลในภาพรวม ศูนย์ศึกษา ๖ ศูนย์ มีความสอดคล้อง เป็นไปตามแนวพระราชดำริ ทั้งการกำหนดวัตถุประสงค์ ขอบเขต เวลา แผนงาน งบประมาณ โดยเฉพาะการดำเนินกิจกรรมขยายผล ส่วนใหญ่ประชากรกลุ่มเป้าหมายซึ่งส่วนมากเป็นผู้ประกอบอาชีพเกษตรกร มีความพึงพอใจในระดับมาก ได้แก่ การดูงานแปลงสาธิต การฝึกอบรม ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ แจกจ่ายเอกสารเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ตลอดจนการที่ศูนย์ศึกษาส่งเจ้าหน้าที่ไปให้ความรู้แก่เกษตรกรในพื้นที่ ซึ่งเป็นแนวทางการขยายผลที่เกษตรกรพึงพอใจมากที่สุด

ด้านผลกระทบ

ความเปลี่ยนแปลงจากการดำเนินงานขยายผลไปสู่การปฏิบัติ พบว่า การดำเนินงานส่งผลให้ประชากรกลุ่มเป้าหมายจากทั้ง ๖ ศูนย์ เกิดความเพิ่มพูนความรู้ การส่งเสริมให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีอาชีพเพิ่มขึ้น ส่งผลให้มีรายได้เพิ่มขึ้น สามารถพึ่งตนเองโดยนำองค์ความรู้จากการอบรมไปปฏิบัติและน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตเป็นอย่างดี อย่างไรก็ตาม ในการดำเนินงานขยายผล ยังมีข้อจำกัดบางประการ เช่น การคัดเลือกกลุ่มประชาชนเข้ารับการอบรม ยังไม่เกิดการกระจายกลุ่มเป้าหมายอย่างทั่วถึงเท่าที่ควร รวมทั้งปัญหาในเรื่องเวลาของผู้เข้ารับการอบรมบางครั้งไม่ตรงกับแผนการฝึกอบรมของศูนย์ศึกษา ทำให้ไม่สามารถเข้ารับการอบรมได้ ปัญหาการขาดเงินทุนและแรงงาน ตลอดจนการไม่มีตลาดรองรับผลผลิตของเกษตรกรผู้เข้ารับการอบรม ทำให้ไม่สามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมไปใช้ประโยชน์ได้เท่าที่ควร

ด้านบริหารจัดการ

ทุกศูนย์ศึกษา มีการจัดการอย่างเป็นระบบ มีแผนงาน/กิจกรรม กรอบในการดำเนินงาน ชัดเจน อย่างไรก็ตาม ยังมีข้อจำกัดซึ่งเป็นอุปสรรคในการดำเนินงานบางประการ เช่น ปัญหาความจำกัดของจำนวนบุคลากรด้านการขยายผล การประสานงานระหว่างหน่วยงานบางครั้งล่าช้า ไม่ทันต่อความต้องการของชาวบ้านในพื้นที่ รวมถึงสถานการณ์ความรุนแรงในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ส่งผลต่อการพัฒนาต่อยอดแก่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ

ข้อเสนอแนะ

ผลจากการประเมินผลการดำเนินงานขยายผลของศูนย์ศึกษา ทั้งด้านการบริหารจัดการ ปัญหา อุปสรรค และข้อจำกัด จะเห็นได้ว่าการพัฒนางานขยายผลของศูนย์ให้มีศักยภาพ และผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินงานได้ โดยควรให้ความสำคัญกับเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

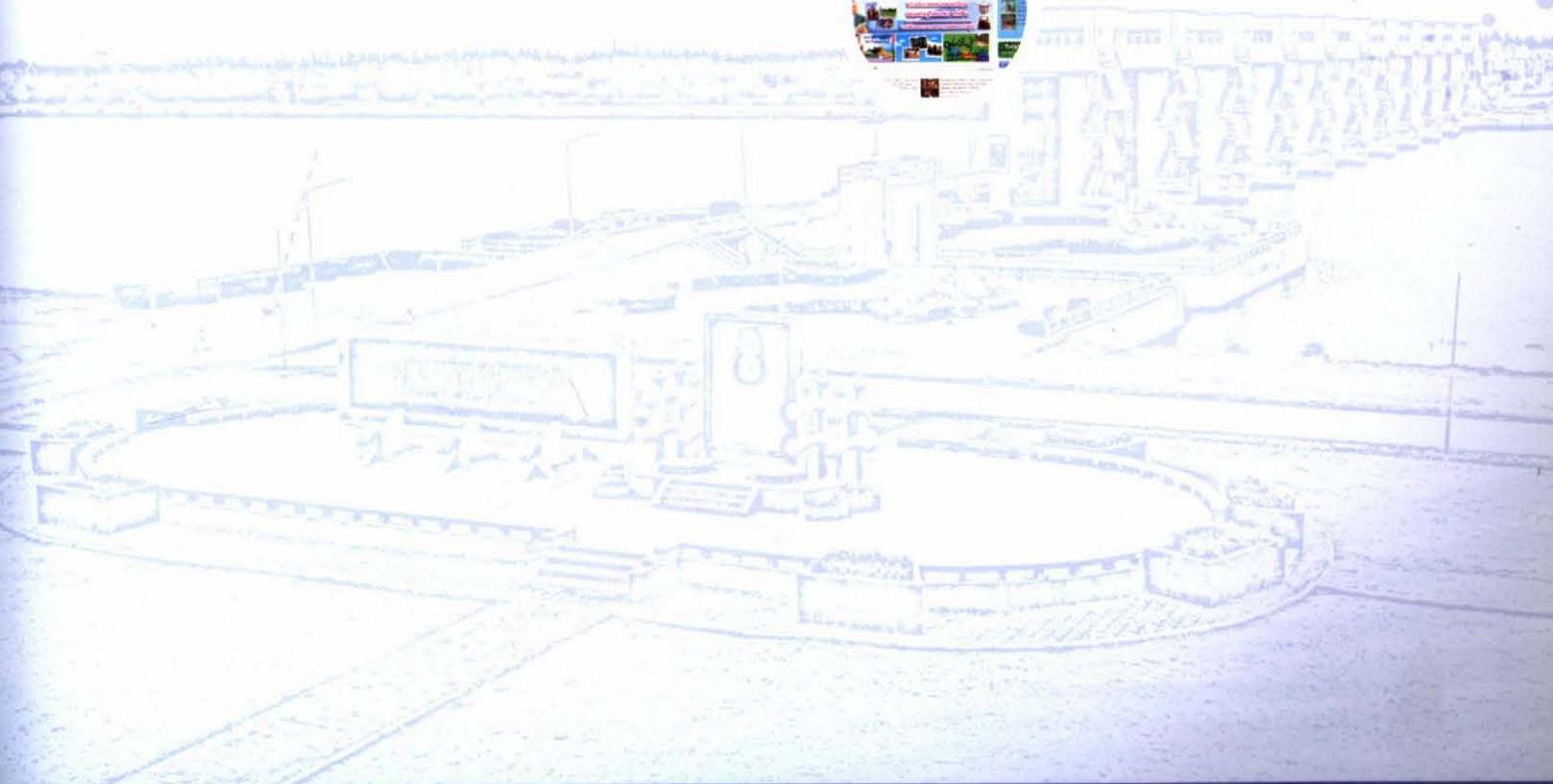
๑. ควรมีการประชุมร่วมกันระหว่างศูนย์ศึกษากับราษฎรที่อยู่ในพื้นที่รอบศูนย์ให้มากขึ้น เพื่อรับทราบข้อคิดเห็นและความต้องการจากงานขยายผลของศูนย์ศึกษา
๒. การดำเนินงานขยายผลควรใช้สื่อที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายเพิ่มเติม จากที่จัดฝึกอบรม ดูงาน ที่ดำเนินการอยู่แล้วในปัจจุบัน เช่น วารสารวิชาการ แผ่นพับ โปสเตอร์ เสียงตามสาย ฯลฯ เป็นการกระจายกลุ่มเป้าหมายให้ทั่วถึงมากขึ้น
๓. การดำเนินงานขยายผลของศูนย์ศึกษาต้องพิจารณา ถึงความพร้อมของกลุ่มเป้าหมาย โดยเน้นเทคโนโลยีที่เรียบง่าย ไม่ยุ่งยาก ชับซ้อน และสอดคล้องกับเงินทุน และแรงงานของเกษตรกรกลุ่มเป้าหมาย
๔. การดำเนินงานขยายผลให้กลุ่มเป้าหมาย ควรคำนึงถึงความต้องการของตลาดที่รองรับผลผลิตด้วย
๕. ควรวางแผนปฏิบัติงานในการขยายผลของแต่ละหน่วยงานในศูนย์ศึกษา ในเชิงบูรณาการ และให้สอดคล้องกับเวลาว่างของกลุ่มเป้าหมาย
๖. ควรสนับสนุนจัดสรรงบประมาณด้านงานขยายผลอย่างจริงจัง และให้มีความอิสระในการบริหารจัดการ เพื่อเป็นแรงจูงใจให้นักวิชาการหันมาทำการศึกษา วิจัย และทดลองเพื่อประโยชน์ในการขยายผลสู่ราษฎรอย่างแท้จริง

❖ งานฎีกา

❖ การเผยแพร่การดำเนินงานโครงการอันเนื่อง
มาจากพระราชดำริ

- การติดตามความก้าวหน้าโครงการประกวดผลงาน
ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ครั้งที่ ๒
- การดำเนินงานด้านประชาสัมพันธ์
- การดำเนินงานด้านวิเทศสัมพันธ์

❖ งานฎีกา

“ฎีกา” หมายถึง คำร้องทุกข์ที่ราษฎรทูลเกล้าฯ ถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งเป็นลักษณะฎีกาที่ทูลเกล้าฯ ผ่านสำนักพระราชเลขาธิการหรือการทูลเกล้าฯ ถวายเมื่อเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมเยียนราษฎรในภูมิภาค เพื่อขอพระราชทานความช่วยเหลือในเรื่องต่าง ๆ โดยสำนักพระราชเลขาธิการรับเรื่องร้องทุกข์ของราษฎรเพื่อนำขึ้น ทูลเกล้าฯ ถวายต่อไป

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานพระมหากรุณาในการให้ความช่วยเหลือเพื่อบำบัดทุกข์บำรุงสุขแก่ราษฎรที่เดือดร้อน ที่ได้ทูลเกล้าฯ ถวายฎีกาจนเกิดเป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริหลายโครงการนับตั้งแต่ทรงครองสิริราชสมบัติเป็นต้นมา

ในปี ๒๕๕๑ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เชิญพระราชกระแสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ได้พระราชทานพระมหากรุณาทรงรับไว้เป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และได้พระราชทานแนวพระราชดำริในการดำเนินงานเรื่องฎีกา สรุปได้ดังนี้

๑. ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่มาจากฎีกา

(๑) โครงการขนาดใหญ่มีงบประมาณในการดำเนินงานสูง มอบหมายให้สำนักงาน กปร. รับดำเนินการ

(๒) โครงการขนาดเล็ก และเป็นโครงการที่มีกิจกรรมดำเนินงานครบวงจร มีความจำเป็นเร่งด่วน และใช้งบประมาณไม่สูงมาก มอบหมายให้มูลนิธิชัยพัฒนารับดำเนินการ

(๓) โครงการที่สามารถใช้งบปกติของส่วนราชการดำเนินการได้ให้ประสานแจ้งส่วนราชการที่เกี่ยวข้องรับดำเนินการ

๒. การทำโครงการแก้ปัญหาของผู้ร้องฎีกา ควรพิจารณาประโยชน์ที่เกิดจากโครงการว่าต้องสร้างประโยชน์ให้เกิดขึ้นกับชุมชน หมู่บ้านในส่วนรวมมากกว่าแก้ปัญหาเฉพาะผู้ร้อง

๓. ทรงให้ความสำคัญกับการประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจกับผู้ร้อง ชุมชน ในระหว่างดำเนินการโครงการ โดยควรประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจให้เห็นถึงพระมหากรุณาธิคุณที่พระราชทานความช่วยเหลือแก่ราษฎรที่เดือดร้อน ทั้งนี้ สามารถใช้สื่อประเภทต่าง ๆ เช่น วิทยุของส่วนราชการในพื้นที่ เช่น วิทยุทหาร สถาบันการศึกษา หรือทางเว็บไซต์ต่าง ๆ

การดำเนินงานด้านฎีกาของสำนักงาน กปร. ได้ปรับปรุงกระบวนการทำงานให้รวดเร็ว โดยกำหนดกรอบระยะเวลาในการปฏิบัติงานโดยให้สรุปเรื่องเสนอสำนักพระราชเลขาธิการภายในไม่เกิน ๑ ปี นับแต่วันที่ได้รับหนังสือจากสำนักพระราชเลขาธิการ

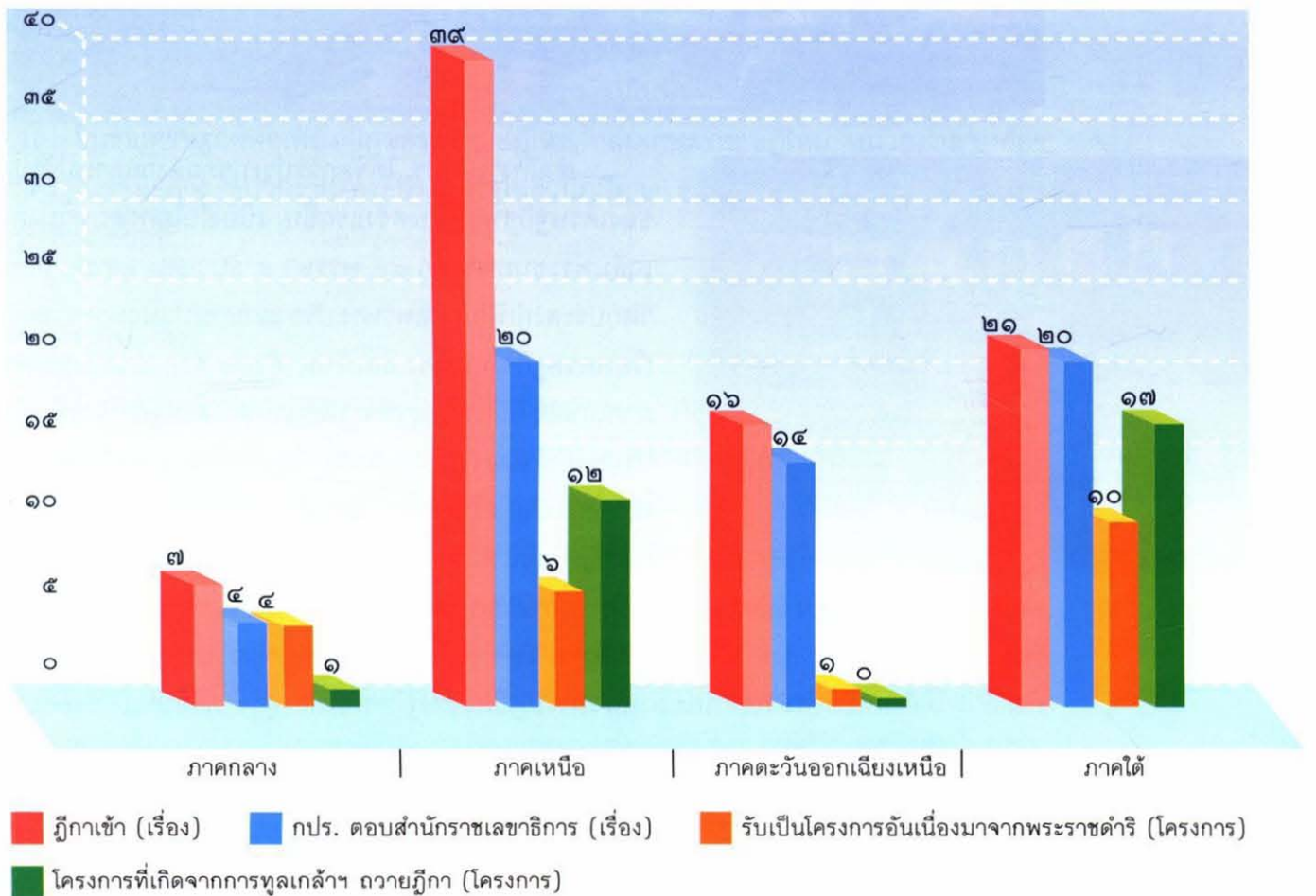
ในรอบปี ๒๕๕๒ มีการถวายฎีกา จำนวนทั้งสิ้น ๘๓ เรื่อง สำนักงาน กปร. ได้ดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงตามที่มีผู้ร้องขอ และตอบหนังสือไปยังสำนักพระราชเลขาธิการแล้ว จำนวน ๖๔ เรื่อง สำนักพระราชเลขาธิการได้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพิจารณารับเป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ทั้งนี้ ได้ทรงรับเป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จำนวน ๒๐ โครงการ นอกจากนี้ยังให้การสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่เกิดจากการทูลเกล้าถวายฎีกา จำนวน ๓๐ โครงการ

การดำเนินการด้านฎีกาของสำนักงาน กปร. ในรอบปีที่ผ่านมาสรุปได้ดังนี้

สรุปการดำเนินการฎีกา
(ปี พ.ศ. ๒๕๕๑ - ๒๕๕๒)

ภาค	ฎีกาเข้า (เรื่อง)		กปร. ตอบ สำนักพระราชเลขานุการ (เรื่อง)		รับเป็นโครงการอันเนื่อง มาจากพระราชดำริ (โครงการ)		โครงการที่เกิดจากการ ทูลเกล้าฯ ถวายฎีกา (โครงการ)	
	๒๕๕๑	๒๕๕๒	๒๕๕๑	๒๕๕๒	๒๕๕๑	๒๕๕๒	๒๕๕๑	๒๕๕๒
ภาคกลาง	๗	๗	๓	๔	๒	๔	-	๑
ภาคเหนือ	๓๗	๓๙	๒๒	๒๖	๑๔	๕	-	๑๒
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	๒๒	๑๖	๑๖	๑๔	๔	๑	-	-
ภาคใต้	๑๗	๒๑	๑๖	๒๐	๕	๑๐	๗	๑๗

❖ การเผยแพร่การดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

■ การติดตามความก้าวหน้า

โครงการประกวดผลงานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ครั้งที่ ๒

สำนักงาน กปร. ได้จัดการประกวดผลงานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงครั้งแรกขึ้น เนื่องในโอกาสสมโภชมงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่พระปรีชาสามารถ แนวพระราชดำริเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง และค้นหาตัวอย่างของภาคประชาชน ภาคเกษตร และภาคธุรกิจ ที่ได้นำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้จนประสบผลสำเร็จ ในครั้งแรก แบ่งประเภทการประกวดเป็น ๕ ประเภท คือ ประชาชนทั่วไป เกษตรทฤษฎีใหม่ ธุรกิจขนาดใหญ่ ธุรกิจขนาดกลาง และธุรกิจขนาดย่อม

มีผลงานเข้าร่วม ๑,๑๕๖ ผลงาน โดยรางวัลชนะเลิศ ได้รับถ้วยพระราชทานจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รางวัลรองชนะเลิศ ๒๑ ผลงาน และรางวัลชมเชย ๒๐๖ ผลงาน ซึ่งผู้ที่ได้รับรางวัลดังกล่าว ได้ถ่ายทอดประสบการณ์และแนวทางปฏิบัติเศรษฐกิจพอเพียงสู่ผู้อื่นได้อย่างเป็นรูปธรรม ก่อให้เกิดการเรียนรู้ การปรับใช้เศรษฐกิจพอเพียงในภาคประชาชนทั่วไป เกษตรกร และธุรกิจอย่างกว้างขวาง

ดังนั้น เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องและมีตัวอย่างของผู้รื้อนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการประกอบธุรกิจและดำเนินชีวิต ให้สังคมได้รับทราบและเข้าไปศึกษาเรียนรู้ให้หลากหลายมากยิ่งขึ้น ในปี พ.ศ. ๒๕๕๒ สำนักงาน กปร. ร่วมกับ มูลนิธิชัยพัฒนา สำนักงานประมาณ

กระทรวงมหาดไทย กองทัพอากาศ และสถาบันวิจัยและพัฒนาประเทศตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จึงได้จัดการประกวดครั้งที่ ๒ ขึ้น

ในการประกวดครั้งที่ ๒ ได้ขยายผลประเภทการประกวดให้ครอบคลุมกลุ่มต่าง ๆ มากขึ้น โดยเพิ่มความสำคัญของการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในลักษณะของกลุ่มมากขึ้น เช่น ชุมชนเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ ส่วนในประเภทประชาชนทั่วไป ยังได้แยกประเภทประชาชนในพื้นที่ห่างไกลและทุรกันดาร เพื่อค้นหาบุคคลที่อยู่ในสภาวะความยากลำบาก แต่สามารถที่จะดำเนินชีวิตได้อย่างพอเพียงและมีความสุข รวมทั้งการน้อมนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในหน่วยงานภาครัฐ ทั้งในระดับกรมและในส่วนภูมิภาค ทำให้ในการประกวดครั้งนี้ แบ่งประเภทการประกวดเป็น ๑๐ ประเภท ได้แก่ ประชาชนในพื้นที่ห่างไกลและกันดาร ประชาชนทั่วไป ชุมชนเศรษฐกิจพอเพียง เกษตรกรทฤษฎีใหม่ กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ หน่วยงาน/องค์กรภาครัฐในส่วนกลาง หน่วยงาน/องค์กรภาครัฐในส่วนภูมิภาค ธุรกิจขนาดใหญ่ ธุรกิจขนาดกลาง ธุรกิจขนาดย่อม

การดำเนินงาน

มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการประกวดผลงานตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย คณะที่ปรึกษา ซึ่งมีนายอำพล เสนาณรงค์ องคมนตรี เป็นประธานที่ปรึกษา คณะกรรมการอำนวยการจัดการประกวด มีเลขาธิการ กปร. เป็นประธาน และคณะกรรมการตัดสินการประกวด มีนายสุเมธ ตันติเวชกุล เลขาธิการมูลนิธิชัยพัฒนา เป็นประธาน พร้อมด้วยผู้ทรงคุณวุฒิจากส่วนราชการต่าง ๆ อาทิ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงาน ก.พ. สำนักงาน ป.ป.ช. และกองบัญชาการกองทัพอากาศ ร่วมเป็นกรรมการ พิจารณาตัดสิน เพื่อให้กระบวนการคัดเลือกเป็นไปด้วยความยุติธรรมและได้ผลงานที่ดีเด่น โดยการประกวดในแต่ละประเภทได้รับรางวัลดังนี้ รางวัลชนะเลิศ จะได้รับรางวัลถ้วยพระราชทานพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รางวัลรองชนะเลิศ จะได้รับรางวัลถ้วยพระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี รางวัลชมเชย จะได้รับโล่เกียรติยศจากนายกรัฐมนตรี และสำหรับผลงานที่ผ่านเกณฑ์ จะได้รับเกียรติบัตรจากสำนักงาน กปร.

ความก้าวหน้า

มีผู้สนใจเข้าร่วมประกวด รวมจำนวนทั้งสิ้น ๑,๖๔๔ ผลงาน จำแนกตามประเภทได้ดังนี้

ประเภทการประกวด	จำนวนผลงานที่สมัคร
๑. ประชาชนในพื้นที่ห่างไกล	๖๕
๒. ประชาชนทั่วไป	๕๓๗
๓. ชุมชนเศรษฐกิจพอเพียง	๔๐๗
๔. เกษตรกรทฤษฎีใหม่	๒๙๗
๕. กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่	๖๔
๖. หน่วยงานองค์กรภาครัฐ ในส่วนกลาง	๙
๗. หน่วยงานองค์กรภาครัฐ ในส่วนภูมิภาค	๑๕๒
๘. ธุรกิจขนาดใหญ่	๑๙
๙. ธุรกิจขนาดกลาง	๓๒
๑๐. ธุรกิจขนาดย่อม	๖๒
รวมทั้งสิ้น	๑,๖๔๔

คณะกรรมการคัดเลือกการประกวด ได้พิจารณาคัดเลือกผลงานระดับจังหวัด เพื่อคัดเลือกผลงานระดับภาค และระดับประเทศตามลำดับ ให้แล้วเสร็จภายในเดือนมีนาคม ๒๕๕๓ โดยจะประกาศผลการประกวดในเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๓ ซึ่งการดำเนินงานที่ผ่านมาเป็นไปตามแผนปฏิบัติงานโครงการ ทั้งนี้ หลังจากโครงการสิ้นสุดลง สำนักงาน กปร. ได้จัดทำแผนการดำเนินงานต่อเนื่อง เพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง โดยส่งเสริมให้ผู้ที่ได้รับรางวัลจากการประกวด เป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชนในท้องถิ่นต่อไป และพิมพ์หนังสือ ๕,๐๐๐ เล่ม ทำ website <http://www.rdpb.go.th>

■ การดำเนินงานด้านประชาสัมพันธ์

กลุ่มประชาสัมพันธ์ สำนักงาน กปร. ได้ดำเนินการผลิตและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์พระราชกรณียกิจ แนวพระราชดำริ ผลสำเร็จจากโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้พระราชทานให้กับประชาชนเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิต บนพื้นฐานสายกลาง และส่งผลให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น เกิดความมั่นคงต่อตนเองและประเทศชาติ ดังนั้น เพื่อให้ตระหนักถึงคุณูปการที่ทรงมีต่อพสกนิกรไทย จึงได้ดำเนินการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ ดังนี้

๑. สื่อวิทยุ

๑.๑ รายการ สืบสานงานพัฒนากับสำนักงาน กปร. จำนวน ๑๐๕ ตอน สัมภาษณ์สด ๒๐ นาที ออกอากาศทุกวันอังคารทางสถานี AM ๑๑๐๗ เวลา ๐๘.๓๐ - ๐๙.๐๐ น. ทุกวัน พุธที่สิบตี เวลา ๑๕.๐๐ - ๑๕.๓๐ น. FM ๑๐๑.๕

๑.๒ รายการสัมภาษณ์สด ความยาว ๕ นาที จำนวน ๖๐ ครั้ง ทางสถานีวิทยุ FM ๘๙.๕, ๙๒.๕ AM ๑๑๐.๗ และ จส.๑๐๐

๒. สื่อโทรทัศน์

๒.๑ สารคดีเฉลิมพระเกียรติชุด ร้อยไทยด้วยดวงใจ จำนวน ๑๕ ตอน ความยาว ๒ นาที เผยแพร่ทางสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง ๓ ช่อง ๕ ทีวีไทย และโมเดิร์นไนน์ทีวี

๒.๒ สารคดีเชิงข่าว ชุด สืบสานงานพัฒนา กับสำนักงาน กปร. จำนวน ๒๕ ตอน ความยาว ๒ นาที เผยแพร่ทางสถานีโทรทัศน์โมเดิร์นไนน์ทีวี วันอาทิตย์เวลา ๐๖.๐๐ - ๐๖.๓๐ น.

๒.๓ รายการโทรทัศน์ “เที่ยวไทย ไปดูงานสืบสานการพัฒนา กับ สำนักงาน กปร.” ความยาว ๑๐ นาที จำนวน ๕ ตอน เผยแพร่ทางสถานีโทรทัศน์โมเดิร์นไนน์ทีวี ในวันหยุดนักขัตฤกษ์

๓. สื่อสิ่งพิมพ์ เผยแพร่ข่าว บทความ และภาพข่าวประชาสัมพันธ์โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เผยแพร่ข่าว จำนวน ๖๔ ข่าว บทความ ๑๕ บทความ ภาพข่าว ๒๔ ภาพข่าว

๔. สื่อมวลชนสัญจร โครงการเฉลิมพระเกียรติ วิถีพอเพียงตามแนวพระราชดำริ จำนวน ๓ ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ ๑ ระหว่างวันที่ ๔ - ๕ มิถุนายน ๒๕๕๒ นำสื่อมวลชนเยี่ยมชมโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้แก่ ห้างหุ้นส่วนจำกัด สมศักดิ์แกลงเซอร์วิส ที่ได้รับรางวัลรองชนะเลิศประกวดธุรกิจขนาดย่อม จากการประกวดผลงานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ครั้งที่ ๑ จังหวัดระยอง โครงการระบบท่อบ้านชำตาเรือ อําเภอเขาาคิคมฤฎ จังหวัดจันทบุรี บ้านนายคํานิง ชนะสิทธิ ผู้รับรางวัลชมเชย ประชาชนทั่วไป จากการประกวดผลงานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ครั้งที่ ๑ จังหวัดจันทบุรี การขยายผลของศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนที่บ้านของนายฉนวน จันทแสง จังหวัดจันทบุรี

ครั้งที่ ๒ ระหว่างวันที่ ๒๙ - ๓๐ มิถุนายน และ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๒ นำสื่อมวลชนเยี่ยมชมโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้แก่ โครงการฝายทดน้ำบ้านน้ำกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช สหกรณ์การเกษตรรัตภูมิ จังหวัดสงขลา ผู้ได้รับรางวัลรองชนะเลิศ ประเภทธุรกิจขนาดย่อม จากการประกวดผลงานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โครงการฟาร์มตัวอย่างในสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ จังหวัดสงขลา บ้านทอน จังหวัดนราธิวาส

ครั้งที่ ๓ ระหว่างวันที่ ๔ - ๖ สิงหาคม ๒๕๕๒ นำสื่อมวลชน เยี่ยมชมโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ แนวพระราชดำริ ได้แก่ โครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ จังหวัดอ่างทอง การดำเนินชีวิตของนางเจริญ ผัดแก้ว ผู้ได้รับรางวัลชมเชยประเภทประชาชนจากการประกวดผลงานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ครั้งที่ ๑ ผลสำเร็จของเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ จังหวัดลพบุรี โครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณวัดมงคลชัยพัฒนา จังหวัดสระบุรี โครงการอ่างเก็บน้ำห้วยหินขาว จังหวัดสระบุรี

ครั้งที่ ๔ ระหว่างวันที่ ๙ - ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๒ นำสื่อมวลชน เยี่ยมชมโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้แก่ เยี่ยมชมศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง บ้านนายจันทร์ที่ประทุมภา จังหวัดนครราชสีมา ผู้ได้รับรางวัลชนะเลิศประกวดตามทฤษฎีใหม่ จากการประกวดผลงานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ครั้งที่ ๑ ด้านเกษตรทฤษฎีใหม่ ศึกษาดูงาน การแก้ไขปัญหาหน้าท่วมโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาชลหารพิจิตร จังหวัดสมุทรปราการ

ครั้งที่ ๕ ระหว่างวันที่ ๒๘ - ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๒ นำสื่อมวลชน เยี่ยมชมโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้แก่ โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช เคาะแสมสาร จังหวัดชลบุรี โครงการผันน้ำทุ่งเจ้าพระยาฝั่งตะวันออกไปยังอ่างเก็บน้ำบางพระ จังหวัดชลบุรี โครงการคลองลัดโพธิ์ จังหวัดสมุทรปราการ

ครั้งที่ ๖ ระหว่างวันที่ ๔ - ๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ เยี่ยมชมโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้แก่ โครงการสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถอนุรักษพันธุ์เต่าทะเล จังหวัดระยอง โครงการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดจันทบุรี บ้านนายบัณฑิต กุลพฤกษ์ เลขที่ ๒๓๐/๑ หมู่ ๖ ตำบลเขาสมิง อำเภอสมิง จังหวัดตราด ผู้ได้รับรางวัลชมเชย ด้านประชาชนทั่วไป ในการประกวดผลงานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ครั้งที่ ๑ ของสำนักงาน กปร. กลุ่มอนุรักษ์และพัฒนาป้าชายเลนชุมชนบ้านเป็ดใน อำเภอมือง จังหวัดตราด

๕. โครงการฝึกอบรม จัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาเพิ่มประสิทธิภาพบุคลากรปฏิบัติงาน ระหว่างเจ้าหน้าที่ กปร. และเจ้าหน้าที่จากศูนย์ศึกษาการพัฒนาทั้ง ๖ แห่ง จำนวน ๖๐ คน ระหว่างวันที่ ๗ - ๘ กันยายน ๒๕๕๒ และจัดฝึกอบรมมัคคุเทศก์อาสาสมัครในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จำนวน ๒ ครั้ง โดยนำนักศึกษาจากสถาบันต่าง ๆ จำนวน ๕๖ คน ร่วมเรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ครั้งที่ ๑ ระหว่างวันที่ ๑๗ - ๑๙ มิถุนายน ๒๕๕๒ ศึกษาดูงาน ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทราย จังหวัดเพชรบุรี และโครงการอ่างเก็บน้ำเขาเต่า จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ครั้งที่ ๒ ระหว่างวันที่ ๑๓ - ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๒ ศึกษาดูงานโครงการศึกษาวิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมแหลมผักเบี้ย จังหวัดเพชรบุรี แปลงเกษตรทฤษฎีใหม่ นางสุภาวดี ปิยนุสรณ์ ที่ได้รับรางวัลจากการประกวดผลงานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ครั้งที่ ๑ ของสำนักงาน กปร. ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบน จังหวัดจันทบุรี โครงการเขื่อนขุนด่านปราการชล จังหวัดนครนายก

๖. การจัดแสดงข่าว ดำเนินการชี้แจงการประกวดผลงานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงครั้งที่ ๒ ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พื้นที่ภาคเหนือ ในพื้นที่ภาคใต้ และแถลงข่าวการสัมมนาพิเศษ แก่วิกฤตด้วยเศรษฐกิจพอเพียง ณ กรุงเทพมหานคร

๓. การผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ ประกอบด้วย หนังสือ กษัตริย์นักพัฒนา หนังสือสานสัมพันธ์สองแผ่นดิน หนังสือ เศรษฐกิจพอเพียง : แนวคิดสู่การประยุกต์ใช้ที่ยั่งยืน หนังสือเศรษฐกิจพอเพียง : ปรัชญาชี้ถึงแนวทางการดำรง ชีวิต หนังสือทฤษฎีใหม่ หลักการพึ่งตนเองที่ยั่งยืน หนังสือ บันทึกโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เอกสารหลัก การทรงงาน ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว วารสารอัน เนื่องมาจากพระราชดำริ

๔. การจัดนิทรรศการ สำนักงาน กปร. ได้จัดแสดงนิทรรศการโครงการอันเนื่องมาจากพระ ราชดำริ ตามภารกิจของสำนักงาน จำนวน ๔ ครั้ง และให้การสนับสนุนหน่วยงานต่าง ๆ จำนวน ๑๔ ครั้ง รวม ๒๓ ครั้ง

๙. **กิจกรรมพิเศษ** ดำเนินการจัดกิจกรรมพิเศษนำสื่อมวลชนไทยในสหรัฐอเมริกา และสื่อศิลปิน (สื่อศิลปิน รินน้ำใจ เพื่อในหลวง) เยี่ยมชมโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ดังนี้

วันที่ ๔ - ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๒ นำสื่อมวลชนไทยในสหรัฐอเมริกาและเจ้าหน้าที่จากกงสุลในสหรัฐอเมริกา จำนวน ๓๗ คน เยี่ยมชมโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้แก่ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบน จังหวัดจันทบุรี โครงการเขื่อนขุนด่านปราการชล จังหวัดนครนายก ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทราย จังหวัดฉะเชิงเทรา โครงการศึกษาทดลองการแก้ไขปัญหาล้างแฉล้มแหลมผักเบี้ย จังหวัดเพชรบุรี โครงการพัฒนาพื้นที่ดอยดง จังหวัดเชียงราย โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำแม่ฮ่อง จังหวัดเชียงราย สหกรณ์สันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

วันที่ ๒ - ๓ กันยายน ๒๕๕๒ นำสื่อศิลปิน (สื่อศิลปิน รินน้ำใจ เพื่อในหลวง) จำนวน ๑๕ คน เยี่ยมชมโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้แก่ โครงการฝายทดน้ำคลองวายพร้อมระบบส่งน้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสุราษฎร์ธานี โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช

■ การดำเนินงานด้านวิเทศสัมพันธ์

ในปีงบประมาณ ๒๕๕๒ สำนักงาน กปร. ได้ประสานการดำเนินงานและปฏิบัติการโดยร่วมจัดทำแผนงาน/โครงการ กำกับดูแล ส่งเสริมสนับสนุนและติดตามผลการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่เกี่ยวข้องกับต่างประเทศทั้งที่ให้และได้รับความช่วยเหลือจากต่างประเทศ โดยมีผลการดำเนินงานที่สำคัญ ๆ ดังนี้

๑. การศึกษาดูงานของคณะกรรมการรางวัลนานาชาติมูลนิธิสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหิดล

เมื่อวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๑ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินทรงนำคณะกรรมการรางวัลนานาชาติมูลนิธิรางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหิดล ในพระบรมราชูปถัมภ์ จำนวน ๓๘ คน ไปศึกษาดูงานโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพาน ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ อ่างเก็บน้ำห้วยปี่ และโครงการฟาร์มตัวอย่างหนองหมากเผ่าตามพระราชดำริ จังหวัดสกลนคร โดยมีนายอำพล เสนาณรงค์ องคมนตรี ประธานกรรมการบริหารโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ พร้อมด้วย นายเฉลิมเกียรติ แสนวิเศษ เลขาธิการ กปร. คณะผู้บริหารสำนักงาน กปร. และผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานฯ พร้อมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเฝ้าฯ รับเสด็จ จากนั้น สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงประทับรถพ่วงพร้อมคณะกรรมการ เพื่อทอดพระเนตรพืชสมุนไพร ยางพารา งานศึกษาและพัฒนาประมง กิจกรรมด้านป่าไม้ กิจกรรมเกษตรผสมผสาน กิจกรรมข้าว งานศึกษาและพัฒนาปศุสัตว์ และแปลงพืชสวน

๒. โครงการบัวแก้วสัมพันธ์

โครงการบัวแก้วสัมพันธ์เป็นโครงการสัมมนาภายใต้ความร่วมมือระหว่างสำนักงาน กปร. และสำนักงานความร่วมมือเพื่อการพัฒนาฯ (สพว.) กระทรวงการต่างประเทศ โดยจัดการศึกษาดูงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริต่าง ๆ ที่เน้นเรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

- วันที่ ๙ - ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๒ คณะผู้เข้าร่วมโครงการบัวแก้วสัมพันธ์จากกลุ่มประเทศเอเชียใต้ แอฟริกา ละตินอเมริกา ตะวันออกกลาง และยุโรปตะวันออก จำนวน ๑๓ คน ได้เข้ารับฟังการบรรยายเรื่อง “Sufficiency Economy and the Royal Development Projects” จากนั้นคณะได้เดินทางไปศึกษาดูงาน ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายฯ จังหวัดเพชรบุรี โดยได้เยี่ยมชมเทคนิคการปลูกหญ้าแฝกในการปรับปรุงและพัฒนาดินที่แข็งเป็นดานเพื่อการปลูกพืช และแปลงเกษตรผสมผสาน รวมทั้งศึกษาดูงานที่แปลงเกษตรของนายสำรอง แดงพลับ เกษตรกรตัวอย่างของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายฯ ซึ่งทำการเกษตรผสมผสานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

- วันที่ ๒๒ - ๒๓ มีนาคม ๒๕๕๒ คณะผู้เข้าร่วมโครงการบัวแก้วสัมพันธ์จากกลุ่มสมาชิกอาเซียน (บรูไนดารุสซาลาม อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ กัมพูชา ลาว พม่า และเวียดนาม) จำนวน ๒๓ คน ได้รับฟังการบรรยายเรื่อง “Sufficiency Economy and the Royal Development Projects” และเยี่ยมชมศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายฯ ณ จุดดูงานต่าง ๆ ได้แก่ เทคนิควิธีการปลูกหญ้าแฝกในการปรับปรุงและพัฒนาดินที่แข็งเป็นดานเพื่อการปลูกพืช และแปลงเกษตรผสมผสาน และศึกษาดูงานที่แปลงเกษตรของจำเริญ สร้อยสม เกษตรกรตัวอย่างด้านทฤษฎีใหม่ของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายฯ ซึ่งทำการเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

นอกจากนี้ ในวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๕๒ ผู้แทนกลุ่มวิเทศสัมพันธ์ ได้ร่วมเดินทางไปกับคณะ เข้าเยี่ยมคารวะนายเกษิต ภิรมย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ และร่วมการประชุมสรุปผลโครงการ ซึ่งผู้เข้าโครงการต่างชื่นชมแนวพระราชดำริเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง และเชื่อมั่นว่าจะสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในประเทศของตนได้

๓. ความร่วมมือทางวิชาการกับต่างประเทศ

❖ โครงการความร่วมมือทางวิชาการด้านการพัฒนาเกษตรที่ยั่งยืนระหว่างไทยกับราชอาณาจักรเลโซโท (โครงการต่อเนื่อง)

ผู้อำนวยการกลุ่มวิเทศสัมพันธ์ ในฐานะผู้แทนสำนักงาน กปร. ได้เดินทางเข้าร่วมในการประชุมคณะกรรมการบริหารโครงการฯ ณ ราชอาณาจักรเลโซโท จำนวน ๒ ครั้ง ระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๗ มีนาคม ๒๕๕๒ และระหว่างวันที่ ๒๘ กันยายน - ๓ ตุลาคม ๒๕๕๒ ณ ราชอาณาจักรเลโซโท โดยตลอดปีงบประมาณ ผู้เชี่ยวชาญไทยทั้ง ๓ ท่าน คือ ดร.พิสุทธิ วิจารณ์ ดร.บุญวงศ์ ไทยอุดสาห์ และ ดร.ฉันทนา สุวรรณธาดา ได้เดินทางสับเปลี่ยนหมุนเวียนกันไปติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงานโครงการและรายงานให้สำนักงาน กปร. และ สพร. ทราบเป็นระยะ ๆ

สำหรับความคืบหน้าของโครงการ ในช่วงปีงบประมาณ ๒๕๕๒ นั้น การปฏิบัติงานโครงการในภาพรวม มีการจัดการพื้นที่ การสร้างบ่อเก็บน้ำเพื่อทดแทนน้ำบนภูเขา การจัดการผลผลิตของโครงการ โดยการจำหน่ายและมีการจัดทำบัญชีรายได้ สำหรับงานป่าไม้ ดำเนินการปลูกซ่อมต้นไม้ในแปลง ส่วนพืชผักและพืชไร่เจริญเติบโตได้ดีและเก็บเกี่ยวผลผลิตไปหลายรุ่นแล้ว ในขณะที่ต้นไม้ผลส่วนใหญ่มีการเจริญเติบโตได้ดีเช่นกัน แม้มีแมลงรบกวนบ้างก็ตาม กิจกรรมที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ การคัดเลือกเกษตรกรตัวอย่างของเลโซโทเพื่อเป็นต้นแบบแก่เกษตรกรชาวบาโซโทรายอื่น ๆ ต่อไป และเพื่อเป็นการวางพื้นฐานสำหรับระยะการถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยี

❖ โครงการสัมมนาประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมไทย-อินเดีย ครั้งที่ ๕

ผู้อำนวยการกลุ่มวิเทศสัมพันธ์เดินทางไปเข้าร่วมในโครงการสัมมนาประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมไทย-อินเดีย ครั้งที่ ๕ ณ เมืองแกงต็อก รัฐสิกขิม ประเทศอินเดีย ระหว่างวันที่ ๙ - ๑๐ กันยายน ๒๕๕๒ ตามคำเชิญของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงนิวเดลี โดยได้บรรยายเรื่อง “Culture and Community Development: A Case Study of the Royal Development Projects and the Philosophy of Sufficiency Economy” และศึกษาดูงานตามสถานที่ที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เช่น วัดรุมเทค วัดลิงดัม โครงการหมู่บ้านท่องเที่ยว รันกา น้ำตกบันจันกรี และสถาบันที่เบตศึกษานังยาล เป็นต้น

๔. การศึกษาดูงานของคณะเจ้าหน้าที่จากต่างประเทศ

- วันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๑ สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ นำคณะเจ้าหน้าที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตร “Continuing Education Program on Technology Management for Techno Gabay Implementers” จากประเทศฟิลิปปินส์ จำนวน ๑๙ คน เข้ารับฟังการบรรยาย ณ สำนักงาน กปร.
- วันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ นำคณะเจ้าหน้าที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตร “Management of Development Projects and Programs” จากต่างประเทศ จำนวน ๒๒ คน เข้ารับฟังการบรรยาย ณ สำนักงาน กปร.
- วันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๕๒ สถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองฮ่องกงได้นำคณะกงสุลใหญ่/กงสุลกิตติมศักดิ์ต่างประเทศและภริยา ผู้แทนรัฐบาล และสื่อมวลชนของฮ่องกงและมาเก๊าเยี่ยมชมศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อเป็นการเผยแพร่พระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และศึกษาแนวคิดของการสร้างชุมชนให้สามารถอยู่อาศัยและทำอาชีพที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมได้อย่างยั่งยืน
- วันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๕๒ สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงนิวเดลี ได้นำคณะผู้เชี่ยวชาญและเจ้าหน้าที่ภาครัฐของประเทศอินเดีย จำนวน ๑๕ คน เดินทางมายังสำนักงาน กปร. เพื่อรับฟังการบรรยายเกี่ยวกับโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่มีความเชื่อมโยงกับวัฒนธรรม

ท้องถิ่น การเดินทางเยือนครั้งนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการ กระชับความสัมพันธ์ระหว่างสองประเทศ และเป็นโอกาส อันดีที่ก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านการพัฒนา ชุมชนและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนระหว่างผู้ที่ เกี่ยวข้องทั้งสองฝ่ายด้วย

๕. การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์โครงการอันเนื่อง มาจากพระราชดำริ

- การผลิตสื่อวีดิทัศน์ ชุด “ปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง” (The Philosophy of Sufficiency Economy) ฉบับภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ความยาว ๒๐ นาที และ ๕ นาที โดยได้ใช้เผยแพร่ให้แก่ชาวต่างชาติที่เดินทางมาศึกษาดูงาน โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินี้ในหลายโอกาสแล้ว

- การให้ความร่วมมือในการเผยแพร่ข้อมูลแก่สถาบันคีนันแห่งเอเชีย (K.I.Asia) ซึ่ง ได้รับมอบหมายจากสำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP) และ สพร. กระทรวง การต่างประเทศ ให้ดำเนินโครงการ “Thailand’s Best Practices and Lessons Learned in Development Sectors” เพื่อจัดทำเอกสารแนะนำความเชี่ยวชาญขององค์กรในประเทศไทยใน การพัฒนาตามกรอบยุทธศาสตร์ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ต่างประเทศไทย

- การจัดทำแบบประเมินผลการศึกษาดูงานของชาวต่างชาติ ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนา อันเนื่องมาจากพระราชดำริทั้ง ๖ แห่ง และชาวต่างชาติที่ขอรับฟังการบรรยายเกี่ยวกับโครงการ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อนำข้อเสนอแนะและข้อติชมมาแก้ไขและพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

■ การดำเนินงานด้านสารสนเทศ

ศูนย์สารสนเทศ (ศสท.) ได้ดำเนินการพัฒนาและนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ตลอดจนสนับสนุนการปฏิบัติงานให้ภารกิจขององค์กรบรรลุดูฤกษ์ประสงค์ โดยในรอบปีงบประมาณ ๒๕๕๒ ได้ดำเนินการ ดังนี้

๑. พัฒนาและปรับปรุงเว็บไซต์ของสำนักงาน www.rdpb.go.th

ได้ดำเนินการพัฒนาและปรับปรุงเว็บไซต์ให้มีความทันสมัยอยู่เสมอ อาทิ

- ๑) การถวายพระพรในโอกาสต่าง ๆ พร้อมทั้งเปิดให้ลงนามถวายพระพร
- ๒) ข่าว/ภารกิจตามเสด็จ/กิจกรรมและข้อมูลโครงการ/ประกาศจัดซื้อจัดจ้าง
- ๓) เป็นแหล่งรวบรวมองค์ความรู้ต่าง ๆ (บทความ/สารคดี/เอกสาร/หนังสือ)

◀ หน้าเว็บไซต์สำนักงาน กปร.

◀ หน้าเว็บไซต์ใหม่
เริ่มทดลองใช้เดือนตุลาคม ๒๕๕๒

โดยมีกิจกรรม ในการประชาสัมพันธ์และสนับสนุนภารกิจของสำนักงาน ได้แก่

การจัดทำเว็บไซต์การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และสืบค้น

๑) การประกวดผลงานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ครั้งที่ ๒ เพื่อเป็นการส่งเสริมและยกย่องความสำเร็จของภาคประชาชน ภาคเกษตร ภาครัฐและภาคธุรกิจที่ได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต การทำงานและการบริหารกิจการจนประสบผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน จนสามารถเป็นตัวอย่างให้ประชาชนเข้ามาศึกษาดูงานได้ต่อไป

ศูนย์สารสนเทศได้เล็งเห็นความสำคัญของการประชาสัมพันธ์ การสืบค้นข้อมูลได้ง่าย สะดวกและรวดเร็ว จึงจัดทำเว็บไซต์การประกวดผลงานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพิ่มเป็นอีกช่องทางหนึ่งในการประชาสัมพันธ์การประกวดฯ ประกอบด้วย

- ๑) กำหนดการการประกวด
- ๒) แบบฟอร์มใบสมัครประเภทต่าง ๆ พร้อมรายละเอียด
- ๓) ข่าวประกาศ กิจกรรมต่าง ๆ และบทความเศรษฐกิจพอเพียง
- ๔) ถาม-ตอบเกี่ยวกับการประกวด
- ๕) รายงานผลการคัดเลือกระดับจังหวัดผ่านผู้ประสานงานแต่ละจังหวัด
- ๖) ผลการประกวดผลงาน ครั้งที่ ๒
- ๗) ผลงานที่ได้รับรางวัล ครั้งที่ ๑ และ ๒

๒) ศูนย์เรียนรู้ตามแนวพระราชดำริ

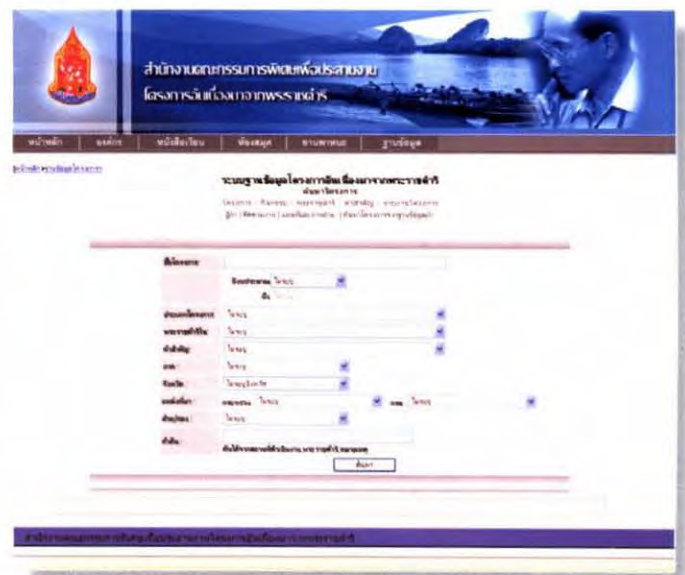
ชื่อกลุ่ม/เกษตรกร	สถานที่ติดต่อ	เบอร์โทรศัพท์	ประเภท	ด้าน
นายสาธิต คุ้มกา	บ้านหนองไข่ นพ 13 ต.เขาขี้หม้อ อ.พนมดงรัก จ.ฉะเชิงเทรา	084-5613485	จ้างเกษตรกรรายย่อย	เกษตรทฤษฎีใหม่และสิ่งประดิษฐ์ตามพระราชดำริ (ดิน, แหล่งน้ำ, เกษตร, พลังงานทดแทน, ไม้ไผ่)
นายบุญยืน อสงพันธ์	9 หมู่ 9 ต.บ้านฆ้อง อ.พนมสารคาม จ.ฉะเชิงเทรา	087-915-6254	เกษตรกรทฤษฎีใหม่	ด้านอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามพระราชดำริ (ดิน, แหล่งน้ำ, เกษตร, พลังงานทดแทน, ไม้ไผ่)
นายถน ศักดิ์เสน	33/4 หมู่ 13 ต.เขาขี้หม้อ อ.พนมดงรัก จ.ฉะเชิงเทรา	089-6074067	ประชาชนทั่วไป	ด้านอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามพระราชดำริ (ดิน, เกษตร)
นางสาวธรา คำอำมา	167/2 ม.7 เกษตรวังใหม่ อ.พนมดงรัก จ.ฉะเชิงเทรา	081-6863256	ประชาชนทั่วไป	ด้านอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามพระราชดำริ (ดิน, แหล่งน้ำ, เกษตร)
เครือข่ายศูนย์บริการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร ตามพระราชดำริ (นายเชิด ส่องผล)	999/2 อ.คลองขุดบึงระบัว อ.พนมดงรัก จ.ฉะเชิงเทรา	089-913-8721	ประชาชนทั่วไป	ด้านอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามพระราชดำริ (ดิน, แหล่งน้ำ, เกษตร, ไม้ไผ่)
เครือข่ายศูนย์ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมเพื่อเศรษฐกิจพอเพียง (นายบุญเลิศ นวรัตน์)	58 หมู่ 3 ต.ไร่นาใหม่ อ.พนมดงรัก จ.ฉะเชิงเทรา	047-104875	ประชาชนทั่วไป	ด้านอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามพระราชดำริ (ดิน, แหล่งน้ำ, เกษตร, ไม้ไผ่, ภูเขา)
เครือข่ายเกษตรสร้างอาชีพ ด้านเศรษฐกิจพอเพียง (นายสารอง นวรัตน์)	69/1 หมู่ 4 ต.ไร่นาใหม่ อ.พนมดงรัก จ.ฉะเชิงเทรา	089-0764325	ประชาชนทั่วไป	ด้านอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามพระราชดำริ (ดิน, แหล่งน้ำ, เกษตร, ไม้ไผ่, ภูเขา)
เครือข่ายเกษตรสร้างอาชีพ ด้านการถ่ายทอดเทคโนโลยี (นายสารอง นวรัตน์)	29 หมู่ 8 ต.ไร่นาใหม่ อ.พนมดงรัก จ.ฉะเชิงเทรา		ประชาชนทั่วไป	ด้านอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามพระราชดำริ (เกษตร)
เครือข่ายเกษตรสร้างอาชีพด้านอาชีพ (นายเชิด นวรัตน์)	135 หมู่ 8 ต.ไร่นาใหม่ อ.พนมดงรัก จ.ฉะเชิงเทรา	089-915493	เกษตรกร	ด้านอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามพระราชดำริ (ถั่วเหลือง)
เครือข่ายเกษตรสร้างอาชีพ ด้านเกษตรทฤษฎีใหม่ (นายสารอง นวรัตน์)	106 หมู่ 8 ต.ไร่นาใหม่ อ.พนมดงรัก จ.ฉะเชิงเทรา	086-1618343	ประชาชนทั่วไป	ด้านอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามพระราชดำริ (เกษตร, ไม้ไผ่)
เครือข่ายเกษตรสร้างอาชีพ ด้านการถ่ายทอดเทคโนโลยี (นายสารอง นวรัตน์)	28 หมู่ 4 ต.บ้านหนองไข่ อ.พนมดงรัก จ.ฉะเชิงเทรา		ประชาชนทั่วไป	ด้านอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามพระราชดำริ (ดิน, เกษตร, ไม้ไผ่, ภูเขา)
เครือข่ายเกษตรสร้างอาชีพ ด้านการถ่ายทอดเทคโนโลยี	95 หมู่ 8 อ.พนมดงรัก จ.ฉะเชิงเทรา		ประชาชนทั่วไป	ด้านอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๓) โครงการสื่อมวลชนสัญจร ศูนย์สารสนเทศร่วมกับกลุ่มประชาสัมพันธ์ ได้ดำเนินการนำข้อมูลข่าวสารของโครงการสื่อมวลชนสัญจรประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ เพื่อเยี่ยมชมการดำเนินงานของเกษตรกรและผู้ประกอบการทางธุรกิจที่น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตและบริหารธุรกิจจนประสบความสำเร็จและขยายผลถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจแก่ผู้สนใจต่อไป

๔) อินทราเว็บและเว็บ Portal ในหน้าหลักของอินทราเว็บได้ทำการปรับปรุงเมนูการใช้งานให้เปลี่ยนไปตามโครงสร้างใหม่ของสำนักงาน ส่วนข้อมูลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ซึ่งเป็นข้อมูลหลักของสำนักงาน กปร. ในปีงบประมาณ ๒๕๕๒ ได้เล็งเห็นความสำคัญในการนำข้อมูลมาใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน จึงได้ดำเนินการปรับปรุง Search Engine ให้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น เพื่อให้เจ้าหน้าที่ภายในสำนักงาน สามารถค้นหาได้ตรงความต้องการมากขึ้น

เว็บ Portal สำหรับรวมช่องทางการใช้ระบบต่าง ๆ ของสำนักงานฯ เมื่อผู้ใช้ Log in เข้าระบบจะมีเมนูสามารถเชื่อมโยงไปยังระบบต่าง ๆ ได้สะดวกและง่ายต่อการปฏิบัติงาน

ศูนย์บริการข้อมูลข่าวสาร

ขอสงวนลิขสิทธิ์ในข้อมูลของระบบนี้เป็นลิขสิทธิ์ของกรมการกงสุล กระทรวงการต่างประเทศ และสงวนลิขสิทธิ์ในเนื้อหาเว็บไซต์นี้ด้วย. หากต้องการนำข้อมูลไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาต กรุณาแจ้งกรมการกงสุล กระทรวงการต่างประเทศ โทร. 0-2-646-1111

ข้อมูลพื้นฐานของระบบ	รายชื่อผู้ใช้งานระบบ	การเชื่อมโยงข้อมูลในระบบ	การสนับสนุนและช่วยเหลือ
ข้อมูลพื้นฐานของระบบ			
1. ชื่อหน่วยงาน	☐ หน่วยงาน ก	☐ หน่วยงาน ข	☐ หน่วยงาน ค
2. ชื่อหน่วยงาน	☐ หน่วยงาน ก	☐ หน่วยงาน ข	☐ หน่วยงาน ค
3. ชื่อหน่วยงาน	☐ หน่วยงาน ก	☐ หน่วยงาน ข	☐ หน่วยงาน ค
4. ชื่อหน่วยงาน	☐ หน่วยงาน ก	☐ หน่วยงาน ข	☐ หน่วยงาน ค
5. ชื่อหน่วยงาน	☐ หน่วยงาน ก	☐ หน่วยงาน ข	☐ หน่วยงาน ค
6. ชื่อหน่วยงาน	☐ หน่วยงาน ก	☐ หน่วยงาน ข	☐ หน่วยงาน ค
7. ชื่อหน่วยงาน	☐ หน่วยงาน ก	☐ หน่วยงาน ข	☐ หน่วยงาน ค
8. ชื่อหน่วยงาน	☐ หน่วยงาน ก	☐ หน่วยงาน ข	☐ หน่วยงาน ค
ข้อมูลเชื่อมโยงระบบ (Database)			
1. ชื่อหน่วยงาน	☐ หน่วยงาน ก	☐ หน่วยงาน ข	☐ หน่วยงาน ค
2. ชื่อหน่วยงาน	☐ หน่วยงาน ก	☐ หน่วยงาน ข	☐ หน่วยงาน ค
3. ชื่อหน่วยงาน	☐ หน่วยงาน ก	☐ หน่วยงาน ข	☐ หน่วยงาน ค
4. ชื่อหน่วยงาน	☐ หน่วยงาน ก	☐ หน่วยงาน ข	☐ หน่วยงาน ค
ข้อมูล Hardware และ Software			

๕) แบบสอบถามประเมินการปฏิบัติงานและความพึงพอใจของศูนย์สารสนเทศ ได้จัดทำแบบสอบถามประเมินการปฏิบัติงาน ให้เจ้าหน้าที่กรอกข้อมูลผ่านหน้าเว็บไซต์เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาการให้บริการของศูนย์สารสนเทศให้ดียิ่งขึ้น

๖) บทเรียนภาษาอังกฤษ ศูนย์สารสนเทศร่วมกับกลุ่มวิเทศสัมพันธ์ได้จัดทำบทเรียนภาษาอังกฤษให้แก่เจ้าหน้าที่ของสำนักงาน กปร. ใช้ฝึกทักษะการใช้ภาษาอังกฤษทั้งด้านฟัง พูด อ่าน และเขียน เพื่อนำมาเป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงานต่อไป

๒. บอร์ดประชาสัมพันธ์

- โครงการเผยแพร่พระราชกรณียกิจและโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ร่วมกับ สำนักพระราชเลขาธิการ กรมชลประทาน กรมประชาสัมพันธ์ และสำนักงานส่งเสริมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์แห่งชาติ ศสท. ได้เข้าร่วมโครงการประชุมสัมมนาเรื่อง “การเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับพระราชกรณียกิจ” เพื่อให้สื่อมวลชนในส่วนภูมิภาคได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและโครงการพระราชทานความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ จำนวน ๔ ภาค ๘ จังหวัด จังหวัดละ ๓๐๐ คน คือ

- ครั้งที่ ๑ ภาคเหนือ
 - ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๕๒ จังหวัดเชียงใหม่
 - ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๕๒ จังหวัดพิษณุโลก
- ครั้งที่ ๒ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
 - ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๒ จังหวัดขอนแก่น
 - ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๒ จังหวัดอุบลราชธานี
- ครั้งที่ ๓ ภาคใต้
 - ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๒ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
 - ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๒ จังหวัดสงขลา
- ครั้งที่ ๔ ภาคกลาง
 - ๑๘ สิงหาคม ๒๕๕๒ จังหวัดกาญจนบุรี
 - ๒๑ สิงหาคม ๒๕๕๒ จังหวัดจันทบุรี

โดยได้เข้าร่วมจัดนิทรรศการ ตลอดจนแสดงการสืบค้นในเว็บไซต์สำนักงาน กปร. และ ร่วมกิจกรรมอื่น ๆ กับกลุ่มประชาสัมพันธ์

๓. การฝึกอบรมพัฒนาสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

ได้ดำเนินโครงการฝึกอบรมคอมพิวเตอร์ให้แก่เจ้าหน้าที่ของสำนักงาน กปร. เพื่อให้ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีใหม่เพิ่มมากขึ้น และสามารถนำมาใช้ ในการปฏิบัติงานได้จริง โดยมีรายละเอียดดังนี้

ภายในสำนักงาน

- โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การใช้เว็บไซต์ต่าง ๆ ของสำนักงาน กปร. มีผู้เข้ารับการอบรม จำนวน ๓๕ คน เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจถึงวิธีการใช้งานเว็บไซต์ได้อย่าง รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ซึ่งประกอบด้วย

- เว็บไซต์ภายนอก
<http://www.rdpb.go.th>
- อีเมลภาครัฐ <http://gits.mail.go.th>
หรือ <http://rdpb.mail.go.th>
- ระบบปฏิทินส่วนบุคคล
<http://calendar.rdpb.go.th>
- เว็บไซต์ภายใน (Intraweb)
<http://e-office>
- ระบบข้อมูลภาพถ่าย (PMOC)
<http://pmoc-doc/>
- ระบบนัดหมายการประชุม
<http://e-office/meeting/>

- โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการใช้เว็บไซต์ภายนอก (ใหม่) โดย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ผู้รับจ้างจัดทำเว็บไซต์ ได้จัดอบรมการใช้งานให้แก่เจ้าหน้าที่ของ สำนักงาน กปร. ซึ่งมีผู้เข้ารับการอบรม จำนวน ๓๕ คน

ภายนอกสำนักงาน

- หลักสูตร Microsoft Office 2007 มีผู้เข้ารับการอบรม ณ สถาบัน Bits Thailand จำนวน ๒๑ คน
- หลักสูตรการบริหารจัดการโครงการโดยใช้โปรแกรม Mind Manager และ Microsoft Project ณ สถาบัน Bits Thailand มีผู้เข้ารับการอบรม จำนวน ๒๑ คน

■ การเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน ด้านการบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคล

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) เป็นส่วนราชการที่มีความสำคัญกับการบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคล ซึ่งเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่ายิ่ง ที่จะผลักดันให้องค์กรสามารถบริหารและขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ให้บรรลุเป้าหมายพันธกิจและวิสัยทัศน์ สำนักงาน กปร. จึงมุ่งเน้นการพัฒนาระบบการบริหารทรัพยากรมนุษย์ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ มีประสิทธิผล มีความคุ้มค่า มีความรับผิดชอบ โปร่งใส ตรวจสอบได้ และส่งเสริมคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรทุกคน เพื่อให้บุคลากรของสำนักงาน กปร. ซึ่งเป็นทรัพยากรของราชการและของสังคมนั้นมีคุณค่าสั่งสมและเพิ่มพูนขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี ๒๕๕๒ สำนักงาน กปร. ได้ดำเนินการเพื่อการบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคล ดังนี้

๑. การปรับระบบการบริหารทรัพยากรบุคคลตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ในปีงบประมาณ ๒๕๕๒ ก.พ. ประกาศใช้บังคับการปฏิบัติตาม พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ในลักษณะที่ ๔ ว่าด้วยข้าราชการพลเรือนสามัญ ในวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๒ สำนักงาน กปร. จึงต้องปรับปรุงการกำหนดตำแหน่งของข้าราชการพลเรือน ๑๒๐ ตำแหน่งเข้าสู่ระบบการจำแนกตำแหน่งใหม่ซึ่งเป็นไปได้ด้วยความเรียบร้อย และยังได้รับอนุมัติจาก ก.พ. ปรับปรุงการกำหนดตำแหน่งที่ปรึกษา (วิชาการระดับทรงคุณวุฒิ) เป็นตำแหน่งรองเลขาธิการ กปร. (บริหาร ระดับสูง) อีก ๑ ตำแหน่งด้วย

๒. การดำเนินการบริหารทรัพยากรบุคคล สำนักงาน กปร. ได้ดำเนินการบริหารงานบุคคลในเรื่องต่าง ๆ เช่น การสรรหาและเลือกสรร การประเมินผลการปฏิบัติราชการ การเลื่อนขั้นเงินเดือน และการจัดสวัสดิการต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการกำลังคนขององค์กรตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.พ. หรือ ค.พ.ร. กำหนด โดยรับโอนข้าราชการจำนวน ๖ ตำแหน่ง สรรหาพนักงานเข้ารับราชการ ๔ ตำแหน่ง และการคัดเลือกเพื่อเลื่อนระดับข้าราชการในตำแหน่งต่าง ๆ เช่น ตำแหน่งรองเลขาธิการ กปร. ตำแหน่งที่ปรึกษาสำนักงาน กปร. ระดับเชี่ยวชาญ ๕ ตำแหน่ง และระดับชำนาญการ ๔ ตำแหน่ง การเตรียมการสำหรับการประเมินผลการปฏิบัติราชการตามระบบบริหารจัดการผลงาน การจัดสวัสดิการต่าง ๆ อาทิ การตรวจสุขภาพประจำปี การสรรหาข้าราชการและลูกจ้างประจำดีเด่น เป็นต้น

๓. การดำเนินการด้านการพัฒนาบุคลากร สำนักงาน กปร. สนับสนุนให้บุคลากรทุกระดับได้เพิ่มพูนและพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่อง โดยจัดฝึกอบรมเอง และส่งบุคลากรไปฝึกอบรมภายนอก โดยมีผลการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

๓.๑ โครงการสัมมนา ประจำปี ๒๕๕๒ เป็นโครงการที่จัดให้แก่ข้าราชการ ลูกจ้าง และพนักงานราชการทุกคน ระหว่างวันที่ ๒๗ - ๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๒ ณ โรงแรมแอมบาสซาเดอร์ ซิตี้ จอมเทียน จังหวัดชลบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสื่อสารทำความเข้าใจระหว่างกันเกี่ยวกับนโยบาย ยุทธศาสตร์ สำนักงาน กปร. คำรับรองการปฏิบัติราชการ และทิศทางการดำเนินงานของสำนักงาน กปร. เสริมสร้างคุณภาพชีวิตของบุคลากรในสำนักงาน กปร. ให้มีพลังกายพลังใจ และสร้างความร่วมแรงร่วมใจ ตลอดจนเสริมสร้างความสัมพันธ์อัน

ดีระหว่างข้าราชการ ลูกจ้างประจำ และพนักงานราชการ ทุกระดับ จากผู้เข้าร่วมสัมมนา ๑๖๔ คน มีผลการประเมินความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลางขึ้นไปจนถึงมากที่สุดร้อยละ ๙๒ และตั้งแต่ระดับมากขึ้นไปร้อยละ ๕๗

๓.๒ โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อทำความเข้าใจ ทักษะในการประเมินผลการปฏิบัติราชการตามระบบการบริหารจัดการผลงาน โดยร่วมมือกับสำนักงาน ก.พ. จำนวน ๒ รุ่น รุ่นที่ ๑ วันที่ ๓ กันยายน ๒๕๕๒ รุ่นที่ ๒ วันที่ ๔ กันยายน ๒๕๕๒ ณ โรงแรม THE TWIN TOWERS กรุงเทพฯ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ ทักษะในการประเมินผลการปฏิบัติราชการตามระบบการบริหารจัดการผลงาน และการเลื่อนเงินเดือนตามมาตรา ๓๔ แห่งระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ มีข้าราชการเข้าร่วมประชุม

๙๓ คน ผลการประเมินความพึงพอใจตั้งแต่ระดับปานกลางขึ้นไปมีร้อยละ ๙๑ และตั้งแต่ระดับมากจนถึงมากที่สุด ร้อยละ ๔๗

๓.๓ การพัฒนาบุคลากรอื่น ๆ โดยจำแนกตามกลุ่มเป้าหมาย อาทิ

- การพัฒนาข้าราชการระดับชำนาญการพิเศษ หลักสูตร “การประชุมเชิงปฏิบัติการเสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการบริหารและการจัดการภาครัฐ”
- การพัฒนาข้าราชการระดับชำนาญการหลักสูตร “การวางแผนและการวิเคราะห์โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ”

- การพัฒนาข้าราชการระดับปฏิบัติการ และพนักงานราชการกลุ่มบริหารทั่วไป หลักสูตร “รูปแบบใหม่การเขียนเพื่อการสื่อสาร”

- การพัฒนาลูกจ้างประจำตำแหน่ง พนักงานพิมพ์ดีดและพนักงานราชการกลุ่มงาน บริหาร หลักสูตร “การเขียนหนังสือราชการและการให้บริการ”

- การพัฒนาประสิทธิภาพพนักงานขับรถยนต์และนักการภารโรง

๓.๔ การส่งบุคลากรไปเข้ารับการศึกษาฝึกอบรมกับสถาบันภายนอก จำนวน ๓๗ หลักสูตร ๔๗ คน โดยมีหลักสูตรที่สำคัญ อาทิ

- หลักสูตร การป้องกันราชอาณาจักรภาครัฐร่วมเอกชน รุ่นที่ ๒๑ ณ วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

- หลักสูตร การเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยสำหรับนักบริหารระดับสูง รุ่นที่ ๑๓ ณ สถาบันพระปกเกล้า

- หลักสูตรนักปกครองระดับสูง รุ่นที่ ๕๓ ณ วิทยาลัยมหาดไทย จังหวัดชลบุรี

นอกจากนี้ สำนักงาน กปร. ยังได้ส่งบุคลากรไปศึกษาและฝึกอบรมต่างประเทศ ในสาขาวิชาที่มีความสอดคล้องกับการดำเนินงานของสำนักงาน กปร. อีกทั้งยังส่งเสริมให้บุคลากรหาความรู้ เพื่อพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ อาทิ จัดโครงการเรียนรู้ทางไกล, e-Learning สำหรับบุคลากรทุกระดับ เพื่อเป็นช่องทางสำหรับการพัฒนาตนเอง

คณะผู้จัดทำ

๑. หม่อมหลวงจिरพันธุ์ ทวีวงศ์ รองเลขาธิการ กปร.
๒. นางสาวรณณา พาศิริ รักษาการที่ปรึกษาด้านการประสานงานโครงการฯ
๓. นางสาวถกวรรณ ไกรสรกุล ผู้อำนวยการกลุ่มแผนงาน
๔. นายตรีวิทย์ วินิชสำเนาทิพย์ นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ชำนาญการพิเศษ
๕. นางสาวณัฐฐา ระกำพล นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ชำนาญการ
๖. นายสุทัศน์ โพธิศิริกุล นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ชำนาญการ
๗. นางจรรย์รัตน์ เครือเล็ก เจ้าพนักงานธุรการ ชำนาญงาน
๘. กลุ่มประสานงานโครงการพื้นที่ภาคกลาง
๙. กลุ่มประสานงานโครงการพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
๑๐. กลุ่มประสานงานโครงการพื้นที่ภาคเหนือ
๑๑. กลุ่มประสานงานโครงการพื้นที่ภาคใต้
๑๒. กลุ่มติดตามและประเมินผล
๑๓. กลุ่มศึกษาและขยายผลการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ
๑๔. กลุ่มวิเทศสัมพันธ์
๑๕. ศูนย์สารสนเทศ
๑๖. กลุ่มประชาสัมพันธ์
๑๗. กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร
๑๘. กลุ่มบริหารการเงินการคลังและพัสดุ
๑๙. กลุ่มบริหารทรัพยากรบุคคล

จัดทำโดย

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.)

๗๘ ทำเนียบรัฐบาล โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า (เดิม) ถนนราชดำเนินนอก เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐

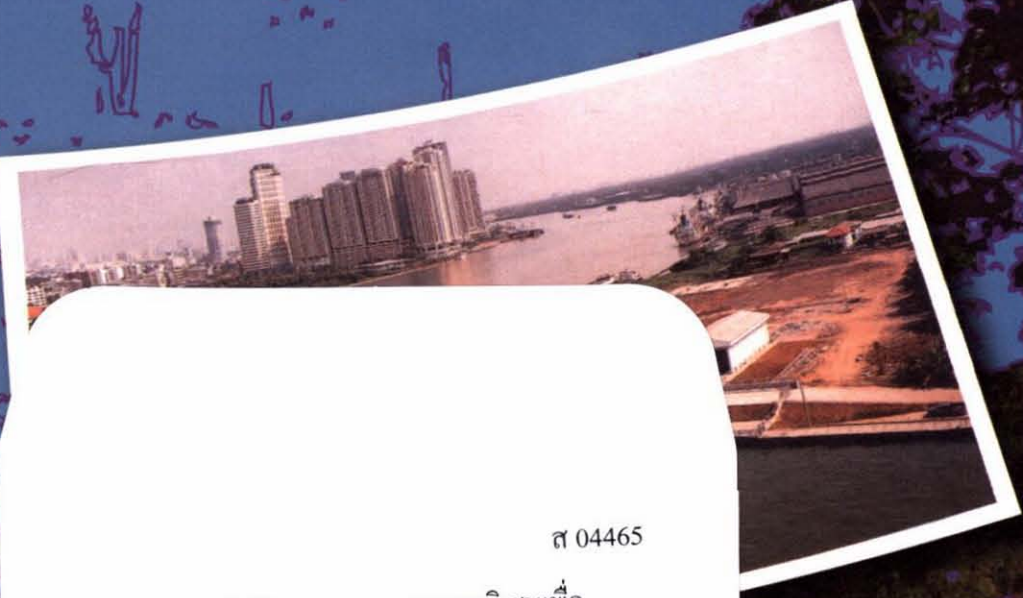
โทรศัพท์ ๐ ๒๒๘๐ ๖๑๙๓-๑๙๙ โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๖๒๐๖

<http://www.rdpb.go.th>

ปีที่พิมพ์ สิงหาคม ๒๕๕๓

พิมพ์โดย หจก. อรุณการพิมพ์ โทรศัพท์ ๐ ๒๒๘๒ ๖๐๓๓-๔

ส 04465

กร สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อ
- ประสานงานโครงการอันเนื่อง
1.1 มาจากพระราชดำริ (สำนักงาน...
2552 รายงานประจำปี 2552 สำนักงาน
คณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงาน
โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ...

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงาน
โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.)

Office of the Royal Development Projects Board

78 ทำเนียบรัฐบาล, โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า (เดิม)

ถนนราชดำเนินนอก เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300

โทรศัพท์ 0 2280 6193-99 โทรสาร 0 2280 6206

<http://www.rdpb.go.th>